

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ
& ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΤΜΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Οδηγός Σπουδών του Τμήματος
για το ακαδημαϊκό έτος
2013 - 2014

ΚΟΜΟΤΗΝΗ 2013

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΚΛΑΣΙΚΩΝ & ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

ΟΔΗΓΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ ΤΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΓΙΑ ΤΟ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟ ΕΤΟΣ
2013 - 2014

Υπεύθυνοι σύνταξης του Οδηγού Σπουδών για το ακαδημαϊκό έτος 2013 - 2014:

Raimondo Tocci, Γιώργος Τσομής, Νικόλαος Μαυρέλος, Μαρία Τζιάτζη

Εικόνα εξωφύλλου: Νίκος Μαθουδιάκης, απόφοιτος ΤΕΦ

Το Τμήμα έχει τη διακριτική ευχέρεια να τροποποιεί κάποια δεδομένα που περιέχονται στον οδηγό αυτό. Κάθε αλλαγή θα κοινοποιείται στους πίνακες ανακοινώσεων που βρίσκονται στο κτήριο της Γραμματείας και στην ιστοσελίδα του Τμήματος.

Είναι υποχρέωση κάθε φοιτήτριας / φοιτητή να συμβουλευέται τακτικά τους πίνακες ανακοινώσεων και την ιστοσελίδα του Τμήματος.

Καλωσόρισμα

Αγαπητά νέα μέλη της πανεπιστημιακής μας κοινότητας!

Με μεγάλη χαρά σας καλωσορίζω στην οικογένεια του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του ΔΠΘ. Μαζί θα πορευτούμε για τα επόμενα τέσσερα τουλάχιστον χρόνια, που θα είναι καθοριστικά για την προσωπική σας ζωή, αλλά και την αυριανή σας επαγγελματική σταδιοδρομία.

Το Τμήμα μας ιδρύθηκε το 1993 και έχει έκτοτε διανύσει μια ανοδική πορεία. Το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών του, που ισχύει από το 2010, θα σας προσφέρει στέρεες, βασικές, θεωρητικές αλλά και καινοτόμες εφαρμοσμένες γνώσεις που θα σας δώσουν τα απαραίτητα εφόδια, ώστε αποφοιτώντας να στελεχωστείτε όχι μόνο παραδοσιακά πλαίσια απασχόλησης (π.χ. δευτεροβάθμια δημόσια και ιδιωτική εκπαίδευση) αλλά και εναλλακτικές δυνατότητες (εκδοτικοί οίκοι, εταιρείες γλωσσικής τεχνολογίας, τύπος, μουσεία, φορείς πολιτισμικής διαχείρισης, βιβλιοθήκες, κοινωνικές υποστηρικτικές δομές, διαφημιστικές εταιρείες). Ταυτόχρονα μέσω των εργαστηρίων γλωσσολογίας και παπυρολογίας, των διαλέξεων και των βιωματικών δράσεων θα σας δοθούν ευκαιρίες να εμβαθύνετε τις γνώσεις σας γύρω από την επιστήμη της φιλολογίας και της γλωσσολογίας.

Σας καλούμε να συμμετέχετε ενεργά σε όλα τα δρώμενα και την κοινωνική ζωή του τμήματος και να συνδιαμορφώσετε με την παρουσία και τη δράση σας το χαρακτήρα του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας. Η Πρόεδρος και όλο το προσωπικό θα είναι δίπλα σας σε όποιο πρόβλημα αντιμετωπίσετε.

Σας εύχομαι καλή πρόοδο και μια εποικοδομητική χρονιά και ελπίζω, αποφοιτώντας να γίνετε οι καλύτεροι πρέσβεις του τμήματος ανά την Ελλάδα και τον κόσμο.

Η Πρόεδρος

Αν. Καθηγήτρια Ζωή Γαβριηλίδου

Αποστολή των Ανωτάτων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων

1. Το Κράτος έχει την υποχρέωση να παρέχει την ανώτατη εκπαίδευση σε κάθε Έλληνα πολίτη που το επιθυμεί, μέσα από τις διαδικασίες που ορίζονται κάθε φορά από το νόμο.

2. Η ανώτατη εκπαίδευση παρέχεται στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.), που έχουν ως αποστολή:

i) Να παράγουν και να μεταδίδουν τη γνώση με την έρευνα και τη διδασκαλία και να καλλιεργούν τις τέχνες.

ii) Να συντείνουν στη διαμόρφωση υπεύθυνων ανθρώπων με επιστημονική, κοινωνική, πολιτιστική και πολιτική συνείδηση και να παρέχουν τα απαραίτητα εφόδια που θα εξασφαλίζουν την άρτια κατάρτισή τους για επιστημονική και επαγγελματική σταδιοδρομία.

iii) Να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των κοινωνικών, πολιτιστικών και αναπτυξιακών αναγκών του τόπου.

3. Στα πλαίσια της αποστολής τους τα Α.Ε.Ι. οφείλουν να συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της ανάγκης για συνεχιζόμενη εκπαίδευση και διαρκή επιμόρφωση του λαού.

(Άρθρο 1 του Ν. 1268/1982)

ΔΗΜΟΚΡΙΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΡΑΚΗΣ

Το Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης (ΔΠΘ) ιδρύθηκε τον Ιούλιο του 1973 με το Νομοθετικό Διάταγμα υπ' αριθ. 87 της 27 Ιουλίου 1973, και ξεκίνησε την λειτουργία του το ακαδημαϊκό έτος 1974-1975. Ονομάστηκε "Δημοκρίτειο" προς τιμήν του αρχαίου Έλληνα φιλοσόφου Δημόκριτου, ο οποίος καταγόταν από την πόλη Άβδηρα της Θράκης.

Η διοίκηση του ΔΠΘ έχει έδρα την Κομοτηνή, πρωτεύουσα της Διοικητικής Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης.

Στο ΔΠΘ λειτουργούν σήμερα δύο Σχολές και δεκαοκτώ Τμήματα σε τέσσερις πόλεις της Θράκης: Κομοτηνή, Ξάνθη, Αλεξανδρούπολη και Ορεστιάδα.

Το ΔΠΘ παίζει σημαντικό ρόλο στην ενίσχυση της εθνικής και πολιτιστικής φusiογνωμίας της περιοχής της Θράκης και συμβάλλει στο υψηλό επίπεδο των σπουδών ανώτατης εκπαίδευσης στην Ελλάδα. Με την ποιότητα διδασκαλίας και το επίπεδο έρευνας του, έχει εξασφαλίσει μια θέση μεταξύ των καλύτερων Ελληνικών ΑΕΙ.

Ως Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, το ΔΠΘ είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με πλήρη αυτοδιοίκηση. Εποπτεύεται και επιχορηγείται από το Κράτος δια του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Ακαδημαϊκά και Διοικητικά Όργανα του Πανεπιστημίου είναι η Σύγκλητος, το Πρυτανικό Συμβούλιο, το Συμβούλιο Διοίκησης και ο Πρύτανης.

ΠΡΥΤΑΝΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ

Πρύτανης:

Κωνσταντίνος Ρέμελης, Καθηγητής του Τμήματος Νομικής

Αντιπρύτανης Φοιτητικών Θεμάτων και Εξωτερικών Υποθέσεων:

Γεώργιος Κώστα, Αναπληρωτής Καθηγητής του ΤΕΦΑΑ

Αντιπρύτανης Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Προσωπικού:

Αλέξανδρος Κορτσάρης, Καθηγητής του Τμήματος Ιατρικής

Αναπληρωτής Πρύτανης Οικονομικού Προγραμματισμού και Ανάπτυξης:

Ιωάννης Κ. Μουρμούρης, Καθηγητής του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών

Αναπληρωτής Πρύτανης Επενδύσεων και Προγραμματισμού Υποδομών:

Παντελής Μπότσαρης, Αναπληρωτής Καθηγητής του Τμήματος Μηχανικών Παραγωγής και Διοίκησης

Συμβούλιο Διοίκησης

Το Συμβούλιο Διοίκησης του ΔΠΘ απαρτίζεται από τους:

Παναγιωτόπουλο Γεώργιο, ως Πρόεδρο

Σιμόπουλο Κωνσταντίνο, ως Αναπληρωτή Πρόεδρο

Εξωτερικά Μέλη

Γκρόζος Στυλιανός, Ζερεφός Χρήστος, Καρατζάς Γαβριήλ, Κουνάδης Αντώνιος

Εσωτερικά Μέλη

Καραμπίνης Αθανάσιος, Κατρούγκαλος Γεώργιος, Μαλτέζος Ευστράτιος,

Μαυροματάκης Γεώργιος, Μπότσαρης Κωνσταντίνος, Παύλου Στέφανος,

Τσαουσίδης Βασίλειος, Μπαγιάτης Κωνσταντίνος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1.	Διάρθρωση και σύνθεση του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας (ΤΕΦ)	11
1.1	Γενικά	12
1.2	Προσωπικό	14
1.2.1	Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό (ΔΕΠ)	14
1.2.2	Διοικητικό Προσωπικό - Γραμματεία	16
1.2.3	Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (ΕΤΕΠ)	16
1.3	Βιβλιοθήκη του Τμήματος «ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ ΣΑΜΟΘΡΑΞ»	17
1.4	Αίθουσα Υπολογιστών	20
1.5	Εργαστήρια	20
1.5.1	Εργαστήριο Παπυρολογίας	20
1.5.2	Εργαστήριο Γλωσσολογίας	21
1.6	Ερευνητικά Προγράμματα	22
1.6.1	Έργο Θαλής	22
1.6.2	Project DIAL-G	23
1.7	Συνέδρια και Ημερίδες / Πρακτικά Συνεδρίων	23
1.8	Επιστημονική Επετηρίδα του ΤΕΦ «Ροδόπη»	25
1.9	Γραμματεία - Φοιτητικά θέματα	26
1.10	Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης / Erasmus	27
1.11	Πρακτική Άσκηση	31
1.12	Σύλλογος Φοιτητών «Οδυσσέας Ελύτης»	32
2.	Πρόγραμμα Σπουδών - Ακαδημαϊκού Έτους 2013 - 2014	35
2.1	Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών	36
2.1.1	Εισαγωγικά	36
2.1.2	Πρόγραμμα Σπουδών για φοιτητές εγγραφής 2013 - 2014 (1ο έτος σπουδών)	37
2.1.2.1	Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών	38
2.1.2.2	Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών	42
2.1.3	Πρόγραμμα Διδασκομένων Μαθημάτων Ακαδημαϊκού Έτους 2013 - 2014	49
2.1.4	Περιγραφές Διδασκομένων Μαθημάτων Ακαδημαϊκού Έτους 2013 - 2014	55

2.1.4.1 Περιγραφές Διδασκομένων Μαθημάτων Α΄ Ζώνης	55
2.1.4.2 Περιγραφές Διδασκομένων Μαθημάτων Β΄ Ζώνης	90
2.1.4.2.1 Κλασική Ειδίκευση (Χειμερινού Εξαμήνου 2013-14)	90
2.1.4.2.2 Βυζαντινή - Νεοελληνική Ειδίκευση (Χειμερινού Εξαμήνου 2013 -14)	101
2.1.4.2.3 Κλασική Ειδίκευση (Εαρινού Εξαμήνου 2013-14)	113
2.1.4.2.4 Βυζαντινή - Νεοελληνική Ειδίκευση (Εαρινού Εξαμήνου 2013-14)	125
2.2 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών	143
2.2.1 Πρόγραμμα Διδασκομένων Μαθημάτων Ακαδημαϊκού Έτους 2013 - 2014	143
2.2.2 Περιγραφές Διδασκομένων Μαθημάτων Ακαδημαϊκού Έτους 2013 - 2014	145
2.2.3 Διδάκτορες / Υποψήφιοι Διδάκτορες	159
3. Θέματα Οργάνωσης Σπουδών	165
Παράρτημα	171
Χρήσιμοι Σύνδεσμοι	171

1. Διάρθρωση και σύνθεση του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας

1.1 Γενικά

ΤΜΗΜΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Διοίκηση

Πρόεδρος:

Αν. Καθηγήτρια Γαβριηλίδου Ζωή

Τηλ: 25310-39932

URL: <http://gavriilidou.gr/>

URL: http://www.wix.com/zoegab/zoe_gavriilidou

Email: zoegab@otenet.gr

Η θητεία της Προέδρου λήγει την 31η Αυγούστου 2015

Αναπλ. Γραμματέας:

Χρύσα Μαρούδα

Τηλ.: 25310-39900

Email: xmarouda@kom.duth.gr

Οικονομικό - Διοικητικό Προσωπικό:

Μαρία Παπαβασιλείου

Τηλ.: 25310-39902

Email: mpapavas@kom.duth.gr

Το Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας ιδρύθηκε το 1993 και άρχισε να λειτουργεί το ακαδημαϊκό έτος 1995 -1996 στην Κομοτηνή. Δέχεται κατ' έτος 180 φοιτητές. Σκοπός του τμήματος είναι:

- Να μελετά και να ερευνά τον αρχαίο ελληνικό, λατινικό, βυζαντινό και νεοελληνικό κόσμο, όπως αυτός εκφράζεται μέσα από τα φιλολογικά, λογοτεχνικά και εν γένει γραπτά μνημεία.
- Να μελετά και να ερευνά την ελληνική γλώσσα στη συγχρονία και τη διαχρονία της.
- Να μελετά και να ερευνά τις εκδηλώσεις του πνευματικού και άλλου βίου του Ελληνισμού διαχρονικά.
- Να παρέχει στους πτυχιούχους του θεωρητικές γνώσεις και πρακτική κατάρτιση για την επιστημονική και επαγγελματική τους σταδιοδρομία και εξέλιξη, δηλ.

να διαμορφώσει τους νέους φιλολόγους, οι οποίοι θα εργαστούν στη Μέση Εκπαίδευση, αλλά και αυτούς που θα στραφούν στην έρευνα. Για αυτόν το λόγο, έχουμε μεριμνήσει να δοθούν οι βάσεις όλων των γνωστικών αντικειμένων που είναι απαραίτητα σε καθηγητές της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης σε όλους τους φοιτητές, ανεξάρτητα από την κατεύθυνση που τελικά θα επιλέξουν, αλλά και να εμπλουτιστούν περαιτέρω οι γνώσεις τους με τα μαθήματα ειδίκευσης, με τα σεμινάρια, με διαλέξεις Ελλήνων και ξένων επιστημόνων, με διεθνείς ανταλλαγές διδασκόντων και διδασκόμενων.

- Να καλλιεργεί στους πτυχιούχους του καινοτόμες δεξιότητες που θα τους καθιστούν ικανούς να ανταποκριθούν στις νέες συνθήκες της αγοράς εργασίας απασχολούμενοι σε εναλλακτικά εργασιακά πλαίσια. Για αυτόν το λόγο έχουμε φροντίσει, ώστε ολοκληρώνοντας τις σπουδές τους οι φοιτητές του τμήματος να έχουν παρακολουθήσει δια ζώσης ή εξ αποστάσεως διαλέξεις ειδικών σε καινοτόμες δράσεις, βιωματικά εργαστήρια και εξειδικευμένα μαθήματα που τους ανοίγουν νέους επαγγελματικούς ορίζοντες.

Επιθυμία μας είναι να εφοδιάσουμε τους μελλοντικούς μας αποφοίτους με τη γνώση που θα τους βοηθήσει στη μελέτη του ελληνικού πνεύματος, όπως αυτό εκφράζεται μέσα από τα γραπτά κείμενα. Και όταν αναφερόμαστε στο ελληνικό πνεύμα, εννοούμε το θεμέλιο όλων των εκφράσεων του δυτικού πολιτισμού, το οποίο είναι πολύ ευρύτερο από τα στενά εθνικά πλαίσια. Πιστεύουμε επίσης ότι η θεραπεία των ανθρωπιστικών επιστημών γενικότερα αποτελεί τον εξισορροπητικό παράγοντα στη μονομερώς παγκοσμιοποιημένη κοινωνία μας. Αποτελεί μέσο ερμηνείας της ανθρωπότητας και αντίβαρο στην άκριτη τεχνολογική ανάπτυξη. Στο Τμήμα μας, χωρίς να περιφρονούμε τα τελευταία επιτεύγματα της τεχνολογίας, τα οποία και χρησιμοποιούμε όπου χρειάζονται, φιλοδοξούμε με το μικρό μας λιθαράκι, να συμβάλλουμε στη διατήρηση της ανθρωπιάς του κόσμου μας.

1.2 Προσωπικό

1.2.1 Διδακτικό και Ερευνητικό Προσωπικό (ΔΕΠ)

κατά βαθμίδα και αλφαβητική σειρά

ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

Ονοματεπώνυμο	Γνωστικό Αντικείμενο	Τηλ.	email
Ζωή Γαβριηλίδου	Θεωρητική Γλωσσολογία	25310-39932	zgabriil@helit.duth.gr & zoegab@otenet.gr
Χαρίκλεια Ιωαννίδου	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία με έμφαση στην Παπυρολογία	25310-39936	gioann@otenet.gr
Βασιλική Κοντογιάννη	Νεοελληνική Λογοτεχνία	25310-39941	eyowa@otenet.gr
Φλώρα Μανακίδου	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	25310-39953	fmanakid@helit.duth.gr
Ιωάννης Πετρόπουλος	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	25310 39903	yiannis@chs.harvard.edu
Μαρία Τζιάτζη - Παπαγιάννη	Βυζαντινή Φιλολογία	25310-39923	mtziatzi@yahoo.com

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΕΣ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

Ονοματεπώνυμο	Γνωστικό Αντικείμενο	Τηλ.	email
Ελισάβετ Αρσενίου	Νεοελληνική Φιλολογία	25310-39943	elissavetar@gmail.com
Πηνελόπη Καμπάκη - Βουγιουκλή	Εφαρμοσμένη Γλωσσολογία	25310-39937	pekavou@helit.duth.gr
Γρηγόριος Παπαγιάννης	Βυζαντινή Φιλολογία	25310-39955	gpapagia@helit.duth.gr
Παναγιώτα Σαρίσχουλη	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία με έμφαση στην Παπυρολογία	25310-39946	panagiota.sarischouli@gmx.net
Ιωάννης Πετρόπουλος	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	25310 39903	yiannis@chs.harvard.edu
Κωνσταντίνος Τσουρής	Βυζαντινή Ιστορία - Αρχαιολογία	25310-39942	ktsouris@helit.duth.gr

ΕΠΙΚΟΥΡΟΙ ΚΑΘΗΓΗΤΕΣ

Ονοματεπώνυμο	Γνωστικό Αντικείμενο	Τηλ.	email
Σοφία Βούλγαρη	Νεοελληνική Φιλολογία	25310-39944	svoulgari05@yahoo.com
Ειρήνη Κορρέ	Γενική Παιδαγωγική	25310-39926	rinkorre@yahoo.gr
Άννα Μαστρογιάννη	Λατινική Φιλολογία	25310-39925	anna@mastrogianni.net
Νικόλαος Μαυρέλος	Νεοελληνική Φιλολογία	25310-39945	nikosmavrelos@yahoo.gr & nmavrelo@helit.duth.gr
Σταμάτιος Μπουσές	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	25310-39925	sbouses@helit.duth.gr
Ιωάννα Παπαδοπούλου	Κλασική Φιλολογία	25310-39947	iopapad@helit.duth.gr
Raimondo Tocci	Βυζαντινή Φιλολογία	25310-39949	iopapad@helit.duth.gr
Γεώργιος Π. Τσομής	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	25310-39951	gtsomis@em.uni-frankfurt.de
Αικατερίνη Δ. Χατζή	Αρχαία Ιστορία - Επιγραφική	210-7517422	achatz@helit.duth.gr

ΛΕΚΤΟΡΕΣ

Ονοματεπώνυμο	Γνωστικό Αντικείμενο	Τηλ.	email
Κωνσταντινίδου Μαρία	Πρώιμη Βυζαντινή Φιλολογία	25310-39943	konstantinidou.maria5@gmail.com
Χαρίλαος Ν. Μιχαλόπουλος	Λατινική Φιλολογία	25310-39952	chmichal@helit.duth.gr
Σμαρώ Νικολαΐδου	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία	25310-39948	nikolaidousmaro@yahoo.gr
Στεργιανή Χελιδώνη	Νέα Ελληνική Φιλολογία	25410-39931	stelidon@helit.duth.gr

ΑΦΥΠΗΡΕΤΗΣΑΝΤΑ ΜΕΛΗ

Ομότιμος Καθηγητής Ανδρέας Μάνος, Γνωστικό αντικείμενο: Συστημική Φιλοσοφία με έμφαση στην Αρχαία Ελληνική Φιλολογία,
Email: platonicusman@yahoo.gr

1.2.2 Διοικητικό Προσωπικό - Γραμματεία

- Χρύσα Μαρούδα, Αναπλ. Γραμματέας, Τηλ: 25310-39901 & 39902, Fax: 25310-39902
- Μαρία Παπαβασιλείου, Οικονομικό - Διοικητικό Προσωπικό, Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών, Τηλ: 25310-39901 & 39902, Fax: 25310-39902, E-mail: mparavas@kom.duth.gr

1.2.3 Ειδικό Τεχνικό Εργαστηριακό Προσωπικό (ΕΤΕΠ)

- Πασχάλης Κατσίκας, ΤΕ Βιβλιοθηκονόμος, Τηλ. 25310-39933, Email: pkatsika@lib.duth.gr
- Άγγελος Σισμάνης, ΠΕ Ηλεκτρολόγος Μηχανικός & Μηχανικός Η/Υ, Τηλ. 25310-39916, E-mail: asismani@ee.duth.gr
- Αριλιά Σπάρταλη, Τηλ. 25310-39933, ΠΕ Φιλολόγος, Email: aspartal@helit.duth.gr

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Ιωαννίδου Χαρίκλεια
Κοντογιάννη Βασιλική
Μανακίδου Φλώρα
Τζιάτζη Μαρία
Τσομής Γεώργιος

1.3 Βιβλιοθήκη του Τμήματος «ΑΡΙΣΤΑΡΧΟΣ ΣΑΜΟΘΡΑΞ»

Η Βιβλιοθήκη του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας εξυπηρετεί το σύνολο των γνωστικών αντικειμένων που εντάσσονται στο πρόγραμμα σπουδών του Τμήματος. Η συλλογή της εκτείνεται σε πολλές θεματικές ενότητες, των οποίων το υλικό κατανέμεται στις εξής κατηγορίες:

- πληροφοριακό υλικό (λεξικά, εγκυκλοπαίδειες και ευρετήρια)
- αρχαία ελληνική φιλολογία (κείμενα και δευτερεύουσα βιβλιογραφία)
- λατινική φιλολογία (κείμενα και δευτερεύουσα βιβλιογραφία)
- βυζαντινή φιλολογία (κείμενα και δευτερεύουσα βιβλιογραφία)
- νεοελληνική φιλολογία (κείμενα και δευτερεύουσα βιβλιογραφία)
- αρχαία, βυζαντινή και νεώτερη ιστορία
- ιστορικο-γεωγραφικά συγγράμματα
- λαογραφία
- γλωσσολογία
- θρησκειολογία
- μυθολογία
- παιδαγωγικά συγγράμματα
- ξένη λογοτεχνία
- προϊστορική, κλασική και βυζαντινή αρχαιολογία
- ιστορία της τέχνης
- φιλοσοφία
- ψυχολογία.

Η Βιβλιοθήκη διαθέτει 82 τίτλους ελληνόγλωσσων περιοδικών και 55 ξενόγλωσσων. Η ταξινόμηση της συλλογής σύμφωνα με το ταξινομικό σύστημα Library of Congress, το οποίο ισχύει για το σύνολο του ΔΠΘ, είναι σε εξέλιξη.

Η Βιβλιοθήκη είναι ανοιχτή για διδάσκοντες, φοιτητές και οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο. Διαθέτει έναν μικρό χώρο αναγνωστήριου με 40 θέσεις και 7 Η/Υ για όσους χρησιμοποιούν το υλικό της και λειτουργεί ως δανειστική βιβλιοθήκη για φοιτητές και μέλη ΔΕΠ σύμφωνα με τον υπάρχοντα κανονισμό που έχει καταρτιστεί και ισχύει για την Κεντρική Βιβλιοθήκη του ΔΠΘ.

Χρήστες

1. Τα ακόλουθα άτομα έχουν το δικαίωμα να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης:

- Μέλη του προσωπικού του πανεπιστημίου, ενεργά ή σε σύνταξη.
- Φοιτητές του πανεπιστημίου.
- Απόφοιτοι του πανεπιστημίου.
- Μέλη του προσωπικού βιβλιοθήκης άλλων ιδρυμάτων.
- Προσωπικό και φοιτητές από άλλα ιδρύματα.
- Μέλη από οργανισμούς συνεργαζόμενους με το πανεπιστήμιο.

2. Άλλα πρόσωπα εκτός των προαναφερθέντων μπορούν να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες της βιβλιοθήκης, σύμφωνα με ειδικές αποφάσεις της Επιτροπής Βιβλιοθήκης, όπως αυτές τροποποιούνται από καιρού εις καιρόν.

3. Η Επιτροπή Βιβλιοθήκης μπορεί να καθορίσει ανά πάσα στιγμή:

α. τις κατηγορίες των χρηστών, στους οποίους έχει δοθεί δικαίωμα να χρησιμοποιήσουν τις υπηρεσίες, την υποδομή και τον εξοπλισμό της βιβλιοθήκης.

β. τις υπηρεσίες, την υποδομή και τον εξοπλισμό, τα οποία επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται από τις διάφορες κατηγορίες χρηστών.

Δελτίο Ταυτότητας Βιβλιοθήκης

1. Για τους φοιτητές σαν δελτίο ταυτότητας της βιβλιοθήκης ισχύει η φοιτητική τους ταυτότητα ή το πάσο.

2. Καθένας που παρουσιάζεται στη βιβλιοθήκη, με το δικαίωμα να χρησιμοποιήσει την υποδομή της θα πρέπει να δείχνει το Δελτίο Ταυτότητας βιβλιοθήκης.

3. Κάθε τέτοιο άτομο που αρνείται ή παραλείπει να δείξει το Δελτίο Ταυτότητας της βιβλιοθήκης αποβάλλεται από το χώρο της βιβλιοθήκης.

4. Δεν επιτρέπεται να γίνει χρήση των υπηρεσιών της βιβλιοθήκης δια αντιπροσώπου.

Ώρες Λειτουργίας

1. Η Βιβλιοθήκη λειτουργεί για το κοινό:

Δευτέρα έως Τρίτη από 8:00 - 18:00

Τετάρτη έως Πέμπτη από 8:00 - 20:00

Παρασκευή από 8:00 - 14:00

Το παραπάνω ωράριο ισχύει για όλες τις περιόδους διεξαγωγής μαθημάτων, σύμφωνα πάντα με το εκάστοτε Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο. Η Βιβλιοθήκη κατά τις περιόδους που δεν διεξάγονται μαθήματα σύμφωνα με το Ακαδημαϊκό Ημερολόγιο λειτουργεί για το κοινό μόνο το πρωί, δηλαδή:

Δευτέρα έως Παρασκευή από 8:00 π.μ. - 14:00 μ.μ.

2. Οι ώρες πρόσβασης των χρηστών στη βιβλιοθήκη για συγκεκριμένες υπηρεσίες και χρήση της υποδομής της καθορίζονται από την Επιτροπή της Βιβλιοθήκης.

3. Ο βιβλιοθηκάριος ή ο διορισμένος υπάλληλος της βιβλιοθήκης ή ένα αρμόδιο πρόσωπο του Πανεπιστημίου μπορεί να διατάξει το κλείσιμο της βιβλιοθήκης σε οποιαδήποτε περίπτωση κρίνει ότι εγκυμονεί κίνδυνος για τη βιβλιοθήκη, το προσωπικό ή τους χρήστες.

Για την αναζήτηση βιβλίων της Κεντρικής Βιβλιοθήκης του ΔΠΘ καθώς και άρθρα απο διεθνείς ηλεκτρονικές βάσεις ακολουθήστε τον παρακάτω σύνδεσμο:

<http://www.lib.duth.gr>

Βιβλιοθήκη Επικοινωνία

Τηλ: 25310-39933

Email: **literature@lib.duth.gr**

Web: **www.lib.duth.gr**

1.4 Αίθουσα Υπολογιστών

Σκοπός της Αίθουσας Υπολογιστών είναι η υποστήριξη των εκπαιδευτικών και ερευνητικών δραστηριοτήτων του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας, καθώς και η εξυπηρέτηση ευρύτερων σκοπών του Πανεπιστημίου που ορίζονται από τα αρμόδια συλλογικά όργανά του.

Οι δραστηριότητες αυτές περιλαμβάνουν:

- Την εκπόνηση από τους φοιτητές εργασιών στα πλαίσια συγκεκριμένων μαθημάτων ή πτυχιακών ή διπλωματικών εργασιών.
- Την πρόσβαση των φοιτητών σε υπηρεσίες που παρέχει το Πανεπιστήμιο (Βιβλιοθήκη, διοικητικές υπηρεσίες κλπ.)
- Την πρόσβαση των φοιτητών σε πηγές πληροφοριών μέσω του Internet.
- Τη διδασκαλία και τη διεξαγωγή ασκήσεων στα πλαίσια μαθημάτων τα οποία παρέχονται από το Τμήμα και τα οποία απαιτούν τη χρήση υπολογιστικού εξοπλισμού.
- Την υποστήριξη ερευνητικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται στο Τμήμα.
- Τη διευκόλυνση της πάσης φύσεως ηλεκτρονικής επικοινωνίας εις όφελος της προβολής του Τμήματος.
- Τη διεξαγωγή διαλέξεων και παρουσιάσεων που δεν εμπίπτουν στις καθημερινές εκπαιδευτικές δραστηριότητες του Τμήματος.

Η Αίθουσα Υπολογιστών λειτουργεί για το κοινό καθημερινά από Δευτέρα έως Παρασκευή από 14:00 έως 20:00.

Αίθουσα Υπολογιστών - Επικοινωνία Τηλ: 25310-39916

Email: asismani@ee.duth.gr

1.5 Εργαστήρια

1.5.1 Εργαστήριο Παπυρολογίας

Το Εργαστήριο Παπυρολογίας - Παλαιογραφίας, το οποίο υποστηρίζει την επιστημονική έρευνα στο πεδίο της παπυρολογίας και της παλαιογραφίας του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας, διαθέτει ήδη μία συλλογή αρχαίων ελληνικών παπύρων της ελληνιστικής εποχής, συλλογή που αποτελεί σημαντικό μέρος της πολιτιστικής μας κληρονομιάς.

Αποστολή του Εργαστηρίου Παπυρολογίας - Παλαιογραφίας του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας:

- Την κάλυψη των διδακτικών αναγκών, σε προπτυχιακό και μεταπτυχιακό επίπεδο, του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας, καθώς και άλλων Τμημάτων του ΔΠΘ

στα αντικείμενα με τα οποία ασχολείται.

- Την ανάπτυξη ερευνητικών δραστηριοτήτων και τη διεξαγωγή μελετών σε θέματα συναφή με τα γνωστικά αντικείμενα.
- Τη διοργάνωση επιστημονικών διαλέξεων, ημερίδων, σεμιναρίων, συνεδρίων και άλλων επιστημονικών εκδηλώσεων. Την πραγματοποίηση δημοσιεύσεων και εκδόσεων, την πρόσκληση ελλήνων και ξένων αναγνωρισμένων επιστημόνων και άλλων προσωπικοτήτων για την επιστημονική πρόοδο και την καθιέρωση του Εργαστηρίου στην Ελλάδα και το εξωτερικό.
- Την εκπαιδευτική και επιστημονική συνεργασία με άλλα ακαδημαϊκά ιδρύματα και ερευνητικά κέντρα, ελληνικά και ξένα, των οποίων οι επιστημονικοί στόχοι συμπίπτουν, συμβαδίζουν ή αλληλοσυμπληρώνονται με εκείνους του Εργαστηρίου Παπυρολογίας - Παλαιογραφίας μέσα σε πνεύμα αμοιβαιότητας και συλλογικότητας.

1.5.2 Εργαστήριο Γλωσσολογίας

Το Γλωσσολογικό Εργαστήριο Σύνταξης, Μορφολογίας, Φωνητικής και Σημασιολογίας ΣυνΜορφΩση, το οποίο άρχισε να λειτουργεί στις αρχές του ακαδημαϊκού έτους 2010/11, έχει ως βασικό στόχο την προώθηση της γλωσσολογικής έρευνας και την ανταλλαγή επιστημονικών απόψεων:

- στον κόλπο του ΤΕΦ του ΔΠΘ, τόσο μεταξύ των μελών ΔΕΠ και των υποψηφίων διδασκόντων όσο μεταξύ των προπτυχιακών φοιτητών
- στο πλαίσιο της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας.

Το εργαστήριο υποστηρίζει τα γλωσσολογικά μαθήματα, διοργανώνει σεμινάρια και διαλέξεις από Έλληνες και ξένους γλωσσολόγους με στόχο την ενημέρωση των υποψήφιων διδασκόντων και των φοιτητών, όπως, επίσης, και δράσεις γλωσσολογικού ενδιαφέροντος (αναγνωστικές εμψυχώσεις, εργαστήρια δημιουργικής γραφής, κτλ), ιδίως στον τομέα της εφαρμοσμένης γλωσσολογίας. Επίσης, αναπτύσσει ερευνητική δράση.

Λειτουργεί καθημερινά 10.00 έως 14.00 και υποστηρίζεται από τους υποψήφιους διδάκτορες γλωσσολογίας, τους εξωτερικούς συνεργάτες του ερευνητικού έργου ΘΑΛΗΣ 379335, καθώς και από εθελοντές προπτυχιακούς φοιτητές.

Στο χώρο του εργαστηρίου υπάρχουν τέσσερις Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές συνδεδεμένοι στο διαδίκτυο που μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους φοιτητές για εκπόνηση εργασιών, αναζήτηση πληροφοριών από το διαδίκτυο, κτλ. Επίσης, λειτουργεί δανειστική βιβλιοθήκη γλωσσολογικών βιβλίων που διαθέτει 2000 τίτλους.

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟΥ ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑΣ + Μόρφωση

- Το Εργαστήριο Γλωσσολογίας λειτουργεί βάσει ωρολόγιου προγράμματος το οποίο καθορίζεται στην αρχή κάθε εξαμήνου. Στις συγκεκριμένες μέρες και ώρες οι φοιτητές μπορούν να συμβουλευούνται ή να δανείζονται βιβλία ή να χρησιμοποιούν τους Η/Υ για την εκπόνηση των εργασιών τους στα γλωσσολογικά μαθήματα. Η λίστα των βιβλίων αναρτάται στην ιστοσελίδα του εργαστηρίου.
- Η ανώτατη διάρκεια δανεισμού είναι τρεις (3) μέρες.
- Οι φοιτητές δεν μπορούν να δανείζονται περισσότερους από 3 κωδικούς βιβλίων κάθε φορά. Προϋπόθεση για επαναδανεισμό αποτελεί η επιστροφή παλαιότερων κωδικών.
- Κατά το δανεισμό οι φοιτητές πρέπει να φέρουν μαζί τους το πάσο τους ή ταυτότητα.
- Στο σχετικό δελτίο δανεισμού καταγράφονται ο τίτλος, ο κωδικός του βιβλίου και το όνομα, τηλέφωνο, διεύθυνση και αρ. πάσο του δανειζόμενου.
- Τα βιβλία πρέπει να επιστρέφονται σε άριστη κατάσταση. Σε περίπτωση καταστροφής ή απώλειας, ο δανειζόμενος υποχρεούται να αντικαταστήσει τις ζημιές.
- Οι φοιτητές μπορούν να κάνουν χρήση των εκπαιδευτικών και λοιπών γλωσσολογικών λογισμικών που είναι εγκατεστημένα στους Η/Υ του εργαστηρίου.
- Πριν χρησιμοποιηθούν φλασάκια στους Η/Υ του εργαστηρίου υποχρεωτικά σκανάρονται για ιούς.

Εργαστήριο Γλωσσολογίας Επικοινωνία

Τηλ: 25310-39932

Web: <http://synmorphose.compulaw.gr>

1.6. Ερευνητικά Προγράμματα

1.6.1 Έργο Θαλής

Έργο Θαλής (MIS 379335) Προσαρμογή της Κλίμακας Strategy Inventory For Language Learning (S.I.L.L) και Προσδιορισμός του Προφίλ Στρατηγικών Γλωσσικής Εκμάθησης Ξένης Γλώσσας Μαθητών Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης, Μουσουλμάνων Μαθητών που Μαθαίνουν την Ελληνική ως Δεύτερη και Διερεύνηση των Στρατηγικών που Χρησιμοποιούν Εκπαιδευτικοί στην Τάξη. Επιστημονική Υπεύθυνος: Ζ. Γαβριηλίδου. Προϋπολογισμός 600.000 Ευρώ. Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευ-

ρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο-EKT) και από εθνικούς πόρους.

Web: <http://excellence.minedu.gov.gr/thales/el/persons/gavriilidoy-zoi>

1.6.2 Project DIAL-G:

Το «D.I.A.L. „G”» (Diachronic Inter-Active Lexicon of Greek, DIAL-G) είναι, ένα φιλόδοξο ερευνητικό πρόγραμμα που έχει σχεδιασθεί και εκπονείται στο Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης.

Πρόκειται για ένα διαχρονικό λεξικό της ελληνικής γλώσσας του οποίου η κύρια διαφορά από τα υπάρχοντα λεξικά είναι ότι, όταν θα έχει καταρτιστεί, θα ενσωματώνει όλα τα λεξικά σε ένα έχοντας επιπλέον λάβει υπόψη τα νεότερα πορίσματα της λεξικογραφικής έρευνας. Το κυριότερο όμως πλεονέκτημα του υπό εκπόνηση έργου πιστεύουμε ότι αποτελεί το γεγονός ότι η συμπλήρωσή του θα είναι αέναη, ή τουλάχιστον εις το διηνεκές. Το λεξικό είναι αναρτημένο, ήδη από τα πρώτα του στάδια, σε ιστοσελίδα του διαδικτύου <http://dialg.helit.duth.gr>, όπου θα είναι πάντοτε στη διάθεση των ενδιαφερομένων, άρα δεν θα υπάρξει περίπτωση εξάντλησής του. Από την άλλη πλευρά, θα επιδέχεται πάντοτε διορθώσεις και συμπληρώσεις επί τη βάσει είτε της κριτικής και των παρατηρήσεων που θα δέχεται εκ μέρους των χρηστών, είτε βάσει των περαιτέρω πορισμάτων της έρευνας των μελών της συντακτικής επιτροπής και της λεξικογραφικής έρευνας γενικά και κατά συνέπεια δεν θα θεωρηθεί ποτέ πεπαλαιωμένο. Εν κατακλείδι, έχουμε την πεποίθηση ότι νομοτελειακά κάθε λεξικό στο εξής θα έχει αυτή τη μορφή και ότι το παρόν θα ικανοποιεί τις σύγχρονες ανάγκες του χρήστη/ερευνητή της ελληνικής γλώσσας.

Λέξεις - κλειδιά : Λεξικό, διαδίκτυο, διαδραστικότητα

1.7 Συνέδρια και Ημερίδες / Πρακτικά Συνεδρίων

Συνέδρια

- Λόγος Γυναικών, Κομοτηνή, 26-28 Μαΐου 2006.
- Η΄ Πανελλήνιο Συμποσίου Λατινικών Σπουδών, Κομοτηνή, 2-5 Μαΐου 2007.
- Ζ΄ Συνάντηση Βυζαντινολόγων Ελλάδος και Κύπρου, Κομοτηνή, 20-23 Σεπτεμβρίου του 2007
- Raising the fragment to the status of the whole?, Κομοτηνή, 4 - 7 Σεπτεμβρίου 2009 (Το συνέδριο συνδιοργανώθηκε από το Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας και το Πρόγραμμα του Παν/μίου της Οξφόρδης Reception of Greek Literature 300 BC-AD 800: Traditions of the Fragment.)

- Ζητήματα Διδακτικής της Γλώσσας, Συνέδριο αφιερωμένο στον Καθ. Χ. Τσολάκη, Κομοτηνή, 7-8 Μαΐου 2010 (Το συνέδριο συνδιοργανώθηκε από το Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας και το Τμήμα Γλώσσας, φιλολογίας και πολιτισμού Παρευξείνιων χωρών).
- 2010 International Nooj Conference, Κομοτηνή, 27-29 Μαΐου 2010 (Το συνέδριο συνδιοργανώθηκε από το Εργαστήριο Γλωσσολογίας του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας το εργαστήριο Sémio-Linguistique et Didactique (LASELDI) του Πανεπιστημίου Franche-Comté και του Maison des Sciences de l'Homme et de l'Environnement Ledoux).
- 10ο Διεθνές Συνέδριο Ελληνικής Γλωσσολογίας, Κομοτηνή, 1-4 Σεπτεμβρίου 2011 (Το συνέδριο συνδιοργανώθηκε από το Εργαστήριο Γλωσσολογίας του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας, το Τμήμα Γλώσσας, Φιλολογίας και Πολιτισμού Παρευξείνιων χωρών και το Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Δ.Π.Θ.).

Ημερίδες

- Η διδασκαλία της νέας ελληνικής ως μητρικής γλώσσας, Κομοτηνή, 5 Δεκεμβρίου 2001.
- Η Γλώσσα στη Δεύτερη Ευκαιρία και στη δια βίου μάθηση, Κομοτηνή, 1 Απριλίου 2005.
- Νίκος Εγγονόπουλος: "ο ποιητής του παντοτινά κορυφουμένου πάθους", Κομοτηνή 2007.
- Το εύρος του έργου του Γ. Βιζυηνού: παλαιότερες αναγνώσεις και νέες προσεγγίσεις. Εισ Μνήμην Κυριακής Μαμώνη, Κομοτηνή 30-31 Μαΐου 2009).
- Η ελληνική λογοτεχνική κριτική και ο Αλέξανδρος Αργυρίου, Κομοτηνή, Ιανουάριος 2010
- Το έργο του Γιάννη Ατζακά. Εκδήλωση για τη σύγχρονη πεζογραφία. Κομοτηνή, 18 Μαΐου 2012.
- Εκδήλωση αφιερωμένη στο έργο του Γιάννη Μακριδάκη. Οκτώβριος 2012.
- Για τον Κ. Π. Καβάφη, Κομοτηνή 23 Μαΐου 2013.

Εκδόσεις Τμήματος

- Καμπάκη, Π. (επιμ.), (2002). *Η διδασκαλία της νέας ελληνικής ως μητρικής γλώσσας*, Κομοτηνή.
- Καμπάκη, Π. (επιμ.), (2005). *Η Γλώσσα στη Δεύτερη Ευκαιρία και στη δια βίου μάθηση*, Κομοτηνή.
- Κοντογιάννη Β. (επιμ.), (2008). *Λόγος Γυναικών*. Πρακτικά Διεθνούς Συνεδρίου, Κομοτηνή 26-28 Μαΐου 2006, Ε.Λ.Ι.Α – Δ.Π.Θ., Αθήνα.

- Αφιέρωμα στον Αλ. Αργυρίου, περιοδικό Κ (τ.χ. 20, Ιανουάριος – Ιούνιος 2010).
- Gavriilidou, Z., Chatzipapa, E., Papadopoulou, E., Silberstein, M. (eds), (2011). *Proceedings of the 2010 International Nooj Conference*, Komotini, pp 282.
- Μαυρέλος Ν. (επιμ.), (2012). *Το εύρος του έργου του Γ. Βιζυηνού: παλαιότερες αναγνώσεις και νέες προσεγγίσεις*, Πρακτικά διημερίδας (Κομοτηνή 30-31 Μαΐου 2009). Εισ Μνήμην Κυριακής Μαμώνη, εκδ. Σοκόλη-Κουλεδάκη, Αθήνα.
- Gavriilidou, Z., Efthymiou, A., Thomadaki E. & P. Kambakis-Vougiouklis (eds) (2012). *Selected papers of the 10th I.C.G.L.* Democritus University of Thrace διαθέσιμα στο <http://www.icgl.gr/en/introduction.html>.
- Καμπάκη-Βουγιουκλή, Π. & Μ. Δημάση (επιμ.) (2012). *Πρακτικά Συνεδρίου Ζητήματα Διδακτικής της Γλώσσας*, Εκδόσεις Κυριακίδη.
- Μιχαλόπουλος, Α.Ν. - Τσίτσιου-Χελιδόνη, Χ. (επιμ.), *Πολυπολιτισμικότητα στη Ρώμη. Κοινωνική και Πνευματική Ζωή*. Πρακτικά του Η΄ Πανελληνίου Συμποσίου Λατινικών Σπουδών, Κομοτηνή, 2-5 Μαΐου 2007, Αθήνα 2013.

1.8 Επιστημονική Επετηρίδα του ΤΕΦ «Ροδόπη»

Η Ροδόπη, Επετηρίδα του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας έχει ως στόχο να φιλοξενεί άρθρα που προκύπτουν από τη διαρκή έρευνα των μελών ΔΕΠ του τμήματος ή των (υποψήφιων) διδασκόντων του τα οποία αναδεικνύουν νέους ερευνητικούς προβληματισμούς που προάγουν τη φιλολογική και γλωσσολογική επιστήμη. Έχει εκδώσει έως τώρα δύο τόμους:

- Τόμος Πρώτος: Φιλοσοφία - Λογοτεχνία και τα Σύγχρονα Προβλήματα, Κομοτηνή 2005.
- Τόμος Δεύτερος: Τιμητικός Τόμος αφιερωμένος στον Ομότιμο Καθηγητή του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας Ανδρέα Μάνο, Κομοτηνή 2013.

1.9 Γραμματεία - Φοιτητικά θέματα

Φοιτητικά

Η Γραμματεία του Τμήματος έχει την ευθύνη της γραμματειακής εξυπηρέτησης των φοιτητών. Δέχεται τους φοιτητές κάθε Δευτέρα, Τετάρτη και Πέμπτη 11.00-13.00. Για την απρόσκοπτη και αποτελεσματική λειτουργία της Γραμματείας, από 25/11/2013 και εξής η Γραμματεία του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας εκδίδει πιστοποιητικά και βεβαιώσεις σπουδών **μόνο κατόπιν ηλεκτρονικής αίτησης στο Unistudent.**

Η έκδοση βεβαιώσεων (με αυτές απλά βεβαιώνεται η φοιτητική ιδιότητα) για τους διάφορους ασφαλιστικούς φορείς, ταμεία, οργανισμούς (Ι.Κ.Α., Εφορία, ΟΑΕΔ κλπ), γίνεται χωρίς αίτηση, μόνο με την επίδειξη της φοιτητικής ταυτότητας στη Γραμματεία του Τμήματος. Η έκδοση πιστοποιητικών (με πλήρη στοιχεία του φοιτητή), για μετεγγραφή, στρατολογία, κλπ., γίνεται κατόπιν αιτήσεως, την οποία μπορούν να προμηθεύονται από το θυρωρείο της Σχολής. Τα παραπάνω πιστοποιητικά και βεβαιώσεις, χορηγούνται μόνο στους άμεσα ενδιαφερόμενους (Ν. 2472/97 "Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα).

Το δελτίο ειδικού εισιτηρίου (ΠΑΣΟ) ισχύει για όλο το ακαδημαϊκό έτος (1 Σεπτεμβρίου έως 31 Αυγούστου) και εκδίδεται από τη Γραμματεία στην αρχή του έτους. Σε περίπτωση απώλειας, κλοπής ή καταστροφής, νέο ΠΑΣΟ χορηγείται μετά δύο μήνες από την ημερομηνία δήλωσης της απώλειας στη Γραμματεία (με υπεύθυνη δήλωση του Ν. Δ. 1599/86).

Το δελτίο αναγνώρισης φοιτητή (φοιτητική ταυτότητα) χορηγείται μία φορά, μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα, μετά την εγγραφή. Αποτελεί το κύριο ενδεικτικό στοιχείο που βεβαιώνει τη φοιτητική ιδιότητα. Σε περίπτωση απώλειάς του πρέπει να κατατεθεί στη Γραμματεία ένορκος βεβαίωση η οποία εκδίδεται από το Πρωτοδικείο. Κάθε φοιτητής οφείλει, σ' όλες τις περιπτώσεις που ζητά την έκδοση βεβαιώσεως ή πιστοποιητικού από τη Γραμματεία, να προσκομίζει τη φοιτητική του ταυτότητα. Επίσης οφείλει να την έχει μαζί του κατά τη διάρκεια των εξετάσεων και να γνωρίζει τον αριθμό ειδικού μητρώου του ο οποίος πρέπει πάντα να συνοδεύει το όνομά του (π.χ. στις κόλλες των γραπτών του ή στις αιτήσεις για την έκδοση πιστοποιητικών).

Όποιος φοιτητής επιθυμεί να πάρει **βιβλιάριο υγειονομικής περίθαλψης**, οφείλει να συμπληρώσει και να παραδώσει στη Γραμματεία τη σχετική υπεύθυνη δήλωση, την οποία μπορεί να προμηθευτεί από το θυρωρείο της Σχολής. Η

θεώρηση των βιβλιαρίων γίνεται στην αρχή κάθε έτους, μετά από σχετική ανακοίνωση της Γραμματείας. Όσοι φοιτητές έχουν υγειονομική περίθαλψη από το Πανεπιστήμιο μπορούν να απευθύνονται στο νοσοκομείο ή σε άλλους ιατρούς συμβεβλημένους με το δημόσιο, με το βιβλιάριο που θα τους έχει παραχωρηθεί.

Πληροφορίες

Τηλ: 25310-39900 & 39902

Fax: 25310-39902

Διεύθυνση

Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης
Πανεπιστημιούπολη, 691 00 Κομοτηνή

1.10 Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης / Erasmus

- Στο πλαίσιο του Προγράμματος Erasmus οι φοιτητές έχουν τη δυνατότητα να παρακολουθήσουν προγράμματα σπουδών σε αντίστοιχα Τμήματα Πανεπιστημίων της Ε.Ε. με τα οποία το Τμήμα βρίσκεται σε συνεργασία.
- Η αναγνώριση και η μεταφορά διδακτικών μονάδων πραγματοποιείται με βάση το Ευρωπαϊκό Σύστημα Μεταφοράς Διδακτικών Μονάδων (European Transfer Credit System / ECTS), το οποίο έχει συμπεριληφθεί τα τελευταία χρόνια στις επιμέρους δράσεις του Προγράμματος Erasmus με σκοπό την ενίσχυση των σπουδών των φοιτητών και της συνεργασίας μεταξύ των αντίστοιχων Ιδρυμάτων των χωρών της Ε.Ε. Στο πλαίσιο του ανωτέρω Προγράμματος, το Τμήμα μας συνεργάζεται με περίπου 35 Ιδρύματα του εξωτερικού.
- Κάθε χρόνο το Φεβρουάριο πραγματοποιείται ενημερωτική συνάντηση. Ακαδημαϊκή Υπεύθυνη του Προγράμματος και Συντονίστρια ECTS του Τμήματος: Άννα Μαστρογιάννη (anna@mastrogianni.net)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΦΟΙΤΗΤΙΚΗΣ ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΑΚΑΔ. ΕΤΟΥΣ 2013-2014

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΑ

Χώρα Υποδοχής / Παν/μιο Υποδοχής	Συνεργαζόμενο Τμήμα	Θέσεις φοιτ./μήνες	Γλώσσα διδασκαλίας

I. ΑΓΓΛΙΑ (1 θέση)

University of Exeter	Depart. of Humanities and Social Studies	1x5	Αγγλικά

II. ΑΥΣΤΡΙΑ (3 θέσεις)

1. Universität Innsbruck	Institut fuer Sprachen und literaturen	2x5	Γερμανικά
1. Universität Innsbruck	Fachbereich Altertumswissenschaften	1x5	Γερμανικά

III. ΒΕΛΓΙΟ (2 θέσεις)

Universiteit Gent	Vakgroep Latijn & Grieks	2x5	Ολλανδικά-Αγγλικά

IV. ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ (3 θέσεις)

Sofia University, St. Kliment Ohridski	Department of Classical and Hungarian Studies	3x5	Βουλγαρικά

V. ΓΑΛΛΙΑ (8 θέσεις)

1. Université Michel de Montaigne Bordeaux 3	Langues Etrangères et Langues Étrangères Appliquées	1x5	Γαλλικά
2. Université de Bretagne-Sud	Communication et Sciences de l'Information	2x5	Γαλλικά
3. Université Paul Valéry Montpellier III	Langues et Cultures Etrangères et Régionales	1x5	Γαλλικά
4. Université Nice Sophia-Antipolis	Lettres, Arts et Sciences Humaines	1x5	Γαλλικά

Χώρα Υποδοχής / Παν/μιο Υποδοχής	Συνεργαζόμενο Τμήμα	Θέσεις φοιτ./μήνες	Γλώσσα διδασκαλίας
5. Université Paris 13 - Paris Nord	Langues Etrangères Appliquées	2x5	Γαλλικά
6. Institut National des Langues et Civilisations Orientales (INALCO)		1x5	Γαλλικά

VI. ΓΕΡΜΑΝΙΑ (8 θέσεις)

1. Albert - Ludwigs - Universität Freiburg	Seminar für Klassische Philologie	1x5	Γερμανικά
2. Universität Hamburg	Institut für Griechische u. Lateinische Philologie	2x5	Γερμανικά
3. Philipps - Universität Marburg	Seminar für Klassisch Philologie	1x5	Γερμανικά
4. Ludwig - Maximilians-Universität München	1. Institut für Byzantinistik und Neogräzistik 2. Department II Griechische und Lateinische Philologie	2x5	Γερμανικά
5. Universität des Saarlandes	Institut für Klassische Philologie	2x5	Γερμανικά

VII. ΙΤΑΛΙΑ (12 θέσεις)

1. Università di Catania	Dipartimento di Studi Archeologici, Filologici e Storici	2x5	Ιταλικά
2. Università degli Studi di Genova	Dipartimento di Archeologia e Filologia Classica	2x5	Ιταλικά
3. Università degli Studi di Milano	Dipartimento di Scienze dell'Antichità	1x5	Ιταλικά
4. Università degli Studi di Palermo	Dipartimento di Studi Greci, Latini e Musicali	2x5	Ιταλικά

Χώρα Υποδοχής / Παν/μιο Υποδοχής	Συνεργαζόμενο Τμήμα	Θέσεις φοιτ./μήνες	Γλώσσα διδασκαλίας
5. Università degli Studi di Padova	Dipartimento di Scienze del Mondo Antico	1x5	Ιταλικά
6. Università degli Studi di Roma "Torvergata"	Dipartimento di Antichità e Tradizione Classica	2x5	Ιταλικά
7. Università Ca' Foscari di Venezia	Dipartimento di Scienze dell'Antiquità e del Vicino Oriente	2x5	Ιταλικά

VIII. ΙΣΠΑΝΙΑ (7 θέσεις)

1. Universitat Autònoma de Barcelona	Facultat de Filosofia i Lletres	2x5	Ισπανικά
2. Universidad de Granada	Departamento de Filología Clásica	1x5	Ισπανικά
3. Universidad de Salamanca	Departamento de Filología Clásica e Indoeuropeo	2x5	Ισπανικά
4. Vitoria - Gasteiz University	Instituto de Ciencias de la Antigüedad	2x5	Βασκικά - Ισπανικά - Αγγλικά

IX. ΚΥΠΡΟΣ (2 θέσεις)

University of Cyprus	Department of Classical Studies and Philosophy	2x5	Ελληνικά

X. ΟΥΓΓΑΡΙΑ (2 θέσεις)

University of Szeged	Department of Comparative Literature	2x5	Ουγγρικά - Αγγλικά

XI. ΠΟΛΩΝΙΑ (3 θέσεις)

1. Adam Mickiewicz University in Poznań	Faculty of Modern Languages and Literatures	1x5	Πολωνικά - Αγγλικά
2. Wrocław University	Institute of Classical, Mediterranean and Oriental Studies	2x5	Πολωνικά - Αγγλικά

Χώρα Υποδοχής / Παν/μιο Υποδοχής	Συνεργαζόμενο Τμήμα	Θέσεις φοιτ./μήνες	Γλώσσα διδασκαλίας

XII. ΣΛΟΒΕΝΙΑ (2 θέσεις)

University of Ljubljana	Department of Classical Philology	2x5	Σλοβενικά

XIII. ΤΟΥΡΚΙΑ (5 θέσεις)

1. İstanbul Üniversitesi	Department of Latin Language and Literature	2x5	Τουρκικά
2. Trakya Üniversitesi	Faculty of Letters Department of Greek Language	3x5	Τουρκικά - Ελληνικά

1.11 Πρακτική Άσκηση

Η «πρακτική άσκηση» των προπτυχιακών φοιτητών/φοιτητριών του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας έχει ως στόχο την πραγματική εξάσκησή τους σε αντικείμενα απασχόλησης που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τις δύο επιστημονικές ειδικεύσεις που προσφέρει το Τμήμα:

- (α) κλασικές σπουδές (αρχαία ελληνική φιλολογία και λατινική φιλολογία),
- (β) βυζαντινές και νεοελληνικές σπουδές, αλλά και
- (γ) τη μη θεσμοθετημένη κατεύθυνση της γλωσσολογίας.

Αντικείμενα απασχόλησης και εργοδοτικοί φορείς

Παρά την άποψη που επικρατεί ότι απόφοιτοι φιλολογικών τμημάτων μπορούν να ασχοληθούν μόνο στο χώρο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, οι γνώσεις που προσφέρονται στο Τμήμα αλλά και οι εξειδικευμένες γνώσεις που θα προκύψουν σε όσους ολοκληρώσουν την πρακτική άσκηση μπορούν να υποστηρίξουν την ενασχόληση των αποφοίτων με τις ακόλουθες περιοχές:

- (α) τη διδασκαλία της νέας ελληνικής γλώσσας (ως μητρικής, ως δεύτερης ή/και ως ξένης)
- (β) τη διδασκαλία της ελληνικής σε ευαίσθητες κοινωνικά ομάδες (διδασκαλία σε ΑΜΕΑ, σε παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες, κτλ) ή σε ειδικές περιπτώσεις (παιδιά με μακροχρόνια νοσηλεία σε θεραπευτικά κέντρα, νοσοκομεία, κτλ)

- (γ) τη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς,
- (δ) την εξειδικευμένη διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής γλώσσας τόσο σε παιδιά που φοιτούν σε ελληνικά σχολεία όσο και σε μη ελληνόφωνους ενήλικες (π.χ. φοιτητές κλασικών τμημάτων του εξωτερικού που επιθυμούν να εμβαθύνουν τη γνώση τους των Αρχαίων Ελληνικών),
- (ε) τη μετάφραση (από και προς τη νέα ελληνική, από την αρχαία και μεσαιωνική ελληνική, από τη λατινική αλλά και από άλλες μη κλασικές, σύγχρονες γλώσσες),
- (στ) την δημιουργία λεξικών,
- (ζ) τη γλωσσική επιμέλεια εκδόσεων,
- (η) την παραγωγή γλωσσικής τεχνολογίας (με χρήση υπολογιστών),
- (θ) τη χρήση της γλώσσας για επικοινωνιακούς/διαφημιστικούς σκοπούς,
- (ι) την παροχή υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης σε επιχειρήσεις,
- (ια) την παροχή υπηρεσιών εμψύχωσης (δημιουργική γραφή, αναγνωστικές εμψυχώσεις, λέσχες ανάγνωσης).

1.12 Σύλλογος Φοιτητών «Οδυσσέας Ελύτης»

Ο Σύλλογος Φοιτητών του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας «Οδυσσέας Ελύτης» ιδρύθηκε το 1996 και είναι το μόνο όργανο εκπροσώπησης των φοιτητών που είναι νομικά κατοχυρωμένο και λειτουργεί με μορφή σωματείου.

Μέλη του Συλλόγου Φοιτητών είναι όλοι οι φοιτητές του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας από τη στιγμή εγγραφής τους στο Τμήμα και έχουν κάθε δικαίωμα συμμετοχής και λόγου σε αυτόν.

Ο Σύλλογος βρισκόταν σε αδράνεια για 4 χρόνια (2009 -13). Όμως τον Σεπτέμβριο του 2013 ανασυστάθηκε και έχει ως στόχο, θέτοντας νέες βάσεις, να συσπειρώσει και να οργανώσει τους φοιτητές, έτσι ώστε να γίνονται συλλογικές προσπάθειες, προκειμένου να βρεθούν λύσεις σε θέματα που απασχολούν το Τμήμα Ελληνικής Φιλολογίας.

Στόχος του Συλλόγου είναι η βελτίωση των όρων και η αναβάθμιση του επιπέδου σπουδών. Προσπαθεί λοιπόν να συσπειρώσει και να ενεργοποιήσει τους φοιτητές προς κάθε κατεύθυνση για την επίλυση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν, είτε στο πλαίσιο του Τμήματος είτε σ' αυτό της Παιδείας γενικότερα.

2. Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας του Ακαδημαϊκού Έτους 2013-2014

2.1 Πρόγραμμα Προπτυχιακών Σπουδών

2.1.1 Εισαγωγικά

Για το σχεδιασμό του ισχύοντος Προγράμματος Σπουδών η Γ. Σ. του Τμήματος οδηγήθηκε στις συγκεκριμένες επιλογές μαθημάτων με βάση το σκεπτικό ότι ο φοιτητής της φιλολογίας οφείλει να κινείται με άνεση σε συναφή γνωστικά αντικείμενα, προκειμένου να ανταποκριθεί στις απαιτήσεις μιας πολυεπίπεδης εποχής, με τρόπο ώστε να αναδεικνύεται μια σφαιρική ακαδημαϊκή οντότητα. Βάση αποτελούν οπωσδήποτε τα φιλολογικά και γλωσσολογικά μαθήματα, η εξοικείωση με τα διαφορετικά στάδια της ελληνικής και λατινικής γλώσσας, και η εμβάθυνση σε θέματα που άπτονται άμεσα των ζητούμενων της φιλολογικής και γλωσσολογικής επιστήμης. Στην κλασική ειδίκευση ο φοιτητής ασχολείται με θέματα αρχαιογνωσίας, όπως αυτή νοείται ως συνολική γνώση του αρχαίου βίου στις ποικίλες εκφάνσεις του, αδιαίρετα και σε συνδυασμό μεταξύ τους. Στη βυζαντινή και νεοελληνική ειδίκευση ο φοιτητής εισάγεται τόσο στο βυζαντινό κόσμο όσο και στις σημαντικότερες στιγμές της νεοελληνικής πολιτισμικής ζωής. Τα γλωσσολογικά μαθήματα φέρνουν σε επαφή τους φοιτητές με τη συγχρονία και τη διαχρονία της ελληνικής γλώσσας, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στη συγχρονία και την περιγραφή της φωνητικής, μορφολογίας, σύνταξης και λεξιλογίου της Κοινής Νέας Ελληνικής. Τα παιδαγωγικά μαθήματα εξοικειώνουν με ζητήματα διδασκαλίας και διαχείρισης της τάξης. Η φιλολογική κατάρτιση συμπληρώνεται και υποστηρίζεται από μαθήματα ιστορίας, αρχαιολογίας και φιλοσοφίας.

Το ισχύον Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος προσφέρει προς το παρόν **δύο ειδικεύσεις**:

- την ειδίκευση στην Κλασική Φιλολογία
- την ειδίκευση στη Βυζαντινή και Νεοελληνική Φιλολογία.

Οι προπτυχιακές σπουδές διαρκούν **τέσσερα (4) χρόνια** και χωρίζονται σε **οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα**. Το Τμήμα χορηγεί ενιαίο πτυχίο με επί μέρους ειδίκευση στην Κλασική Φιλολογία ή στη Βυζαντινή και Νεοελληνική Φιλολογία. Η ελάχιστη διάρκεια σπουδών **είναι 4 έτη**. Για την απόκτηση του Πτυχίου του Τμήματος Φιλολογίας πρέπει οι φοιτήτριες / φοιτητές που εισήχθησαν το ακαδημαϊκό έτος 2013 – 2014 και σύμφωνα με το Νέο Πρόγραμμα Σπουδών, το οποίο τέθηκε σε ισχύ από το ακαδημαϊκό έτος 2010 - 2011, να παρακολουθήσουν και να εξεταστούν σε **44 μαθήματα**. Τα μαθήματα κατανέμονται σε δύο ζώνες:

Α΄ Ζώνη (Κορμός), διάρκεια: 2 έτη
και Β΄ Ζώνη (Ειδίκευση), διάρκεια: 2 έτη.

Ο αριθμός μαθημάτων της Α΄ Ζώνης ανέρχεται σε 22, της Β΄ Ζώνης επίσης σε 22.

Κάθε μάθημα περιλαμβάνει 3 εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας και δηλώνεται με έναν κωδικό αριθμό και έναν γενικό τίτλο. Ο κωδικός αριθμός αποτελείται από γράμματα, τα οποία αποτελούν σύντμηση του γνωστικού αντικειμένου, μέρος του οποίου αποτελεί το προσφερόμενο μάθημα. Το δεύτερο τμήμα του κωδικού αριθμού αποτελείται από έναν τριψήφιο αριθμό, ο οποίος δηλώνει τον τομέα στον οποίο αντιστοιχεί το μάθημα. Τα γράμματα των κωδικών αριθμών έχουν την εξής αντιστοιχία:

ΑΕΦ	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία
ΛΦ	Λατινική Φιλολογία
ΒΦ	Βυζαντινή Φιλολογία
ΝΕΦ	Νεοελληνική Φιλολογία
ΓΛΩ	Γλωσσολογία
ΙΣΤ	Ιστορία
ΑΡΧ	Αρχαιολογία
ΦΙΛΟΣ	Φιλοσοφία
ΨΥΧ	Ψυχολογία
ΠΑΙΔ	Παιδαγωγικά
ΞΓΛ	Ξένη γλώσσα
ΠΛ	Πληροφορική

Στους κωδικούς των μαθημάτων της Β΄ Ζώνης προηγούνται των παραπάνω γραμμάτων τα γράμματα Υ ή ΕΕ που δηλώνουν ότι το μάθημα είναι Υποχρεωτικό (Υ) ή αποτελεί Ελεύθερη Επιλογή (ΕΕ). Έτσι, π.χ.:

ΥΑΕΦ	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία Υποχρεωτικό
ΕΕΑΕΦ	Αρχαία Ελληνική Φιλολογία Ελεύθερη Επιλογή

2.1.2 Πρόγραμμα Σπουδών για φοιτητές εγγραφής 2013-2014 (1ο έτος σπουδών)

Απόφαση 2ης /13.11.2013 Γ.Σ. Συνέλευσης για το ακαδημαϊκό έτος 2013-2014. Ισχύει για τους φοιτητές εγγραφής 2013-2014, οι οποίοι μπαίνουν στη Β΄ Ζώνη το 2015-2016 και αποφοιτούν το 2016-2017.

2.1.2.1 Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών

Προγράμμα Σπουδών Α΄ Ζώνης

Στα 22 μαθήματα της Α΄ Ζώνης περιλαμβάνονται: 4 ΑΕΦ, 4 ΛΦ, 4 ΝΕΦ, 3 ΒΦ, 4 ΓΛΩ, 1 ΙΣΤ, 2 ΠΑΙΔ.

Τα 22 μαθήματα της Α΄ Ζώνης είναι υποχρεωτικά, δεν υπάρχει δηλ. δυνατότητα επιλογής από τους φοιτητές.

Αρχαία Ελληνική Φιλολογία (ΑΕΦ)

ΑΕΦ 101	Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας / Θεματογραφία
ΑΕΦ 102	Όμηρικό έπος
ΑΕΦ 103	Ρητορική
ΑΕΦ 104	Τραγωδία

Λατινική Φιλολογία (ΛΦ)

ΛΦ 121	Λατινική Θεματογραφία
ΛΦ 122	Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας
ΛΦ 123	Πεζογραφία Ι
ΛΦ 124	Ποιητικά κείμενα Ι

Βυζαντινή Φιλολογία (ΒΦ)

ΒΦ 221	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Φιλολογία
ΒΦ 223	Βυζαντινή Πεζογραφία
ΒΦ 224	Βυζαντινή Ποίηση

Νεοελληνική Φιλολογία (ΝΕΦ)

ΝΕΦ 201	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία και Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Ι
ΝΕΦ 202	Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ΙΙ
ΝΕΦ 203	Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας
ΝΕΦ 204	Εισαγωγή στη Συγκριτική Γραμματολογία

Γλωσσολογία (ΓΛΩ)

ΓΛΩ 301	Γενική Γλωσσολογία
ΓΛΩ 302	Επίπεδα Ανάλυσης της Γλώσσας Ι
ΓΛΩ 303	Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας
ΓΛΩ 304	Επίπεδα Ανάλυσης της Γλώσσας ΙΙ

Ιστορία (ΙΣΤ)

ΙΣΤ 401	Αρχαία Ιστορία

Παιδαγωγικά (ΠΑΙΔ)

ΠΑΙΔ 531	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη

ΠΑΙΔ 532 Γενική Διδακτική – Διδακτικές ασκήσεις

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΣΠΟΥΔΩΝ Β΄ Ζώνης

Α. Κλασική Ειδίκευση

Αρχαία Ελληνική Φιλολογία (ΑΕΦ)

ΥΑΕΦ142 Αρχαία Ελληνική Γλώσσα (Ευθύ-Αντίστροφο)

ΥΑΕΦ144 Λυρική Ποίηση

ΥΑΕΦ146 Ιστοριογραφία

ΥΑΕΦ148 Φιλοσοφικά Κείμενα

ΕΕΑΕΦ147 Επική Ποίηση

ΕΕΑΕΦ143 Δραματική Ποίηση

ΕΕΑΕΦ141 Παπυρολογία Ι

ΕΕΑΕΦ145 Λοιπά Ποιητικά Είδη (εκτός Λυρικής Ποίησης)

ΕΕΑΕΦ150 Επίγραμμα

ΕΕΑΕΦ151 Λοιπά πεζογραφικά είδη (εκτός Φιλοσοφίας)

ΕΕΑΕΦ152 Παπυρολογία ΙΙ

ΕΕΑΕΦ153 Επιγραφική

ΕΕΑΕΦ154 Επιστημονική Γραμματεία

ΕΕΑΕΦ155 Μεταφραστική Θεωρία και Πράξη

ΕΕΑΕΦ156 Κριτική κειμένων

ΕΕΑΕΦ157 Αρχαιοελληνικοί μύθοι

ΕΕΑΕΦ158 Πρόσληψη της ελληνικής αρχαιότητας

ΕΕΑΕΦ159 Κοινωνικές και ηθικές αξίες της ελληνικής αρχαιότητας μέσα από τις γραμματειακές πηγές

ΕΕΑΕΦ160 Αρχαία Λογοτεχνική Κριτική

ΕΕΑΕΦ161 Μετρική

Λατινική Φιλολογία (ΛΦ)

ΥΛΦ171 Πεζογραφία ΙΙ

ΥΛΦ173 Έπος

ΕΕΛΦ172 Ποιητικά κείμενα ΙΙ

ΕΕΛΦ174 Μυθιστόρημα

ΕΕΛΦ175 Ρωμαϊκό δράμα

ΕΕΛΦ176 Ειδικά θέματα λατινικής λογοτεχνίας

ΕΕΛΦ177 Ρωμαϊκή Σάτιρα

ΕΕΛΦ178 Λατινική Λογοτεχνία Ύστερης Αρχαιότητας

ΕΕΛΦ179	Μεσαιωνική Λατινική Λογοτεχνία
ΕΕΛΦ180	Νεολατινική Λογοτεχνία
ΕΕΛΦ181	Λατινικά από Μετάφραση
ΕΕΛΦ182	Παλαιογραφία
ΕΕΛΦ183	Σύγχρονες Θεωρίες Λογοτεχνίας
ΕΕΛΦ184	Πρόσληψη Λατινικής Λογοτεχνίας
ΕΕΛΦ185	Μυθογραφία

Β. Βυζαντινή και Νεοελληνική Ειδίκευση

Βυζαντινή Φιλολογία (ΒΦ)

ΥΒΦ271	Βυζαντινή Υμνογραφία
ΥΒΦ272	Βυζαντινή Ιστοριογραφία
ΕΕΒΦ273	Εισαγωγή στην Ελληνική Παλαιογραφία και Κωδικολογία
ΕΕΒΦ274	Βυζαντινή Ποίηση
ΕΕΒΦ275	Βυζαντινή Επιστολογραφία
ΕΕΒΦ276	Βυζαντινή Χρονογραφία
ΕΕΒΦ277	Βυζαντινή Θύραθεν Ρητορική
ΕΕΒΦ278	Βυζαντινή Εκκλησιαστική Ρητορική
ΕΕΒΦ279	Βυζαντινή Αγιολογία
ΕΕΒΦ280	Βυζαντινό Μυθιστόρημα
ΕΕΒΦ281	Βυζαντινή Φιλοσοφία
ΕΕΒΦ282	Βυζαντινή Δημόσια Γραμματεία
ΕΕΒΦ283	Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Ποίησης και Πεζογραφίας
ΕΕΒΦ284	Κριτική των κειμένων και τεχνική των εκδόσεων βυζαντινών κειμένων (Σεμινάριο)
ΕΕΒΦ285	Μεσαιωνική Φιλολογία και Πληροφορική (Σεμινάριο)

Νεοελληνική Φιλολογία (ΝΕΦ)

ΥΝΕΦ241	Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (αρχές-1669)
ΥΝΕΦ242	Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (1669-1830)
ΥΝΕΦ243	Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (1830-1914)
ΥΝΕΦ244	Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (1914-1974)
ΕΕΝΕΦ245	Νεοέλληνες Συγγραφείς Ι (αρχές-1669)
ΕΕΝΕΦ246	Νεοέλληνες Συγγραφείς ΙΙ (1669-1880)
ΕΕΝΕΦ247	Νεοέλληνες Συγγραφείς ΙΙΙ (1880-1930)
ΕΕΝΕΦ248	Νεοέλληνες Συγγραφείς ΙV (1930 κ. εξ.)
ΕΕΝΕΦ249	Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Κείμενα Ι (αρχές-1669)

ΕΕΝΕΦ250	Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Κείμενα II (1669-1880)
ΕΕΝΕΦ251	Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Κείμενα III (1880-1930)
ΕΕΝΕΦ252	Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Κείμενα IV (1930 - σήμερα)
ΕΕΝΕΦ253	Νεοελληνική Γραμματεία I
ΕΕΝΕΦ254	Νεοελληνική Γραμματεία II
ΕΕΝΕΦ255	Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Είδη I
ΕΕΝΕΦ256	Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Είδη II
ΕΕΝΕΦ257	Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Ρεύματα και Κινήματα I (αρχές-1914)
ΕΕΝΕΦ258	Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Ρεύματα και Κινήματα II (1914 κ.ε.)
ΕΕΝΕΦ259	Εφαρμογές Συγκριτικής Γραμματολογίας I
ΕΕΝΕΦ260	Εφαρμογές Συγκριτικής Γραμματολογίας II
ΕΕΝΕΦ261	Ειδικά Θέματα Νεοελληνικής Φιλολογίας (Σεμινάριο)
ΕΕΝΕΦ262	Ερευνητικά Προβλήματα και Ζητήματα της Νεοελληνικής Φιλολογίας I (Σεμινάριο)
ΕΕΝΕΦ263	Ερευνητικά Προβλήματα και Ζητήματα της Νεοελληνικής Φιλολογίας II (Σεμινάριο)

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΚΟΙΝΕΣ ΓΙΑ ΤΙΣ ΔΥΟ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

Γλωσσολογία (ΓΛΩ)

ΕΕΓΛΩ321	Διδακτική της Ελληνικής ως μητρικής
ΕΕΓΛΩ322	Κειμενογλωσσολογία
ΕΕΓΛΩ323	Ψυχολογία
ΕΕΓΛΩ324	Δημιουργική Γραφή
ΕΕΓΛΩ325	Κοινωνιογλωσσολογία
ΕΕΓΛΩ326	Διαλεκτολογία
ΕΕΓΛΩ327	Γλώσσα και Νέες Τεχνολογίες
ΕΕΓΛΩ328	Λεξικολογία
ΕΕΓΛΩ329	Λεξικογραφία
ΕΕΓΛΩ330	Διορθωτική Φωνητική
ΕΕΓΛΩ331	Ιστορική γραμματική της Α.Ε.
ΕΕΓΛΩ332	Νευρογλωσσολογία
ΕΕΓΛΩ333	Διδακτική του λεξιλογίου
ΕΕΓΛΩ334	Λεξική Σημασιολογία
ΕΕΓΛΩ335	Παθολογία της Γλώσσας
ΕΕΓΛΩ336	Γραμματισμός και σχεδιασμός γλωσσικού μαθήματος
ΕΕΓΛΩ337	Διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης
ΕΕΓΛΩ338	Γλώσσα και μαθηματικά μοντέλα
ΕΕΓΛΩ339	Σύγχρονες μορφολογικές θεωρίες

Ιστορία (ΙΣΤ)

- ΕΕΙΣΤ402** Ιστορία του Νεώτερου Ελληνισμού
ΕΕΙΣΤ409 Ελληνιστική - Ρωμαϊκή ιστορία
ΕΕΒΙΣΤ412 Βυζαντινή Ιστορία. Υστεροβυζαντινή Περίοδος. Βυζάντιο και Δύση
ΕΕΒΙΣΤ413 Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία
ΕΕΙΣΤ417 Αρχαία Ελληνική Θρησκεία

Αρχαιολογία (ΑΡΧ)

- ΕΕΑΡΧ441** Προϊστορική Αρχαιολογία
ΕΕΑΡΧ442 Κλασική Αρχαιολογία
ΕΕΑΡΧ443 Εισαγωγή στη Βυζαντινή Αρχαιολογία
ΕΕΑΡΧ444 Μνημειακή Τοπογραφία
ΕΕΑΡΧ445 Καθημερινή ζωή στο Βυζάντιο
ΕΕΑΡΧ446 Ελληνικές Επιγραφές 4ου – 19ου αι.
ΕΕΑΡΧ448 Επιγραφική

Παιδαγωγικά (ΠΑΙΔ)

- ΕΕΠΑΙΔ533** Διδακτική Φιλολογικών Μαθημάτων: Η Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Διδακτικές Ασκήσεις
ΕΕΠΑΙΔ535 Η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Διδακτικές Ασκήσεις

Φιλοσοφία (ΦΙΛΟΣ)

- ΕΕΦΙΛΟΣ511** Αρχαία ελληνική φιλοσοφία II

Ψυχολογία

- ΕΕΨΥΧ521** Ψυχολογία I
ΕΕΨΥΧ522 Ψυχολογία II

Πρακτική Άσκηση

- ΕΕΠΑ 551** Πρακτική Άσκηση

2.1.2.2 Ενδεικτικό Πρόγραμμα Σπουδών

Α΄ Ζώνη 2013-14

(τα 22 μαθήματα της Α΄ Ζώνης είναι υποχρεωτικά)

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

- ΑΕΦ101** Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας / Θεματογραφία

ΛΦ121	Λατινική Θεματογραφία
ΒΦ221	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Φιλολογία
ΝΕΦ201	Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία και Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Ι
ΓΛΩ301	Γενική Γλωσσολογία

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΕΦ102	Ομηρικό Έπος
ΛΦ122	Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας
ΒΦ223	Βυζαντινή Πεζογραφία
ΝΕΦ202	Ιστορία της Νεοελληνικής λογοτεχνίας ΙΙ
ΓΛΩ302	Επίπεδα Ανάλυσης της Γλώσσας Ι

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΕΦ103	Ρητορική
ΛΦ123	Πεζογραφία Ι
ΝΕΦ203	Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας
ΓΛΩ304	Επίπεδα Ανάλυσης της Γλώσσας ΙΙ
ΙΣΤ401	Αρχαία Ιστορία
ΠΑΙΔ531	Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΕΦ104	Τραγωδία
ΛΦ124	Ποιητικά Κείμενα Ι
ΝΕΦ204	Εισαγωγή στη Συγκριτική Γραμματολογία
ΒΦ224	Βυζαντινή Ποίηση
ΓΛΩ303	Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας
ΠΑΙΔ532	Γενική Διδακτική - Διδακτικές ασκήσεις

1. ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΚΛΑΣΙΚΗ

Για τους φοιτητές/φοιτήτριες που έχουν επιλέξει την Κλασική Ειδίκευση τα 22 μαθήματα Β΄ Ζώνης περιλαμβάνουν 12 μαθήματα ειδίκευσης και 10 ΕΕ.

Συγκεκριμένα:

- α) Οπωσδήποτε 4 ΥΑΕΦ
- β) Οπωσδήποτε 2 ΥΛΦ
- γ) Οπωσδήποτε 4 ΕΕΑΕΦ
- δ) Οπωσδήποτε 2 ΕΕΛΦ
- ε) Τέλος οι φοιτητές της Κλασικής Ειδίκευσης καλούνται να επιλέξουν 10 ελεύθε-

ρες επιλογές από τα προσφερόμενα μαθήματα ΓΛΩ, ΙΣΤ, ΦΙΛΟΣ, ΑΡΧ, ΠΑΙΔ, ΠΑ, αλλά και από τα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής των ΑΕΦ και ΛΦ, ΒΦ και ΝΕΦ.

Η ενδεικτική κατανομή των μαθημάτων σε εξάμηνα γίνεται ως εξής:

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΑΕΦ148 Φιλοσοφικά Κείμενα

ΥΑΕΦ146 Ιστοριογραφία

ΥΛΦ173 Έπος

ΕΕΑΕΦ

ΕΕ

ΕΕ

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΑΕΦ142 Αρχαία Ελληνική Γλώσσα

ΥΑΕΦ144 Λυρική Ποίηση

ΥΛΦ171 Πεζογραφία II

ΕΕΑΕΦ

ΕΕ

ΕΕ

Ζ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΕΑΕΦ

ΕΕΛΦ

ΕΕ

ΕΕ

ΕΕ

Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΕΑΕΦ

ΕΕΛΦ

ΕΕ

ΕΕ

ΕΕ

Για τα εξάμηνα Ε΄ και Ζ΄ οι φοιτητές κλασικής κατεύθυνσης πρέπει να επιλέξουν τουλάχιστον 3 (2 ΕΕΑΕΦ 1 ΕΕΛΦ) από τις ακόλουθες Ελεύθερες Επιλογές Κατεύθυνσης ανάλογα με το ποιες προσφέρονται κάθε φορά, ώστε να συμπληρώσουν τον απαιτούμενο αριθμό μαθημάτων για την ειδίκευσή τους:

ΕΕΑΕΦ147 Επική Ποίηση

ΕΕΑΕΦ141	Παπυρολογία Ι
ΕΕΑΕΦ145	Λοιπά Ποιητικά Είδη (εκτός Λυρικής Ποίησης)
ΕΕΑΕΦ154	Επιστημονική Γραμματεία
ΕΕΑΕΦ156	Κριτική κειμένων
ΕΕΑΕΦ157	Αρχαιοελληνικοί μύθοι
ΕΕΑΕΦ160	Αρχαία Λογοτεχνική Κριτική
ΕΕΛΦ176	Ειδικά θέματα λατινικής λογοτεχνίας
ΕΕΛΦ177	Ρωμαϊκή Σάτιρα
ΕΕΛΦ178	Λατινική Λογοτεχνία Ύστερης Αρχαιότητας
ΕΕΛΦ180	Νεολατινική Λογοτεχνία
ΕΕΛΦ182	Παλαιογραφία
ΕΕΛΦ184	Πρόσληψη Λατινικής Λογοτεχνίας

Για τα εξάμηνα ΣΤ΄ και Η΄ οι φοιτητές της κλασικής κατεύθυνσης πρέπει να επιλέξουν σύμφωνα με το ενδεικτικό τουλάχιστον 3 (2 ΕΕΑΕΦ 1 ΕΕΛΦ) από τις ακόλουθες Ελεύθερες Επιλογές Κατεύθυνσης ανάλογα με το ποιες προσφέρονται κάθε φορά, ώστε να συμπληρώσουν τον απαιτούμενο αριθμό μαθημάτων για την ειδίκευσή τους:

ΕΕΑΕΦ143	Δραματική Ποίηση
ΕΕΑΕΦ151	Λοιπά πεζογραφικά είδη (εκτός Φιλοσοφίας)
ΕΕΑΕΦ152	Παπυρολογία ΙΙ
ΕΕΑΕΦ155	Μεταφραστική Θεωρία και Πράξη
ΕΕΑΕΦ158	Πρόσληψη της ελληνικής αρχαιότητας
ΕΕΑΕΦ159	Κοινωνικές και ηθικές αξίες της ελληνικής αρχαιότητας μέσα από τις γραμματειακές πηγές
ΕΕΑΕΦ161	Μετρική
ΕΕΛΦ172	Ποιητικά κείμενα ΙΙ
ΕΕΛΦ174	Μυθιστόρημα
ΕΕΛΦ175	Ρωμαϊκό δράμα
ΕΕΛΦ177	Ρωμαϊκή Σάτιρα
ΕΕΛΦ179	Μεσαιωνική Λατινική Λογοτεχνία
ΕΕΛΦ181	Λατινικά από Μετάφραση
ΕΕΛΦ183	Σύγχρονες Θεωρίες Λογοτεχνίας
ΕΕΛΦ185	Μυθογραφία

2. ΕΙΔΙΚΕΥΣΗ ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΚΑΙ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ

Για τους φοιτητές/φοιτήτριες που έχουν επιλέξει τη Βυζαντινή και Νεοελληνική Ειδικεύση τα 22 μαθήματα αυτής της Ειδικεύσης περιλαμβάνουν:

τουλάχιστον 8 ΝΕΦ (εκ των οποίων 4 είναι καθ' ύλη υποχρωτικά: **ΥΝΕΦ241, ΥΝΕΦ242, ΥΝΕΦ243, και ΥΝΕΦ244**), και τουλάχιστον 4 ΒΦ (εκ των οποίων 2 είναι καθ' ύλη υποχρωτικά: **ΥΒΦ271 και ΥΒΦ272**).

Τα υπόλοιπα 10 μαθήματα της Βυζαντινής και Νεοελληνικής Ειδικεύσης οι φοιτητές καλούνται να τα επιλέξουν ελεύθερα από τα προσφερόμενα μαθήματα ΓΛΩ, ΙΣΤ, ΦΙΛΟΣ, ΑΡΧ, ΠΑΙΔ, αλλά και από τα μαθήματα Ελεύθερης Επιλογής των ΝΕΦ και ΒΦ, ΑΕΦ και ΛΦ.

Ε΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΝΕΦ241 Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (αρχές-1669)

ΥΝΕΦ244 Νεοελληνική Λογοτεχνία/ Γραμματεία (1914-1974)

ΥΒΦ272 Βυζαντινή Ιστοριογραφία

ΕΕΑΕΦ

ΕΕ

ΕΕ

ΣΤ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΥΝΕΦ242 Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (1669-1830)

ΥΝΕΦ243 Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (1830-1914)

ΥΒΦ271 Βυζαντινή Υμνογραφία

ΕΕΝΕΦ

ΕΕ

ΕΕ

Ζ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΝΕΦ

ΕΕΒΦ

ΕΕ

ΕΕ

ΕΕ

Η΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΕΕΝΕΦ

ΕΕΒΦ

ΕΕ

ΕΕ

ΕΕ

Για τα εξάμηνα Ε' και Ζ' οι φοιτητές της βυζαντινής και νεοελληνικής κατεύθυνσης πρέπει να επιλέξουν τουλάχιστον 3 (2 ΝΕΦ και 1 ΒΦ) από τις ακόλουθες Ελεύθερες Επιλογές Κατεύθυνσης ανάλογα με το ποιες προσφέρονται κάθε φορά, ώστε να συμπληρώσουν τον απαιτούμενο αριθμό μαθημάτων για την ειδίκευσή τους:

ΕΕΝΕΦ246	Νεοέλληνες Συγγραφείς II (1669-1880)
ΕΕΝΕΦ247	Νεοέλληνες Συγγραφείς III (1880--1930)
ΕΕΝΕΦ249	Νεοελληνικά λογοτεχνικά κείμενα I (αρχές -1669)
ΕΕΝΕΦ252	Νεοελληνικά λογοτεχνικά κείμενα II (1930-σήμερα)
ΕΕΝΕΦ253	Νεοελληνική Γραμματεία I
ΕΕΝΕΦ256	Νεοελληνικά λογοτεχνικά είδη II
ΕΕΝΕΦ260	Εφαρμογές Συγκριτικής Γραμματολογίας II
ΕΕΝΕΦ262	Ερευνητικά Προβλήματα και Ζητήματα της Νεοελληνικής Φιλολογίας I (Σεμινάριο)
ΕΕΒΦ285	Μεσαιωνική Φιλολογία και Πληροφορική

Για τα εξάμηνα ΣΤ' και Η' οι φοιτητές της βυζαντινής και νεοελληνικής κατεύθυνσης πρέπει να επιλέξουν σύμφωνα με το ενδεικτικό τουλάχιστον 3 από τις ακόλουθες Ελεύθερες Επιλογές Κατεύθυνσης ανάλογα με το ποιες προσφέρονται κάθε φορά, ώστε να συμπληρώσουν τον απαιτούμενο αριθμό μαθημάτων για την ειδίκευσή τους:

ΕΕΝΕΦ245	Νεοέλληνες Συγγραφείς I (αρχές-1669)
ΕΕΝΕΦ248	Νεοέλληνες Συγγραφείς IV (1930 κ.ε.)
ΕΕΝΕΦ250	Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Κείμενα II (1669-1880)
ΕΕΝΕΦ251	Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Κείμενα III (1880-1930)
ΕΕΝΕΦ254	Νεοελληνική Γραμματεία II
ΕΕΝΕΦ255	Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Είδη I
ΕΕΝΕΦ258	Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Ρεύματα και Κινήματα II (1914 κ.ε.)
ΕΕΝΕΦ260	Εφαρμογές Συγκριτικής Γραμματολογίας II
ΕΕΝΕΦ261	Ειδικά Θέματα Νεοελληνικής Φιλολογίας (Σεμινάριο)
ΕΕΝΕΦ263	Ερευνητικά Προβλήματα και Ζητήματα της Νεοελληνικής Φιλολογίας II (Σεμινάριο)
ΕΕΒΦ275	Βυζαντινή Επιστολογραφία
ΕΕΒΦ279	Βυζαντινή Αγιολογία
ΕΕΒΦ283	Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Ποίησης και Πεζογραφίας

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Οι φοιτητές και των δύο κατευθύνσεων σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα

σπουδών πρέπει να επιλέξουν τουλάχιστον 10 Ελεύθερες Επιλογές, ανάλογα με το ποιες προσφέρονται κάθε φορά, οι οποίες μπορεί να προέρχονται είτε από τους παρακάτω κωδικούς: ΓΛΩ, ΙΣΤ, ΦΙΛΟΣ, ΑΡΧ, ΠΑΙΔ, ΠΑ είτε από τις ΕΕΑΕΦ, ΕΕΛΦ, ΕΕΒΦ, ΕΕΝΕΦ.

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΓΛΩ, ΙΣΤ, ΦΙΛΟΣ, ΑΡΧ, ΠΑΙΔ **χειμερινού εξαμήνου**

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

- ΕΕΓΛΩ321** Διδακτική της Ελληνικής ως μητρικής
- ΕΕΓΛΩ322** Κειμενογλωσσολογία
- ΕΕΓΛΩ323** Ψυχογλωσσολογία
- ΕΕΓΛΩ324** Δημιουργική Γραφή
- ΕΕΓΛΩ325** Κοινωνιογλωσσολογία
- ΕΕΓΛΩ334** Λεξική Σημασιολογία
- ΕΕΓΛΩ338** Γλώσσα και μαθηματικά μοντέλα
- ΕΕΓΛΩ339** Σύγχρονες μορφολογικές θεωρίες

ΙΣΤΟΡΙΑ

- ΕΕΒΙΣΤ413** Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία
- ΕΕΙΣΤ417** Αρχαία Ελληνική Θρησκεία

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

- ΕΕΒΑΡΧ443** Εισαγωγή στη Βυζαντινή Αρχαιολογία
- ΕΕΒΑΡΧ445** Καθημερινή Ζωή στο Βυζάντιο
- ΕΕΑΡΧ448** Επιγραφική

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

- ΕΕΠΑΙΔ535** Η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Διδακτικές Ασκήσεις

ΕΛΕΥΘΕΡΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ ΓΛΩ, ΙΣΤ, ΦΙΛΟΣ, ΑΡΧ, ΠΑΙΔ, ΠΑ **εαρινού εξαμήνου**

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

- ΕΕΓΛΩ326** Διαλεκτολογία
- ΕΕΓΛΩ336** Γραμματισμός και Σχεδιασμός Γλωσσικού Μαθήματος
- ΕΕΓΛΩ327** Γλώσσα και Νέες Τεχνολογίες
- ΕΕΓΛΩ328** Λεξικολογία
- ΕΕΓΛΩ329** Λεξικογραφία
- ΕΕΓΛΩ330** Διορθωτική Φωνητική

ΕΕΓΛΩ331	Ιστορική γραμματική της Α.Ε.
ΕΕΓΛΩ332	Νευρογλωσσολογία
ΕΕΓΛΩ333	Διδακτική του λεξιλογίου
ΕΕΓΛΩ335	Παθολογία της Γλώσσας
ΕΕΓΛΩ337	Διδασκαλία της Ελληνικής ως δεύτερης/ξένης

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΕΙΣΤ409	Ελληνιστική - Ρωμαϊκή Ιστορία
ΕΕΒΙΣΤ412	Βυζαντινή Ιστορία. Υστεροβυζαντινή Περίοδος. Βυζάντιο και Δύση

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΕΑΡΧ442	Κλασική Αρχαιολογία
ΕΕΒΑΡΧ444	Μνημειακή Τοπογραφία
ΕΕΒΑΡΧ446	Ελληνικές Επιγραφές 4ου - 19ου αιώνα

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

ΕΕΠΑΙΔ533	Διδακτική Φιλολογικών Μαθημάτων: Η Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Διδακτικές Ασκήσεις

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

ΕΕΠΑ551	Πρακτική Άσκηση

2.1.3 Πρόγραμμα Διδασκομένων Μαθημάτων Ακαδημαϊκού Έτους 2013 - 2014

Α΄ ΖΩΝΗ: Α΄ ΕΩΣ Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΕΦ101	Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας / Θεματογραφία Διδάσκ.: Νικολαΐδου Σμαρώ
ΛΦ121	Λατινική Θεματογραφία Διδάσκ.: Τσομής Γεώργιος
ΒΦ221	Εισαγωγή στη Βυζαντινή Φιλολογία Διδάσκ.: Γρηγόριος Παπαγιάννης, Tocci Raimondo

ΝΕΦ201 Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία και Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Ι
Διδάσκ.: Μαυρέλος Νικόλαος, Αρσενίου Ελισάβετ

ΓΛΩ301 Γενική Γλωσσολογία
Διδάσκ.: Καμπάκη Πηνελόπη

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΕΦ102 Ομηρικό Έπος
Διδάσκ.: Μανακίδου Φλώρα, Τσομής Γεώργιος

ΛΦ122 Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας
Διδάσκ.: Μαστρογιάννη Άννα

ΒΦ223 Βυζαντινή Πεζογραφία
Διδάσκ.: Κωνσταντινίδου Μαρία, Tocci Raimondo

ΝΕΦ202 Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας ΙΙ
Διδάσκ.: Μαυρέλος Νικόλαος, Αρσενίου Ελισάβετ

ΓΛΩ302 Επίπεδα Ανάλυσης της Γλώσσας Ι
Διδάσκ.: Καμπάκη Πηνελόπη

Γ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΕΦ103 Ρητορική
Διδάσκ.: Νικολαΐδου Σμαρώ, Μπουσές Σταμάτιος

ΛΦ123 Πεζογραφία Ι
Διδάσκ. Μαστρογιάννη Άννα

ΝΕΦ203 Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας
Διδάσκ.: Βούλγαρη Σοφία, Χελιδώνη Στυλιανή

ΓΛΩ303 Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας
Διδάσκ.: Γαβριηλίδου Ζωή

ΙΣΤ401 Αρχαία Ιστορία
Διδάσκ.: Χατζή Αικατερίνη

ΠΑΙΔ531 Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη
Διδάσκ.: Κορρέ Ειρήνη

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

- ΑΕΦ104** Τραγωδία
Διδάσκ.: Νικολαΐδου Σμαρώ
- ΛΦ124** Ποιητικά Κείμενα Ι
Διδάσκ.: Μαστρογιάννη Άννα
- ΝΕΦ204** Εισαγωγή στη Συγκριτική Γραμματολογία
Διδάσκ.: Βούλγαρη Σοφία, Χελιδώνη Στυλιανή
- ΒΦ224** Βυζαντινή Ποίηση
Διδάσκ.: Παπαγιάννης Γρηγόριος, Τζιάτζη Μαρία
- ΓΛΩ304** Επίπεδα Ανάλυσης της Γλώσσας ΙΙ
Διδάσκ.: Γαβριηλίδου Ζωή
- ΠΑΙΔ532** Γενική Διδακτική - Διδακτικές ασκήσεις
Διδάσκ.: Κορρέ Ειρήνη

Β΄ ΖΩΝΗ

ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

Β΄ ΖΩΝΗ ΧΕΙΜΕΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ 2013-14

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

- ΥΑΕΦ141** Παπυρολογία Ι
Διδάσκ.: Σαρίσχουλη Παναγιώτα
- ΥΑΕΦ145** Λοιπά Ποιητικά Είδη
Διδάσκ.: Μανακίδου Φλώρα, Τσομής Γεώργιος
- ΥΑΕΦ147** Αρχαϊκή Επική Ποίηση
Διδάσκ.: Μανακίδου Φλώρα
- ΥΑΕΦ148** Φιλοσοφικά Κείμενα
Διδάσκ.: Μπουσές Σταμάτιος

-
- ΕΕΑΕΦ151** Λοιπά Πεζογραφικά Είδη
Διδάσκ.: Σαρίσχουλη Παναγιώτα

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΛΦ172 Ποιητικά Κείμενα II
Διδάσκ.: Μιχαλόπουλος Χαρίλαος

ΥΛΦ173 Έπος
Διδάσκ.: Μιχαλόπουλος Χαρίλαος

ΕΕΛΦ185 Μυθογραφία
Διδάσκ.: Μαστρογιάννη Άννα

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΒΦ272 Βυζαντινή Ιστοριογραφία
Διδάσκ.: Τζιάτζη Μαρία

ΕΕΒΦ285 Μεσαιωνική Φιλολογία και Πληροφορική
Διδάσκ.: Παπαγιάννης Γρηγόριος

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΝΕΦ241 Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (αρχές-1669)
Διδάσκ.: Χελιδώνη Στυλιανή

ΥΝΕΦ244 Νεοελληνική Λογοτεχνία/ Γραμματεία (1914-1974)
Διδάσκ.: Αρσενίου Ελισάβετ

ΕΕΝΕΦ253 Νεοελληνική Γραμματεία I
Διδάσκ.: Μαυρέλος Νικόλαος

ΕΕΝΕΦ260 Εφαρμογές Συγκριτικής Γραμματολογίας II
Διδάσκ.: Βούλγαρη Σοφία

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

ΕΕΓΛΩ 334 Λεξική Σημασιολογία
Διδάσκ.: Γαβριηλίδου Ζωή

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΕΒΙΣΤ413 Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία
Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

ΕΕΙΣΤ417 Αρχαία Ελληνική Θρησκεία
Διδάσκ.: Χατζή Αικατερίνη

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΕΒΑΡΧ443 Εισαγωγή στη Βυζαντινή Αρχαιολογία
Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

ΕΕΒΑΡΧ445 Καθημερινή Ζωή στο Βυζάντιο
Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

ΕΕΑΡΧ448 Επιγραφική
Διδάσκ.: Χατζή Αικατερίνη

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

ΕΕΠΑΙΔ535 Η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας
στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Διδακτικές Ασκήσεις
Διδάσκ.: Κορρέ Ειρήνη

Β΄ ΖΩΝΗ ΕΑΡΙΝΟ ΕΞΑΜΗΝΟ 2014

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΑΕΦ142 Αρχαία Ελληνική Γλώσσα (Ευθύ – Αντίστροφο)
Διδάσκ.: Μπουσές Σταμάτιος, Τσομής Γεώργιος

ΥΑΕΦ143 Δραματική Ποίηση
Διδάσκ.: Νικολαΐδου Σμαρώ (Τραγωδία), Σαρίσχουλη
Παναγιώτα (Κωμωδία)

ΥΑΕΦ144 Λυρική Ποίηση
Διδάσκ.: Μανακίδου Φλώρα

ΥΑΕΦ146 Ιστοριογραφία
Διδάσκ.: Μπουσές Σταμάτιος

ΕΕΑΕΦ152 Παπυρολογία II
Διδάσκ.: Σαρίσχουλη Παναγιώτα

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΛΦ171 Πεζογραφία II
Διδάσκ.: Μαστρογιάννη Άννα

ΥΛΦ174 Μυθιστόρημα
Διδάσκ.: Παπαδοπούλου Ιωάννα

ΕΕΛΦ175 Ρωμαϊκό Δράμα
Διδάσκ.: Παπαδοπούλου Ιωάννα

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΒΦ271 Βυζαντινή Υμνογραφία
Διδάσκ.: Παπαγιάννης Γρηγόριος

ΕΕΒΦ275 Βυζαντινή Επιστολογραφία
Διδάσκ.: Τζιάτζη Μαρία

ΕΕΒΦ279 Βυζαντινή Αγιολογία
Διδάσκ.: Κωνσταντινίδου Μαρία

ΕΕΒΦ283 Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Ποίησης και Πεζογραφίας
Διδάσκ.: Tocci Raimondo

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΝΕΦ242 Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (1669-1830)
Διδάσκ.: Βούλγαρη Σοφία

ΥΝΕΦ243 Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (1830-1914)
Διδάσκ.: Μαυρέλος Νικόλαος

ΕΕΝΕΦ248 Νεοέλληνες Συγγραφείς IV (1930 κ.ε.)
Διδάσκ.: Αρσενίου Ελισάβετ

ΕΕΝΕΦ249 Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Κείμενα I (αρχές-1669)
Διδάσκ.: Χελιδώνη Στυλιανή

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

ΕΕΓΛΩ326 Διαλεκτολογία
Διδάσκ.: Καμπάκη Πηνελόπη

ΕΕΓΛΩ336 Γραμματισμός και Σχεδιασμός Γλωσσικού Μαθήματος
Διδάσκ.: Γαβριηλίδου Ζωή

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΕΙΣΤ409 Ελληνιστική - Ρωμαϊκή Ιστορία
Διδάσκ.: Χατζή Αικατερίνη

ΕΕΒΙΣΤ412 Βυζαντινή Ιστορία. Υστεροβυζαντινή Περίοδος. Βυζάντιο και Δύση
Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΕΑΡΧ442 Κλασική Αρχαιολογία
Διδάσκ.: Χατζή Αικατερίνη

ΕΕΒΑΡΧ444 Μνημειακή Τοπογραφία
Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

ΕΕΒΑΡΧ446 Ελληνικές Επιγραφές 4ου – 19ου αιώνα
Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

ΕΕΠΑΙΔ533 Διδακτική Φιλολογικών Μαθημάτων: Η Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Διδακτικές Ασκήσεις
Διδάσκ.: Κορρέ Ειρήνη

2.1.4 Περιγραφές Διδασκομένων Μαθημάτων Ακαδημαϊκού Έτους 2013 - 2014

2.1.4.1 Περιγραφές Διδασκομένων Μαθημάτων Α΄ Ζώνης

Α΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΕΦ101 Ιστορία της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας / Θεματογραφία
Διδάσκ.: Νικολαΐδου Σμαρώ

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. α. Θέματα φθογγολογίας, τυπολογίας και ετυμολογίας της αρχαίας ελληνικής.
β. Επική ποίηση: Όμηρος.
2. α. Σύνθεση των λέξεων.
β. Ησίοδος.
3. α. Η δομή της αρχαίας ελληνικής γλώσσας – Η θεμελιακή διάκριση Όνομα και Ρήμα.
β. Αρχαϊκή Λυρική Ποίηση (Ελεγεία, Ίαμβος, Λυρικό Μέλος, Χορική Ποίηση)
4. α. Απαρέμφατο και μετοχή (η αντιστοιχία της μετοχής με την πρόταση-Ασκήσεις μετατροπής της μετοχής σε δευτερεύουσα πρόταση και της πρότασης σε μετοχή).
β. Η γέννηση του πεζού Λόγου: Ίωνες Φιλόσοφοι και Λογογράφοι.

5. α. Κύριες και δευτερεύουσες προτάσεις – Ευθύς και πλάγιος λόγος.
β. Ιστοριογραφία: Ηρόδοτος.
6. α. Σύνδεσμοι.
β. Σοφιστές και Θουκυδίδης.
7. α. Δευτερεύουσες προτάσεις I.
β. Ο αιώνας του δράματος (5ος π.Χ.) - Η γένεση της τραγωδίας.
8. α. Δευτερεύουσες προτάσεις II.
β. Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης.
9. α. Δευτερεύουσες προτάσεις III.
β. Αρχαία Κωμωδία: Αριστοφάνης.
10. α. Δευτερεύουσες προτάσεις IV.
β. Ο αιώνας του πεζού λόγου (4ος π.Χ.) – Ρητορική.
11. α. Δευτερεύουσες προτάσεις V.
β. Φιλοσοφία: Πλάτων και Αριστοτέλης.
12. α. Το μεταφραστικό πρόβλημα της αρχαίας ελληνικής.
β. Η υποχώρηση της ποίησης και του δράματος κατά τον 4ο αι. π.Χ. - Νέα Κωμωδία
13. α. Εισαγωγικά στοιχεία στη μελέτη του κριτικού υπομνηματισμού των αρχαίων κειμένων.
β. Τα λογοτεχνικά είδη της ελληνιστικής εποχής.
Ποίηση: Ύμνοι, Ειδύλλια/μίμοι, Επιγράμματα.
Πεζός Λόγος: Δεύτερη Σοφιστική, Αττικιστές.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στην επιστημονική προσέγγιση της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και λογοτεχνίας. Προσφέρει ενδελεχή γνώση της τυπολογίας, της ετυμολογίας και της σύνταξης της αρχαίας ελληνικής γλώσσας με τη διδασκαλία επιλεγμένων κειμένων της αρχαίας αττικής πεζογραφίας και διδάσκει τους τρόπους της δόκιμης νεοελληνικής μετάφρασης των αρχαίων κειμένων.
- Προσφέρει παράλληλα μια χρονολογική επισκόπηση της ιστορίας της Αρχαίας Ελληνικής Λογοτεχνίας από τα πρώτα φανερώματά της ως την ύστερη ελληνιστική εποχή με έμφαση στη σχέση των λογοτεχνικών ειδών με το ιστορικό, κοινωνικό, πολιτισμικό πλαίσιο της καθεμίας εποχής καθώς και τους όρους και τους τρόπους δημιουργίας (αλληλεπιδράσεις και διαφορές των λογοτεχνικών ειδών).

ΛΦ121

Λατινική Θεματογραφία
Διδάσκ.: Τσομής Γεώργιος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή στη ζωή και το έργο του Ιούλιου Καίσαρα. Παρατηρήσεις στη γλώσσα και το ύφος του Ιουλίου Καίσαρα
2. Κείμενο 1: J. Caesar, De bello Gallico, VII, 4, 1-5 / Δοτική πτώση με έμφαση στη Δοτική κατηγορηματική του σκοπού
3. Κείμενο 2: Caes., Gall. VII, 15, 1-6 / Β' όρος σύγκρισης
4. Κείμενο 3: Caes., Gall. VII, 29, 1-6 / Γερούνδιο, Γερουνδιακό, Γερουνδιακή έλξη
5. Κείμενο 4: Caes., Gall. VII, 50, 4-6 / Υποταγμένος λόγος, Ακολουθία των χρόνων, Βουλευτικές και Ενδοιαστικές προτάσεις
6. Κείμενο 5: Caes., Gall. VII, 62, 1-7 / Προτάσεις του quominus και του quin, Πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις
7. Κείμενο 6: Caes., Gall. VII, 1 / Αιτιολογικές, Τελικές και Συμπερασματικές προτάσεις
8. Κείμενο 7: Caes., Gall. VII, 77, 15-16 / Χρονικές και Υποθετικές προτάσεις
9. Κείμενο 8: Caes., De bello civili, I, 2 / Εναντιωματικές-Παραχωρητικές και Παραβολικές προτάσεις
10. Κείμενο 9: Caes., De bello civili, I, 33 - 34 / Αναφορικές Προτάσεις
11. Κείμενο 10: Caes., De bello civili, I, 35 / Πλάγιος Λόγος
12. Κείμενο 11: Caes., De bello civili, I, 48 / Ασκήσεις επανάληψης
13. Κείμενο 12: Caes., De bello civili, I, 50 / Ασκήσεις επανάληψης

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές αντιμετωπίζοντας για πρώτη φορά λατινικό κείμενο από το πρωτότυπο χωρίς απλουστεύσεις και άλλες αλλαγές θα γνωρίσουν και θα κατανοήσουν τη γλώσσα και το ύφος του Καίσαρα, πράγμα που θα τους διευκολύνει σε επόμενα εξάμηνα μια και το κείμενο του Καίσαρα αποτελεί την καλύτερη εισαγωγή στη Λατινική πεζογραφία.
- Οι φοιτητές θα γνωρίσουν και θα κατανοήσουν τις τεχνικές αντιμετώπισης αδιδακτου λατινικού κειμένου για μία ακριβή, επιστημονική μετάφραση.
- Θα εμβαθύνουν και πρακτικά στη Λατινική Γραμματική και το Συντακτικό και

θα εμπεδώσουν τις συντακτικές ιδιαιτερότητες της Λατινικής γλώσσας (λατινισμούς).

- Παράλληλα, θα εμπλουτίσουν το λεξιλόγιό τους. Όλα αυτά τα στοιχεία θα τους βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν λατινικά κείμενα διάφορων περιόδων σε επόμενα εξάμηνα.

ΒΦ221

Εισαγωγή στη Βυζαντινή Φιλολογία

Διδάσκ.: Παπαγιάννης Γρηγόριος, Tocci Raimondo

Τμήμα Α΄: Παπαγιάννης Γρηγόριος

Περιεχόμενα μαθήματος:

Δεν είναι δυνατό να περιγραφούν επακριβώς οι 13 ενότητες. Κάθε ενότητα χωρίζεται α) σε θεωρητική διδασκαλία, β) σε προσέγγιση-ερμηνεία επιλεγμένων κειμένων, γ) σε εισαγωγή στην Ελληνική Μετρική (αρχαία, μεσαιωνική και νέα). Οι ενότητες ακολουθούν την χρονολογική σειρά και την διαίρεση της ιστορίας Βυζαντινής Γραμματείας σε περιόδους.

1. και 2. Γενική εισαγωγή. Όροι. Ιουστινιάνεια εποχή
3. Εποχή του Ηρακλείου
4. «Σκοτεινοί αιώνες»
5. και 6. Προμακεδονική εποχή
7. Μακεδονική εποχή
8. Μεταμακεδονική εποχή
9. και 10. Εποχή των Κομνηνών
11. Φραγκοκρατία
12. και 13. Παλαιολόγιοι χρόνοι

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Γνωριμία με τα είδη και τους εκπροσώπους της Βυζαντινής Γραμματείας, με τα desiderata, τις επιστημονικές μεθόδους και τα εργαλεία της Βυζαντινής Φιλολογίας.
- Απώτερος στόχος να συστηματοποιήσουν οι φοιτητές τις γνώσεις τους για την Βυζαντινή Γραμματεία, να μπορούν να προσεγγίσουν τα βυζαντινά κείμενα λαμβάνοντας υπόψη τους τις ιδιαιτερότητές τους (σε επίπεδο γλώσσας, ύφους, περιεχομένου) και χρησιμοποιώντας πλέον τα ειδικά επιστημονικά λεξικά.

Τμήμα Β΄: Tocci Raimondo

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Τι είναι το Βυζάντιο;
2. Τι είναι η Βυζαντινή Φιλολογία;
3. Εγχειρίδια, λεξικά και άλλα βοηθήματα
4. Επίσκεψη στη Βιβλιοθήκη του Τμήματος
5. Επισκόπηση της Βυζαντινής λογοτεχνίας I
6. Επισκόπηση της Βυζαντινής λογοτεχνίας II
7. Επισκόπηση της Βυζαντινής λογοτεχνίας III
8. Επισκόπηση της Βυζαντινής λογοτεχνίας IV
9. Τα γλωσσικά επίπεδα της Μεσαιωνικής Ελληνικής (υψηλό, μέσο, χαμηλό) I
10. Τα γλωσσικά επίπεδα Μεσαιωνικής Ελληνικής II
11. Τα γλωσσικά επίπεδα Μεσαιωνικής Ελληνικής III
12. Ιουστινιανός ο μέγας, Προκόπιος Καισαρείας και Ρωμανός ο Μελωδός.
Η γυνή αυτού Θεοδώρα και η Εβίτα Περόν
13. Συμπεράσματα: Γιατί μελετάμε το Βυζάντιο;

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Η εξοικείωση των φοιτητριών/ών με το φαινόμενο που ονομάζεται Βυζάντιο μέσα από τα γραπτά μνημεία.
- Η εμπέδωση βασικών γνώσεων σχετικά με την υπερχλιετή βυζαντινή γραμματεία, τόσο τη θύραθεν όσο και τη θεολογική.
- Η εξοικείωση των φοιτητριών/ών με τις ποικίλες υφολογικές βαθμίδες της μεσαιωνικής Ελληνικής.
- Η εξοικείωση των φοιτητριών/ών με τις μεθόδους και τα κυριότερα βοηθήματα (εγχειρίδια, λεξικά, περιοδικά κ.λπ.) της επιστήμης της Βυζαντινολογίας

ΝΕΦ201

Εισαγωγή στη Νεοελληνική Φιλολογία και Ιστορία της
Νεοελληνικής Λογοτεχνίας I
Διδάσκ.: Μαυρέλος Νικόλαος, Αρσενίου Ελισάβετ

Τμήμα Α΄: Μαυρέλος Νικόλαος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. **ΜΕΡΟΣ Α΄:** Οι όροι «Φιλολογία», «Γραμματεία», «Γραμματολογία», «Λογοτεχνία» στην Ελλάδα και η σχέση Φιλολογίας και Λογοτεχνίας. Ο όρος λογοτεχνία ανά τους αιώνες (αρχαιότητα ως σήμερα). ΜΕΛΕΤΗ: κείμενα 2 - 3 από το corpus και σελίδες από το διανεμόμενο σύγγραμμα που επέλεξαν.
2. Το αντικείμενο της Φιλολογίας (κείμενα και είδη, λογοτεχνικό και μη λογοτεχνικό [λογοτεχνία - παραλογοτεχνία], περιγραφή, κατανόηση, ερμηνεία). ΜΕ-

ΛΕΤΗ: κείμενα 2-4 από το corpus και σελίδες από το διανεμόμενο σύγγραμμα που επέλεξαν.

3. Ανάγνωση με τους φοιτητές: Κείμενα θεωρίας 4 και 9-14 από το corpus.

4. Η Φιλολογία και οι ανθρωπιστικές επιστήμες. Μέθοδοι προσέγγισης των λογοτεχνικών κειμένων (Ιστορία - Θεωρία - Κριτική της Λογοτεχνίας και η Συγκριτική Γραμματολογία [ή Φιλολογία]). ΜΕΛΕΤΗ: σελίδες από το διανεμόμενο σύγγραμμα που επέλεξαν.

5. Η Νεοελληνική Λογοτεχνία και οι απαρχές της. Η διάκριση «βυζαντινού», «μεισαιωνικού» και «νεοελληνικού». Οι τομές και οι συνέχειες στη νεοελληνική λογοτεχνία. Η παράδοση και η ρήξη. Το γενικό ιστορικό σχήμα της νεοελληνικής λογοτεχνίας. ΜΕΛΕΤΗ: κείμενα 1 και 5-7 και σελίδες από το διανεμόμενο σύγγραμμα που επέλεξαν.

6. Η γλώσσα και το γλωσσικό ζήτημα στη Νεοελληνική Λογοτεχνία: Ένα ζήτημα ουσίας ως και τον 20ό αιώνα. Από τις δύο ξεχωριστές παραδόσεις στη σύγκρουση (Διαφωτισμός - Ρομαντισμός - Ρεαλισμός της γενιάς του '80 κλπ.). Τα μετρικά συστήματα: Αρχαίο, Δημοτικό (νεοελληνικό) και Ιταλικό. Ο ελευθερωμένος και ο ελεύθερος στίχος. ΜΕΛΕΤΗ: κείμενο 8 και σελίδες από το διανεμόμενο σύγγραμμα που επέλεξαν.

7. **ΜΕΡΟΣ Β΄:** Το αντικείμενο της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας. Διάγραμμα κινημάτων στην Ευρώπη από τον Μεσαίωνα ως τα μέσα του 20ού αι. και Διάγραμμα ειδολογικής Ιστορίας της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τις Απαρχές ως το 1830. ΜΕΛΕΤΗ: Διάγραμμα Ειδολογικής Ιστορίας Ν.Ε. Λογοτεχνίας, Πλάνο κινημάτων (καταρτίστηκαν από τον διδάσκοντα και αναρτώνται στο e-class) και σελίδες από το διανεμόμενο σύγγραμμα που επέλεξαν. Εξέταση ενδεικτικών κειμένων: Διγενής. Μελέτη αντίστοιχων σελίδων από την Ιστορία Ν. Ε. Λογοτεχνίας του Λ. Πολίτη ή του Κ. Θ. Δημαρά.

8. Φιλοσοφία του Κρασοπατέρα, Δημοτικό τραγούδι, Κυπριακά ερωτικά, Σονέτα αρ. 3 και 24. Μελέτη αντίστοιχων σελίδων από την Ιστορία Ν. Ε. Λογοτεχνίας του Λ. Πολίτη ή του Κ. Θ. Δημαρά.

9. Μπεργαδής, Απόκοπος, Κορνάρος, Ερωτόκριτος, Χορτάτζης, Ερωφίλη. Μελέτη αντίστοιχων σελίδων από την Ιστορία Ν. Ε. Λογοτεχνίας του Λ. Πολίτη ή του Κ. Θ. Δημαρά.

10. G.-C. dalla Croce, Μπερτόλδος και Μπερτολδίνος, Μαυροκορδάτος, Φιλοθέου Πάρεργα, Μελέτη αντίστοιχων σελίδων από την Ιστορία Ν. Ε. Λογοτεχνίας του Λ. Πολίτη ή του Κ. Θ. Δημαρά.

11. Ρήγας, Σχολείον ντελικάτων εραστών, Χριστόπουλος, «Βαρελοθήκη» και «Η Αφροδίτη», Βηλαράς, «Σε νέας λύρας κόρδες» και «Μωρόσοφος». Μελέτη αντίστοιχων σελίδων από την Ιστορία Ν. Ε. Λογοτεχνίας του Λ. Πολίτη ή του Κ. Θ. Δημαρά.

12. Κοραΐς, Παπατρέχας (από το Α΄ μέρος) και «Επιστολή προς Αλ. Βασιλείου» (απόσπασμα). Μελέτη αντίστοιχων σελίδων από την Ιστορία Ν. Ε. Λογοτεχνίας του Λ. Πολίτη ή του Κ. Θ. Δημαρά.

13. Ανακεφαλαίωση και εξαγωγή συμπερασμάτων.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Σκοπός του μαθήματος είναι να έρθουν οι φοιτητές για πρώτη φορά σε επαφή με την επιστήμη της Νεοελληνικής Φιλολογίας, με βάση την αναφορά στα τέσσερα εργαλεία του Νεοελληνιστή: Θεωρία, Ιστορία, Κριτική και Συγκριτική Γραμματολογία. Η προσέγγιση γίνεται με σχολιασμό ενδεικτικών κειμένων (άρθρων ή αποσπασμάτων μελετών) για κάθε ένα από τα προαναφερθέντα μεθοδολογικά εργαλεία, έτσι ώστε να κατανοήσουν καλύτερα τον τρόπο δουλειάς της κάθε μεθόδου.
- Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος προσεγγίζεται το αντικείμενο της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας από τη σκοπιά της Ιστορίας της Λογοτεχνίας (διάγραμμα από τις απαρχές έως και 1830), με αναφορά στις δεσπόζουσες ειδολογικές κατηγορίες ανά εποχή, τα ρεύματα και τη σχέση της Νεοελληνικής με τις ξένες λογοτεχνίες, ώστε να μπορούν να καταλαβαίνουν πώς η δική μας λογοτεχνία εντάσσεται στο ευρύτερο ευρωπαϊκό πλαίσιο. Έμφαση δίνεται στις νέες προσεγγίσεις που ανανεώνουν τα κλασικά εγχειρίδια της Ιστορίας, ώστε να μπορούν να κατηγοριοποιούν τα κείμενα με βάση όχι μόνο ιστορικά-χρονολογικά, αλλά και ενδοκειμενικά κριτήρια (ειδολογικές κατηγορίες, μορφικά στοιχεία κλπ.) ή άλλα εξωκειμενικά κριτήρια (κίνημα, ιδεολογία, κοινωνικά ή πολιτισμικά συμφραζόμενα κλπ.). Παράλληλα, εξετάζονται ενδεικτικά κείμενα χαρακτηριστικά για το ρεύμα ή την εποχή τους, για να γίνει κατανοητό πως λειτουργούν τα κείμενα σε κάθε εποχή. Μετά από κάθε τρίωρο προτείνεται στους φοιτητές μελέτη συγκεκριμένων κειμένων από την υποχρεωτική βιβλιογραφία για να εμβαθύνουν στην ύλη που εξετάζεται σε κάθε τρίωρο.

Τμήμα Β΄: Αρσενίου Ελισάβετ

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Οι όροι φιλολογία, γραμματεία, λογοτεχνία: εισαγωγή στη φιλολογία, γραμματολογία, ιστορία της λογοτεχνίας.

2. Εισαγωγή στην έννοια της λογοτεχνίας. Γλωσσική και λογοτεχνική επικοινωνία. Η "ποιητική" λειτουργία της γλώσσας. Η λογοτεχνικότητα.
3. Συγχρονία και διαχρονία. Η ανάγνωση της λογοτεχνίας. Έργο και κείμενο. Λογοτεχνία και πραγματικότητα. Η λειτουργία της λογοτεχνίας.
4. Το παραδοσιακό πλαίσιο. Ο νέος ελληνισμός. Το πρόβλημα της απαρχής. Η συνείδηση, η παράδοση και η ελληνικότητα.
5. Λογοτεχνικά γένη και είδη. Εισαγωγές και εγχειρίδια.
6. Πρώτη Βυζαντινή εποχή (11ος και 12ος).
7. Φραγκοκρατία (1204-1453).
8. Μετά την άλωση (15ος – 17ος).
9. 16ος αι. σε Κρήτη και Κύπρο.
10. Η ακμή της κρητικής λογοτεχνίας (τέλος 16ου και 17ος αι.)
11. Μετά το 1669. Ιόνια νησιά και διασπορά.
12. Ο τουρκοκρατούμενος ελληνισμός ως τα 1770. Φαναριώτες και νεοελληνικός Διαφωτισμός.
13. Δημοτικό τραγούδι.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Σκοπός μας στο μάθημα αυτό είναι:

- Εισαγωγή στους ιστορικούς, κοινωνικούς και πνευματικούς όρους που διαμόρφωσαν την νεοελληνική εθνική ταυτότητα.
- Εξοικείωση με την έννοια της «γραμματείας», της εξέλιξης, δηλαδή, της νεοελληνικής λογοτεχνικής παραγωγής σε μία περίοδο ιδιαίτερος εκτεταμένη και για αυτό το λόγο ποικίλη.
- Εισαγωγή στις βασικές θεωρητικές αρχές της λογοτεχνίας και προετοιμασία για ειδικότερα μαθήματα, όπως της θεωρίας της λογοτεχνίας και της συγκριτικής φιλολογίας.
- Παρουσίαση στους φοιτητές των τρόπων επιστημονικής θεμελίωσης της νεοελληνικής φιλολογίας.
- Εξοικείωση με τα εργαλεία της φιλολογικής εργασίας. Η
- Η εκμάθηση της ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας από τις αρχές της έως το τέλος του 18ου αιώνα.

ΓΛΩ301

Γενική Γλωσσολογία

Διδάσκ.: Καμπάκη Πηνελόπη

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Τι είναι 'γλωσσολογία'; Τι είναι γλώσσα;
2. Επιστήμη και προκατάληψη - επιστημονική μελέτη - μερικές προκαταλήψεις για τη γλώσσα
3. Η γλωσσολογία μέσα στους αιώνες. Οι Ινδοί γραμματικοί - Οι Έλληνες - Οι Ρωμαίοι - Μεσαίωνας Αναγέννηση
4. Ιστορική και συγκριτική μελέτη της γλώσσας. Εμπειρισμός και Νοησιарχία - 19ος αιώνας: Ιστορικοσυγκριτική γλωσσολογία
5. Η σύγχρονη γλωσσολογία - Ferdinand de Saussure: Η διδασκαλία του de Saussure, Γλωσσική ικανότητα, γλωσσική επιτέλεση - επικοινωνιακή ικανότητα Αντικείμενο της γλωσσολογικής επιστήμης.
6. Γενικά χαρακτηριστικά της ομιλίας. Γραμμικότητα. Φωνητικός χαρακτήρας της ομιλίας / προτεραιότητα του προφορικού λόγου - Το αυθαίρετο του γλωσσικού σημείου - Διπλή άρθρωση - Ασυνεχής χαρακτήρας των γλωσσικών μονάδων - Παραγωγικότητα (ή δημιουργικότητα) - Η ανθρώπινη γλώσσα δεν είναι νομοθετημένη - Πολλαπλή σημασία - Υποκειμενικότητα ομιλητή/ακροατή - Ομοιογένεια τεχνητών κωδίκων / ανομοιογένεια ομιλίας - Μετάθεση (displacement) - Εμφυτότητα της ομιλίας - Η ομιλία είναι διαθέσιμη σ' όλα τα μέρη της κοινωνίας
7. Φυσιολογία της ομιλίας - Προέλευση της ομιλίας - Διαπιστώσεις-ερωτήματα-άλλες θεωρίες
8. Η οντογένεση της ομιλίας - Υπόθεση της κρίσιμης ηλικίας (critical period hypothesis) - Τα στάδια της γλωσσικής κατάκτησης - Διδασκαλία/ εκμάθηση της ξένης γλώσσας - Μπορούν οι χιμπατζήδες να μάθουν μια ανθρώπινη γλώσσα; ...
9. Γλωσσικά καθολικά - Οι νοηματικές γλώσσες ως απόδειξη για την ύπαρξη γλωσσικών καθολικών. Ζωικοί κώδικες επικοινωνίας. Γλωσσικά καθολικά. Οι λειτουργίες της ομιλίας
10. Είδη σχέσεων μέσα στο γλωσσικό σύστημα - Συστηματική γλώσσα vs ασυστηματικός λόγος - Μορφή και ουσία στη γλώσσα - Είδη σχέσεων μέσα στο γλωσσικό σύστημα
11. Γλώσσα και ύφος - Η έννοια του ύφους - Ατομικό και λογοτεχνικό ύφος - Συστατικά του λογοτεχνικού ύφους

12. Γλώσσα και κοινωνία. Γλώσσα και υπολογιστές - Γλώσσα και Μαθηματικά - Ιστορική αναδρομή - Γενικά Πρότυπα Προτύπων - Εφαρμογές

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Εξοικείωση των φοιτητών με το αντικείμενο της γλωσσικής επιστήμης αλλά και τη διευκρίνιση της έννοιας της επιστημονικής έρευνας, δυνατότητα ιστορικής διερεύνησης του φαινομένου της γλώσσας, δυνατότητα χρονικής συνειδητοποίησης των μαθημάτων της βυζαντινής και κλασικής κατεύθυνσης και σύνδεσης των διαφορετικών εποχών και γλωσσικών συστημάτων της ελληνικής γλώσσας.
- Ανάπτυξη δεξιοτήτων όπως η στοιχειώδης βιβλιογραφική έρευνα και ο σχεδιασμός μιας πειραματικής μελέτης που θα αφορά είτε την ομιλία (langage) και τα χαρακτηριστικά, τη φυσιολογία και την προέλευσή της, τις νοηματικές γλώσσες και τους ζωικούς κώδικες επικοινωνίας, είτε τη γλώσσα (language) ως σύστημα σε αντίθεση με την α-συστημικότητα του προσωπικού λόγου (parole) του καθενός. Θα μάθουν δηλαδή οι φοιτητές να ξεχωρίζουν τη χρήση της γλώσσας της κοινότητας από τον κάθε ομιλητή (ξε)χωριστά, τις σχέσεις που αναπτύσσονται και διέπουν κάθε γλωσσικό σύστημα, δηλαδή γλωσσικές διαφορές, γλωσσικές αξίες, τα είδη των κατανομών κάθε γλωσσικού στοιχείου και οι συνταγματικές και παραδειγματικές σχέσεις.
- Ακόμη θα έχουν μία πρώτη επαφή με το ύφος και τις ποιητικές γραμματικές καθώς και στις πιο πρόσφατες εφαρμογές της γλωσσικής επιστήμης στους υπολογιστές και τη σύμπραξη με άλλες επιστήμες για προώθηση της έρευνας, όπως γλώσσα και μικρά μαθηματικά μοντέλα προκειμένου να μπορούν να φέρουν σε πέρας μικρά ερευνητικά σχέδια εργασίας στα επόμενα εξάμηνα.

Β΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΕΦ102

Ομηρικό Έπος

Διδάσκ.: Μανακίδου Φλώρα, Τσομής Γεώργιος

Τμήμα Α΄: Μανακίδου Φλώρα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. α) Γενική εισαγωγή στο αρχαϊκό έπος, σύντομη ανασκόπηση του ομηρικού ζητήματος (θεωρίες και τάσεις) β) Διάλεκτος, μέτρο.
2. Προοίμιον και στ.11-42. Μία συγκριτική μελέτη με το ιλιαδικό προοίμιο και τις ιδέες που εισάγονται στην αρχή των 2 επών.
3. α 43-112, ο διάλογος Αθηνάς και Δία και η άφιξη της Αθηνάς στην Ιθάκη. Συ-

ζήτηση για την θεϊκή (κυρίως το μοτίβο της μεταμφίεσης) και ανθρώπινη δράση (βαθμός ανθρώπινης ελεύθερης θέλησης και ευθύνη) στην Οδύσσεια.

4. α 113-177, ο διάλογος της μεταμφιεσμένης Αθηνάς και του Τηλέμαχου. Η κατάσταση στην Ιθάκη και η πρώτη εμφάνιση του Τηλέμαχου. Η εισαγωγή του απόντος κεντρικού ήρωα.

5. α 178-251 δεύτερο τμήμα του διαλόγου της Αθηνάς και του Τηλέμαχου. Συζήτηση των βασικών ιδεών, τακτικής των δύο προσώπων και της αφήγησης.

6. α 319-367 Τηλέμαχος, Πηνελόπη, Φήμιος. Συζήτηση του ρόλου των γυναικών (ιδιαίτερως της Πηνελόπης), των αοιδών (ιδιαίτερως του Φήμιου) στην Οδύσσεια. Συζήτηση για την σκιαγράφηση του ρόλου του Τηλέμαχου και της θέσης του μετά τις οδηγίες της Αθηνάς.

7. β 1-49 Ιθακησίων αγορά και η δημόσια αναμέτρηση Τηλέμαχου και μνηστήρων. Συζήτηση για τις βασικές ιδέες της τίσεως, νεμέσεως, αιδούς και του θεϊκού και ανθρώπινου ρόλου.

8. β 50-105 Τηλέμαχος και Αντίνοος Ι. Συζήτηση για την ενοχή και την εγκληματική συμπεριφορά των μνηστήρων σε αντιπαράθεση με τη συμπεριφορά του Τηλέμαχου.

9. β 106-160 Τηλέμαχος και Αντίνοος ΙΙ, η σκηνή του οιωνού. Σύνομη συζήτηση για τους οιωνούς στα έπη.

10. β 161-207 Αλιθέρης, Τηλέμαχος, Ευρύμαχος Ι.

11. β 208-259 Τηλέμαχος, Ευρύμαχος ΙΙ. Μέντωρ, Ληόκριτος.

12. β 260-322 Η δεύτερη αναμέτρηση του Τηλέμαχου με τον Αντίνοο.

13. Σύνοψη και γενική συζήτηση πάνω στο θέμα της θέσης και λειτουργίας της Τηλέμαχειας

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Στο εισαγωγικό μάθημα οι φοιτητές θα αποκτήσουν γνώσεις πάνω στα βασικά θέματα του αρχαϊκού έπους, δηλ. το λογοτεχνικό είδος του έπους γενικώς και τις υποκατηγορίες του (με έμφαση στο ηρωικό έπος και τον Επικό Κύκλο), το Ομηρικό Ζήτημα (η ιστορία του και οι βασικές θεωρίες), οι σύγχρονες τάσεις στην ομηρική φιλολογία.
- Ειδικότερα, οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τις βασικές προτεραιότητες της πλοκής και της αφηγηματικής τεχνικής της Οδύσσειας και με τη θέση της Τηλεμάχειας μέσα στην κυρίως ιστορία.
- Στο κυρίως τμήμα του μαθήματος οι φοιτητές θα μπορέσουν να ταυτίσουν τα

κύρια μορφικά χαρακτηριστικά (διάλεκτος, ύφος, μέτρο, προφορικότητα, παραδοσιακή γλώσσα), τα πραγματολογικά στοιχεία, και τις βασικές επανερχόμενες ιδέες του ποιήματος (π.χ. αιδώς, νέμεσις, τίσις, ύβρις, ατασθαλίες).

- Ένας επιπλέον στόχος είναι να κατανοήσουν οι φοιτητές τους τρόπους που χρησιμοποιεί ο Τηλέμαχος μέσα σε αυτές τις δύο ραψωδίες και τον ρόλο του μέσα στην ιστορία σε στενή σχέση με τους τρόπους του πατέρα του.

Τμήμα Β΄: Τσομής Γεώργιος

Ιλιάδα Ζ΄ Ραψωδία

Περιεχόμενα μαθήματος:

Τα Ομηρικά Έπη: Η Ιλιάδα και η Οδύσσεια. Δομή και περιεχόμενο. Χρονολόγηση των επών. Από τον μυκηναϊκό κόσμο στα Ομηρικά Έπη. Το ζήτημα του ιστορικού υπόβαθρου. Οι θεοί και οι ήρωες, ο θεικός κόσμος και η ομηρική ηθική, ο κόσμος των ηρώων.

Η ομηρική γλώσσα - γενικά χαρακτηριστικά. Το μέτρο της επικής ποίησης – Μετρική ανάλυση.

Ύφος και απαγγελία. Προφορικότητα και εγγραμματοσύνη. Ο ποιητής και το κοινό του. Ομηρική Ποιητική. Το ομηρικό ζήτημα και η σύγχρονη εκδοχή του.

Η Ζ΄ Ραψωδία της Ιλιάδας ως αντιπροσωπευτικό δείγμα της ομηρικής ποίησης. Ακριβής, επιστημονική μετάφραση και σχολιασμός (γλώσσα, ύφος, δομή, αφηγηματολογική προσέγγιση και ερμηνεία): στίχοι 1-72

Ζ΄ Ραψωδία: στίχοι 73 - 118

Ζ΄ Ραψωδία: στίχοι 119 – 236: α΄ μέρος

Ζ΄ Ραψωδία: στίχοι 119 – 236: β΄ μέρος

Ζ΄ Ραψωδία: στίχοι 237 – 311: α΄ μέρος

Ζ΄ Ραψωδία: στίχοι 237 – 311: β΄ μέρος

Ζ΄ Ραψωδία: στίχοι 312 – 368

Ζ΄ Ραψωδία: στίχοι 369 – 529: α΄ μέρος

Ζ΄ Ραψωδία: στίχοι 369 – 529: β΄ μέρος

Ζ΄ Ραψωδία: στίχοι 369 – 529: γ΄ μέρος

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα κατανοήσουν τη δομή και το περιεχόμενο των ομηρικών επών και θα έρθουν σε επαφή με τον θεικό και ηρωικό κόσμο του Ομήρου και την ομηρική ηθική. Θα κατακτήσουν το ύφος και τη γλώσσα του Ομήρου καθώς επίσης τα δομικά στοιχεία του ομηρικού στίχου και τους λογότυπους. Επίσης, θα γνωρίσουν εκτενέστερα το Ομηρικό ζήτημα αξιολογώντας όλες τις μέχρι τώρα διατυ-

πρωτεύουσες απόψεις. Θα μάθουν τις βασικές αρχές αφηγηματολογίας και θα τις εφαρμόζουν στο ομηρικό κείμενο. Τέλος, θα είναι σε θέση να μεταφράζουν με ακρίβεια το κείμενο του Ομήρου.

ΛΦ122 Ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας
Διδάσκ.: Μαστρογιάννη Άννα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: Ιστορικές προϋποθέσεις
2. Προ-λογοτεχνικά είδη - Αρχές
3. Δράμα (κωμωδία, τραγωδία)
4. Έπος
5. Βιογραφία - Ιστοριογραφία I
6. Ιστοριογραφία II
7. Λυρική - Επίγραμμα
8. Ρωμαϊκή Ερωτική Ελεγεία
9. Ρητορική - Φιλοσοφία I
10. Ρητορική - Φιλοσοφία II
11. Διδακτική ποίηση - Σάτιρα - Βουκολική ποίηση
12. Μυθιστόρημα
13. Ερανιστές - Επιστολογράφοι-Ειδικές επιστήμες - Χριστιανοί Πατέρες

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές ολοκληρώνοντας επιτυχώς το μάθημα:

- θα έχουν αποκτήσει μια ευρεία εποπτεία της ρωμαϊκής λογοτεχνίας
- θα μπορούν να διακρίνουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, τους εκπροσώπους και την εξέλιξη των διαφόρων λογοτεχνικών ειδών
- θα διαπιστώσουν το δημιουργικό διάλογο και την ανανεωτική συμβολή της ρωμαϊκής λογοτεχνίας σε σχέση με τη λογοτεχνική παραγωγή της αρχαίας Ελλάδας
- θα κατανοήσουν την επίδραση της λατινικής λογοτεχνίας στη σύγχρονη ευρωπαϊκή λογοτεχνική παραγωγή

ΒΦ223

Βυζαντινή Πεζογραφία

Διδάσκ.: Κωνσταντίνου Μαρία, Tocci Raimondo

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. - 2. Εισαγωγή στο γραμματειακό είδος της βυζαντινής χρονογραφίας: ο όρος χρονογραφία, χρονογραφία vs. ιστοριογραφία, η γλώσσα των χρονογραφιών (κείμενα: Ιωάννης Μαλάλας, Θεοφάνης, Συμεών Λογοθέτης, Θεόδωρος Σκουταριώτης), στόχοι και σκοποί των χρονογράφων, χρονολογικό σύστημα, δομή και περιεχόμενο μιας χρονογραφίας (κείμενο: Ψευδοσυμεών), ο χρονογράφος ως ηθικός κριτής (κείμενο: Ιωάννης Μαλάλας, Πορτραίτα), ο χρονογράφος ως κριτικός αναγνώστης των πηγών (κείμενο: Ιωάννης Ζωναράς), εκπρόσωποι της βυζαντινής χρονογραφίας (2 παραδόσεις)

3. Τα προοίμια των βυζαντινών χρονογραφιών: σκοπός της συγγραφής, αναφορά σε προγενέστερους συγγραφείς και στις πηγές που χρησιμοποιήθηκαν, θεματικές ενότητες ή κέντρο βάρους της αφήγησης, αποστροφή στον αναγνώστη (κείμενα: Θεοφάνης, Ιωάννης Ζωναράς)

4. - 5. Διαδικασία σύνθεσης μιας χρονογραφίας: αξιοποίηση των πηγών, επιλογή και επεξεργασία του υλικού (κείμενα: Κωνσταντίνος Μανασσής 2735-99, Ιωάννης Ζωναράς 3,113,10-115,4, Θεοφάνης 103,33-105,4, Συμεών Λογοθέτης 129,11-23) (2 παραδόσεις)

6. - 7. Λειτουργία παρέμβλητων λογοτεχνικών ειδών στην κυρίως αφήγηση, όπως επιστολές, αυτοκρατορικά διατάγματα, ρητορικοί λόγοι, επιγράμματα. (κείμενα: Κωνσταντίνος Μανασσής, Θεόδωρος Σκουταριώτης 94,19-101,6, Θεοφάνης 190,20-191,3) (2 παραδόσεις)

8. Ο χρονογράφος ως καθηγητής Ιστορίας (κείμενο: Μιχαήλ Ψελλός, Ιστορία σύντομος)

9. Οι χρονογράφοι ως διηγηματογράφοι (κείμενα: Γεώργιος Μοναχός, Θεοφάνης)

10. - 11. Η βασιλεία Αλεξίου Α΄ του Κομνηνού (1081-1118) μέσα από τις χρονογραφίες. Ανάγνωση και ερμηνευτική ανάλυση (2 παραδόσεις)

12. Από την χειρόγραφη στην έντυπη έκδοση (κριτική του κειμένου και τεχνική των εκδόσεων)

13. Σύντομη γενική αποτίμηση της βυζαντινής χρονογραφίας.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Η γνωριμία ή/και η εξοικείωση των φοιτητριών/ών με:

- την χρονογραφία, ένα από τα βασικότερα είδη της βυζαντινής γραμματείας

στις λογοτεχνικές, ιστορικές και ιδεολογικές διαστάσεις του

- την κοσμοθεωρία της βυζαντινής αυτοκρατορίας
- την ιστορική συνείδηση και αντίληψη των Βυζαντινών
- τις μεθόδους της επιστήμης της Βυζαντινολογίας (κριτική του κειμένου και τεχνική των εκδόσεων, αξιοποίηση των πηγών, επιλογή και επεξεργασία του υλικού, ερμηνευτική ανάλυση).
- Η περαιτέρω εξάσκηση των φοιτητριών/ών στην κατανόηση και γλωσσική ανάλυση κειμένων της Κοινής Μεσαιωνικής Ελληνικής (μέσο ύφος).

ΝΕΦ202

Ιστορία της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας II

Διδάσκ.: Μαυρέλος Νικόλαος, Αρσενίου Ελισάβετ

Τμήμα Α΄: Μαυρέλος Νικόλαος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Α. Αναδρομή στην Ιστορία και κάποιες βασικές έννοιες Ιστορία: Η έννοια της ιστορικής προσέγγισης στις λογοτεχνικές σπουδές και τα ιστορικά γεγονότα που καθορίζουν τα όρια αυτά. Περίοδοι και προβλήματα στην ταξινόμηση και την επιλογή του υλικού. Νεοελληνική: Τα όρια και οι διαχωρισμοί με βάση την εισαγωγή του Beaton και σε σύγκριση με τα αντίστοιχα στον Λίνο Πολίτη. Βασικές έννοιες: Κίνημα, εποχή, γενιά, περίοδος.
2. Β. Ο Ρομαντισμός και η εμφάνισή του στην ελληνόφωνη λογοτεχνία πριν την επανάσταση και μετά από αυτή (Επτάνησα και Φανάρι-Αθήνα). Π. Σούτσος, Οδοιπόρος και Δ. Σολωμός, Κρητικός και «Στοχασμοί» στους Ελεύθερους Πολιορκημένους
3. Α. Ρ. Ραγκαβής, Δήμος και Ελένη Στ. Κουμανούδης, Σονέτα εις Βενετίαν (υπ. αρ. Α΄, Β΄ και Δ΄) και «Ελπίζω εις το μέλλον», Αρ. Βαλαωρίτης, Κυρά Φροσύνη, Κ. Ασώπιος, Τα Σούτεια, Δ. Παπαρρηγόπουλος, «Οι ποιηταί», Σπ. Βασιλειάδης, «Εις το αρχαίον κάτοπτρον της Κορίνθου», Αχ. Παράσχος, «Η μάγισσα»
4. Παν. Σούτσος, Ο Λέανδρος, Α. Ρ. Ραγκαβής, «Εμάη», Αλ. Σούτσος, Εξόριστος του 1831, Γρ. Παλαιολόγος, Πολυπαθής, Ιάκ. Πιτσιπιός, Ο πύθηκος Ξουθ ή τα ήθη του αιώνος, Π. Καλλιγιάς, Θάνος Βλέκας
5. Δ. Βικέλας, Λουκής Λάρας, Εμμ. Ροΐδης, Πάπισσα Ιωάννα
6. Γ. Ο Ρεαλισμός και τα νεορομαντικά κινήματα από το 1880 ως τις αρχές του 20ού αι. Αγ. Γιαννόπουλος-Ηπειρώτης, «Επιστολιμαία διατριβή», Γ. Βιζυηνός, «Το μόνον της ζωής του Ταξειδίου», Ι. Πολυλάς, «Ένα μικρό λάθος», Γρ. Ξενόπουλος, Μαργαρίτα Στέφα

7. Ι. Κονδυλάκης, Πατούχας, Α. Καρκαβίτσας, Ο ζητιάνος, Α. Παπαδιαμάντης, Η Φόνισσα, Ν. Επισκοπόπουλος, «Εφιάλτης», Μιχ. Μητσάκης, «Θεάματα στου Ψυρρή»
8. Κ. Παλαμάς, «Φοινικιά», Λ. Πορφύρας, «Lacrimae Rerum», Κ. Χατζόπουλος, «Φθινόπωρο», Ι. Πολυλάς, «Ερασιτέχνης», Μ. Μαλακάσης, «Ασφόδελοι», Λ. Μαβίλης, «Λήθη», Ι. Γρυπάρης, «Τα ρόδα του Ηλιογάβαλου»
9. Δ. Πρωτοποριακά κινήματα αρχών 20ού αι. και περιόδου μεσοπολέμου. Κ. Καβάφης, «Μέρες του 1908», «Εκόμισα εις την τέχνην» και «Τα πλοία», Άγγ. Σικελιανός, «Θαλερό», Βάρναλης, «Η μπαλάντα του κυρ Μέντιου», Κ. Καρυωτάκης, «Ανδρείκελα» και «Εμβατήριο πένθιμο και κατακόρυφο»
10. Ρ. Φιλύρας, «Ο Πιερότος», Δ. Βουτυράς, «Παραρλάμα», Κ. Χατζόπουλος, Φθινόπωρο, Τ. Άγρας, «Ο Καρυωτάκης και οι Σάτιρες»
11. Ε. Μοντερνισμός και Υπερρεαλισμός (1930-1945). Γ. Θεοτοκάς, Ελεύθερο Πνεύμα, Γ. Σεφέρης, «Κίχλη», Οδ. Ελύτης, «Του Αιγαίου», Γ. Ρίτσος, «Επιτάφιος», Α. Εμπειρίκος, «Το ύψος της σιγής» και «Ιππεύων όνους, αγαπών κυρίες», Ν. Εγγονόπουλος, «Γυψ και φρουρά»
12. Κ. Πολίτης, Στου Χατζηφράγκου, Στρ. Μυριβήλης, Βασίλης ο Αρβανίτης, Στ. Ξεφλούδας, Εσωτερική βιογραφία, Γ. Σκαρίμπας, Το Βατερλώ των δύο γελοίων, Ν. Γ. Πεντζίκης, Ο πεθαμένος και η Ανάσταση
13. Ανακεφαλαίωση.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Στόχος του μαθήματος είναι να εξεταστεί μια περίοδος δύο σχεδόν αιώνων της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας υπό ιστορική σκοπιά, με έμφαση στα κινήματα και τα χαρακτηριστικά της λογοτεχνικής παραγωγής, ανά εποχή που αυτά αντιπροσωπεύουν.
- Για κάθε κίνημα και εποχή θα εξετάζονται ενδεικτικά κάποια χαρακτηριστικά παραδείγματα κειμένων.

Τμήμα Β΄: Αρσενίου Ελισάβετ

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Διαφωτισμός και γλωσσικό ζήτημα.
2. Ρομαντισμός στα Επτάνησα και στην Αθήνα (διαφορές και ομοιότητες). Συγκριτολογική προσέγγιση σε σχέση με τον Ευρωπαϊκό Ρομαντισμό.

3. Το πέραςμα από τον Ρομαντισμό στον Ρεαλισμό (1860 – 1880).
4. Ο Ρεαλισμός, ο Νατουραλισμός και το ζήτημα της ηθογραφικής παραγωγής (πεζογραφία). Οι επιδράσεις του Αισθητισμού.
5. Η ποίηση και τα κινήματα από το 1880 ως τις αρχές του 20ού αιώνα (Συμβολισμός, Παρνασσισμός, Καθαρή ποίηση).
6. Γενιά του 1880 - νέα Αθηναϊκή σχολή. Παλαμάς
7. Πεζογραφία μετά το 1880.
8. Καβάφης και Σικελιανός.
9. Η Ποίηση ως το 1930.
10. Καζαντζάκης - Βάρναλης – Γενιά του 20 (Καρυωτάκης).
11. Η λογοτεχνία του μεσοπολέμου. Γενιά του 30.
12. Μοντερνισμός και πρωτοπορία στην Ελλάδα και την Ευρώπη (κινήματα και εκπρόσωποι από το 1930 έως τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο).
13. Μεταπολεμική Ποίηση και Πεζογραφία.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Βασικοί σταθμοί της ιστορίας της νεοελληνικής λογοτεχνίας και βασικές αρχές της μελέτης της. Αφομοίωση του υλικού του ΝΕΦ201 (Εισαγωγή στην Νεοελληνική λογοτεχνία - Ιστορία Νεοελληνικής Λογοτεχνίας Ι).
- Γραμματολογική εξοικείωση με τα έργα, τα ρεύματα και τα έντυπα της νεοελληνικής λογοτεχνίας από τις αρχές του 19ου έως το τέλος του 20ου αιώνα.
- Επιπλέον εξοικείωση με την ορολογία και την μεθοδολογία της Νεοελληνικής Φιλολογίας σε όλους τους κλάδους της.

ΓΛΩ302

Επίπεδα Ανάλυσης της Γλώσσας Ι
Διδάσκ.: Καμπάκη Πηνελόπη

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή
2. Φωνητική Ι: Ακουστική
3. Φροντιστήριο ακουστικής φωνητικής στο εργαστήριο γλωσσολογίας
4. Αρθρωτική φωνητική

5. Φωνητική II: Καταγραφή στο Δ.Φ.Α
6. Φροντιστήριο (tutorial) καταγραφής στο Δ.Φ.Α
7. Φωνολογία I: φώνημα, αλλόφωνο, ελεύθερη φωνητική ποικιλία
8. Φωνολογία II: διακριτικά χαρακτηριστικά
9. Πρόοδος στο μάθημα
10. Μορφολογία: Εισαγωγή
11. Μορφολογία: Είδη μορφημάτων
12. Μορφολογία: Παραγωγή λέξεων
13. Μορφολογία: Σύνθεση λέξεων

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Στο τέλος του μαθήματος οι φοιτητές:

- Έχουν κατανοήσει την έννοια 'επίπεδα γλωσσικής ανάλυσης'
- Γνωρίζουν το Διεθνές φωνητικό Αλφάβητο (Δ.Φ.Α)
- Καταγράφουν λέξεις με βάση το Δ.Φ.Α
- Κατανοούν τη διάκριση φωνητικής/φωνολογίας
- Κατανοούν την έννοια του 'μορφήματος' και είναι σε θέση να τη μεταφέρουν στη διδακτική πράξη
- Διακρίνουν τις σύνθετες από τις παράγωγες λέξεις και είναι σε θέση να μεταφέρουν τη διάκριση αυτή στη διδακτική πράξη
- Γνωρίζουν τα είδη μορφημάτων
- Γνωρίζουν τα είδη των συνθέτων.

Γ' ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΕΦ103

Ρητορική

Διδάσκ.: Νικολαΐδου Σμαρώ, Μπουσές Σταμάτιος

Τμήμα Α': Νικολαΐδου Σμαρώ

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η ιστορία της ρητορικής τέχνης στην αρχαιότητα: από τους ομηρικούς αγορητές και τον έπαινο των αρχαϊκών επινίκων ως τους σοφιστές της αρχαίας Αθήνας του 5ου π.Χ. αιώνα και τη συστηματική ρητορική του 4ου. Η σημασία της παράδοσης των ρητόρων της Σικελίας.
2. α. Οι σοφιστές και η συμβολή τους στην ανάπτυξη της ρητορικής. β. Η ρητο-

ρεία των δημηγοριών του Θουκυδίδη.

3. α. Η ακμή της ρητορικής κατά τον 4ο αι. π.Χ. –Ρητορικά είδη και εκπρόσωποι.

β. Η κριτική του Πλάτωνα κατά της ρητορικής των σοφιστών στον Γοργία και

τον Φαίδρο. γ. Η Ρητορική του Αριστοτέλη. δ. Η Ρητορική κατά τους ελληνοιστικούς χρόνους (Δεύτερη Σοφιστική και Αττικιστές).

4. α. Εισαγωγικά στο έργο του Γοργία και το δοκίμιο Ελένης Εγκώμιον : Γοργίας: ρήτορας ή/και σοφιστής; (η Σικελική καταγωγή του ρήτορα, η παρουσία του στην Ελλάδα και την Αθήνα, η σχέση του με τους σοφιστές, η επιρροή του στον Θουκυδίδη, τα «Γοργεία σχήματα» και η αισθητική της τέχνης του λόγου, η εικόνα του Πλατωνικού Γοργία). β. Ελένης Εγκώμιον 1-4.

5. Ελένης Εγκώμιον 5-8

6. Ελένης Εγκώμιον 9-12

7. Ελένης Εγκώμιον 13-18

8. Ελένης Εγκώμιον 19-21_Συμπεράσματα.

9. α. Εισαγωγικά για το έργο του Δημοσθένη και τον Λόγο Κατά Μειδίου (Για τον Δημοσθένη: έμφαση στη σχέση του ρήτορα με τη συστηματική ρητορική του 4ου αιώνα και η ιδιαίτερη στάση του στη διαμόρφωση της πορείας της πόλης-κράτους της Αθήνας). β. Δημοσθένης, Κατά Μειδίου 1-2.

10. Δημοσθένης, Κατά Μειδίου 3-8

11. Δημοσθένης, Κατά Μειδίου 9-15

12. Δημοσθένης, Κατά Μειδίου 62-63 και 219-220

13. Δημοσθένης, Κατά Μειδίου 221-227 –Συμπεράσματα.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Το μάθημα προσεγγίζει γραμματολογικά την αρχαία ελληνική ρητορεία από τα πρώτα φανερώματά της (ομηρικοί αγορητές) ως την ύστερη αρχαιότητα. Συστηματικά επικεντρώνεται στη Ρητορική της κλασικής εποχής με την εξέταση των έργων Ελένης Εγκώμιον του Γοργία και Κατά Μειδίου του Δημοσθένη. Διερευνάται η μετάβαση από τη ρητορική του πέμπτου αι. π.Χ. (θεωρητική ενασχόληση των σοφιστών με την αισθητική και την τέχνη του λόγου) στην ακμή της ρητορικής τέχνης του τέταρτου αιώνα.

Οι φοιτητές θα κατανοήσουν:

- Τη διαφορά ανάμεσα στη φυσική ευγλωττία και τη συστηματική ρητορεία.
- Τη σχέση μεταξύ της τέχνης του λόγου και της ηθικής της πειθούς.

- Τη σχέση της ρητορικής τέχνης με τη φιλοσοφία και την πολιτική.
- Τη θέση του ρήτορα στην αρχαία πόλη.

Τμήμα Β΄: Μπουσές Σταμάτιος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγικά I
2. Εισαγωγικά II
3. § 1-2 Προοίμιον - exordium
4. § 3 Καταγωγή της Ελένης.
Διήγησις-Narratio
§ 4 Ιστορία της Ελένης.
Διήγησις-Narratio
§ 5 Αναγγελία ανασκευής των κατηγοριών
Διήγησις - Narratio
5. § 6 Αίτια α. Τύχη, θεοί, Ανάγκη.
Λύσις - refutatio, confutatio, πίστις - argumentatio
§ 7 Αίτια β. Βία.
Λύσις - refutatio, confutatio, πίστις - argumentatio
6. § 8 Αίτια γ. Λόγος 1. Η δύναμη του λόγου
Πίστις, απόδειξις - probatio, confirmatio
§ 9 Αίτια γ. Λόγος 2. Ποίηση και συναισθήματα.
Πίστις, απόδειξις - probatio, confirmatio
7. § 10 Αίτια γ. Λόγος 3. Επωδές, γοητεία.
Πίστις, απόδειξις-probatio, confirmatio
§ 11 Αίτια γ. Λόγος 4. Λόγος απατηλός.
Πίστις, απόδειξις-probatio, confirmatio
8. § 12 Αίτια γ. Λόγος 5. πειθώ.
1η Λύσις-refutatio, confutatio
§ 13 Αίτια γ. Λόγος 5. πειθώ.
1η Απόδειξις-probatio, confirmatio
§ 14 Αίτια γ. Λόγος 6. Πειθώ και φάρμακα.
2η Απόδειξις-probatio, confirmatio
9. § 15 Αίτια δ. Έρωτας 1. Η επίδραση της όψης.

1η Απόδειξις-probatio, confirmatio

§ 16-17 Αίτια δ. Έρωτας 2. Όψη και φόβος.

2η Απόδειξις-probatio, confirmatio

10. § 18 Αίτια δ. Έρωτας 3. Όψη και πόθος.

3η Απόδειξις-probatio, confirmatio

§ 19 Αίτια δ. Έρωτας.

Λύσεις-refutatio, confutatio

11. § 20-21 Σύνοψη, Κατάληξη.

Έπιλογος-peroratio, conclusio

12. Επιλογικά

13. Η πρόσληψη του Έλένης Έγκωμιού

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα αποκτήσουν:

- Εποπτεία της πρώιμης ρητορικής, άρρηκτα συνδεδεμένης με τους σοφιστές.
- Εξοικείωση με τις ιδιαίτερες παραμέτρους, πολιτικές, κοινωνικές, οικονομικές και πολιτιστικές που διέπουν την σοφιστική κίνηση.
- Κατανόηση της ιδιαίτερης περίπτωσης του Γοργία και του έργου του καθώς και της καινοτομίας του εγκωμίου προς την Ελένη.
- Εξοικείωση με τον κεντρικό ρόλο που έχει διαδραματίσει η Ρητορική και ειδικότερα ο Γοργίας στην Ευρωπαϊκή κουλτούρα.
- Κατανόηση, με αφορμή το κείμενο του Γοργία, της χειρόγραφης παράδοσης και της κριτικής των κειμένων καθώς και της τεχνικής των εκδόσεων αρχαίων ελληνικών συγγραφέων.
- Εξοικείωση με την διάρθρωση ενός ρητορικού λόγου (δομή, περιεχόμενο, επιχειρήματα).

ΛΦ123

Πεζογραφία Ι

Διδάσκ. Μαστρογιάννη Άννα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: η επιγραφή και οι παραλλαγές της, περιεχόμενο και γλώσσα, η ελληνική μετάφραση, ιδεολογία και προπαγάνδα, παράδοση του κειμένου
2. §1-4: Προοίμιο
3. § 5-7: Αξιώματα

4. §8-12: Θρησκεία και κοινωνία
5. §13-14: Τιμές προς τον Αύγουστο
6. §15-18: Δωρεές του Αυγούστου προς τη Ρώμη και τους στρατιώτες του
7. § 19-23: Δημόσια κτίσματα και θεάματα
8. § 24: Τα δώρα του Αυγούστου προς τους θεούς
9. §25: Ο Αύγουστος εναντίον των εσωτερικών εχθρών του
10. §26-27: Πόλεμοι και κατακτήσεις του Αυγούστου
11. §28-33: Η εξωτερική πολιτική του Αυγούστου και η δημιουργία αποικιών
12. §34-35: Το κύρος του Αυγούστου
13. Appendix: Η οικονομική διαχείριση του Αυγούστου

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοήσουν το ιστορικό και ιδεολογικό υπόβαθρο της αυγούστειας περιόδου, κάτι που θα αποτελέσει τη βάση για την ενασχόληση και με άλλους εκπροσώπους της περιόδου αυτής σε επόμενα εξάμηνα.
- γνωρίσουν τις βασικές αρχές της επιγραφικής επιστήμης.
- εμπεδώσουν τις γνώσεις τους στη γραμματική και τη σύνταξη της λατινικής γλώσσας.

ΝΕΦ203

Εισαγωγή στη Θεωρία της Λογοτεχνίας

Διδάσκ.: Βούλγαρη Σοφία, Χελιδώνη Στεργιανή

Τμήμα Α΄: Βούλγαρη Σοφία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: τι είναι η θεωρία της λογοτεχνίας;
2. Θεωρία-κριτική-ιστορία• βασικές αρχές και στόχοι της θεωρίας
3. Τι είναι λογοτεχνία; Βασικές ιδιότητες της λογοτεχνίας• η έννοια της λογοτεχνικότητας
4. Λογοτεχνία και γλωσσολογία I: γλώσσα, νόημα και ερμηνεία• ποιητική και ερμηνευτική
5. Λογοτεχνία και γλωσσολογία II: φορμαλισμός και δομισμός• σημειωτική

6. Ποιητική Ι: ποίηση και γλωσσολογία (αναλύσεις κειμένων)
7. Ποιητική ΙΙ: η ανάλυση της αφήγησης (ορισμοί και λειτουργίες της αφήγησης, αφηγηματολογία)
8. Αναλύσεις αφηγηματικών κειμένων
9. Ερμηνεία και ερμηνευτική Ι: τα όρια της ερμηνείας• τάσεις της ερμηνευτικής
10. Ερμηνεία και ερμηνευτική ΙΙ: Νέα Κριτική, Ψυχανάλυση
11. Διαλογικότητα και ερμηνεία: αναλύσεις κειμένων
12. Θεωρίες του αναγνώστη
13. Μεταδομισμός και αποδόμηση

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Κατανόηση της σημασίας και της χρησιμότητας της θεωρητικής προσέγγισης της λογοτεχνίας σε σχέση με άλλου τύπου προσεγγίσεις.
- Εμβάθυνση στις έννοιες που σχετίζονται με τη λογοτεχνική επικοινωνία και ερμηνεία.
- Ένταξη των ερωτημάτων που συνήθως (και στα πλαίσια της σχολικής εκπαίδευσης) τίθενται σε σχέση με λογοτεχνικά κείμενα σε ένα ευρύτερο πλαίσιο θεωρητικού προβληματισμού για τη λογοτεχνία.
- Κριτική επανεξέταση κάποιων πλατιά διαδεδομένων και βαθιά ριζωμένων αντιλήψεων για τη γλώσσα και τη λογοτεχνία, οι οποίες αποτελούν τροχοπέδη στη ουσιαστική κατανόηση του λογοτεχνικού φαινομένου.
- Ικανότητα μορφολογικής ανάλυσης ενός λογοτεχνικού κειμένου, εκ του σύνεγγυς, εξάσκηση στη προσεκτική ανάγνωση του ίδιου του κειμένου.

Τμήμα Β΄: Χελιδώνη Στεργιανή

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή. Ιστορική προσέγγιση. Βασικές έννοιες.
2. Ο ρόλος της Γλωσσολογίας. Έννοιες κλειδιά για την κατανόηση της σύγχρονης Θεωρίας της Λογοτεχνίας.
3. Ο Ρωσικός Φορμαλισμός. Το κίνημα και οι εκπρόσωποί του. Προσέγγιση κειμένων Ρώσων Φορμαλιστών.
4. Η θεωρία του V.I. Propp για το μαγικό παραμύθι. Παραδείγματα ανάλυσης παραμυθίων σύμφωνα με τη θεωρία του V.I. Propp.

5. Η πολυφωνικότητα του Mikhail Bakhtin. Η Σχολή της Πράγας. Η Σχολή της Κοπεγχάγης.
6. Η Νέα Κριτική.
7. Η «Παραδειγματική Ανάλυση» του μύθου από τον Claude Lévi-Strauss (η ανάλυση του μύθου του Οιδίποδα).
8. Η σύγχρονη Σημειωτική της λογοτεχνίας. 1. Ο Claude Bremond και η «Λογική του αφηγήματος».
9. 2. Η θεωρία του Tzvetan Todorov. Ο A. J. Greimas και η σχολή του.
10. Ο A. J. Greimas και η σχολή του (συνέχεια). Σύγχρονες σημειωτικές τάσεις: 1. Ο Roland Barthes.
11. 2. Οι θεωρίες του Gérard Genette.
12. Οι θεωρίες του Gérard Genette (συνέχεια). Εφαρμογές των σημειωτικών μεθόδων ανάλυσης σε κείμενα της Νεοελληνικής Λογοτεχνίας.
13. Άλλες σύγχρονες τάσεις στην κειμενική ανάλυση (Μεταδομισμός και Αποδόμηση, Μαρξιστικές θεωρίες, Η Σχολή της Μόσχας-Τάρτου, η Σχολή της Κωσταντζας (θεωρία της πρόσληψης), οι Ψυχαναλυτικές προσεγγίσεις, Φεμινιστικές θεωρίες κ.ά).

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα καταρτιστούν, σε εισαγωγικό επίπεδο, σε σχέση με τον επιστημονικό χώρο της Θεωρίας της Λογοτεχνίας. Μέσω μιας προσέγγισης τόσο διαχρονικής όσο και συγχρονικής, θα γνωρίσουν το εύρος του συγκεκριμένου επιστημονικού χώρου και θα αποκτήσουν τις απαραίτητες και επαρκείς για ένα εισαγωγικό επίπεδο γνώσεις σε σχέση με τις σημαντικότερες Θεωρίες της Λογοτεχνίας. Θα κατανοήσουν και θα κατακτήσουν θεμελιώδεις όρους/κλειδιά της Θεωρίας της Λογοτεχνίας και θα εξοικειωθούν με τις, προτεινόμενες από τις διάφορες θεωρίες, μεθόδους ανάλυσης των λογοτεχνικών κειμένων, μέσω εφαρμογών σε κείμενα Ελλήνων συγγραφέων (κείμενα ποιητικά και πεζά από όλες τις περιόδους της νεοελληνικής λογοτεχνίας).

ΓΛΩ303

Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας

Διδάσκ.: Γαβριηλίδου Ζωή

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: η έννοια της γλωσσικής αλλαγής, παράγοντες γλωσσικής αλλαγής

2. Ινδοευρωπαϊκή-Οικογένειες γλωσσών
3. Προελληνική Πρωτοελληνική-Γραμμική Β
4. Φροντιστήριο εκπόνησης εργασίας
5. Αρχαία ελληνική – αρχαίες ελληνικές διάλεκτοι - ΑΕ προφορά
6. Ελληνιστική Κοινή-Αττικισμός
7. Μεσαιωνική Ελληνική
8. Νέα Ελληνική
9. Το γλωσσικό ζήτημα και οι εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις: Εργασίες
10. Πρόοδος
11. Νέες ελληνικές διάλεκτοι και ιδιώματα: I
12. Νέες ελληνικές διάλεκτοι και ιδιώματα: II
13. Νέες ελληνικές διάλεκτοι και ιδιώματα: Προβολή ταινίας

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Να είναι οι φοιτητές σε θέση να ερμηνεύουν τη σύγχρονη μορφή της ελληνικής (κανόνες και εξαιρέσεις) με βάση αλλαγές που έχουν συντελεστεί διαχρονικά, δηλαδή να συνειδητοποιήσουν την έννοια της διαχρονικότητας στη γλώσσα.
- Να αναπτύξουν στρατηγικές, ώστε να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά της κάθε ιστορικής περιόδου της Ελληνικής.
- Να είναι σε θέση να μεταφέρουν την αποκτηθείσα γνώση στη διδακτική πράξη.

ΙΣΤ401   Αρχαία Ιστορία
                      Διδάσκ.: Χατζή Αικατερίνη

ΠΑΙΔ531   Εισαγωγή στην Παιδαγωγική Επιστήμη
                      Διδάσκ.: Κορρέ Ειρήνη

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Διασάφηση βασικών παιδαγωγικών εννοιών
2. Σκοποί, μέσα και παράγοντες της αγωγής
3. Η Παιδαγωγική ως Επιστήμη (αντικείμενο, χρησιμότητα, επιστημονική θεμελίωση).
4. Η Έρευνα στην Παιδαγωγική Επιστήμη

5. Από την Παιδαγωγική στις Επιστήμες της Αγωγής
6. Κλάδοι και σύγχρονες τάσεις των Επιστημών της Αγωγής
7. Επισκόπηση των κυριότερων παιδαγωγικών και εκπαιδευτικών ρευμάτων από το 18ο αιώνα μέχρι τα μέσα του 20ου αιώνα
8. Τα παιδαγωγικά και εκπαιδευτικά ρεύματα κατά το 2ο μισό του 20ου αιώνα: παρουσίαση και κριτική ανάλυση.
9. Οι σύγχρονες εξελίξεις (παγκοσμιοποίηση, κοινωνία της γνώσης, πολυπολιτισμικότητα, ευρωπαϊκή ολοκλήρωση κτλ.)
10. Όψεις και Συνθήκες Εκπαίδευσης: Επιδιώξεις και Στόχοι, Σχολικός Θεσμός, Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, Προγράμματα και Περιεχόμενα, Μέθοδοι και Τεχνικές, Αξιολόγηση, Σχολικός Χώρος και Χρόνος, Σχέση Σχολείου, Οικογένειας, Κοινωνίας, Παιδαγωγική Επιστήμη και Μάθηση.
11. Η Εκπαιδευτική Πράξη: Θεμελιώδεις Αρχές, Εκπαιδευτικές Σχέσεις, Το Μάθημα, Τα Σχολικά Εγχειρίδια-Το Εκπαιδευτικό Υλικό και Παιδαγωγική της Πληροφόρησης.
12. Σύγχρονοι Παιδαγωγικοί Προσανατολισμοί και Εφαρμογές
13. Ο ρόλος του σχολείου και των εκπαιδευτικών στη σύγχρονη εποχή

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Με το μάθημα αυτό επιδιώκεται να καταστούν οι φοιτητές ικανοί να προσδιορίζουν το πεδίο αναφοράς της Παιδαγωγικής Επιστήμης, τη βασική θεματική της, την πορεία εξέλιξής της και να κατανοήσουν τη σπουδαιότητα και τη συνεισφορά της.
- Να κατανοούν τα επίπεδα προσέγγισης των παιδαγωγικών φαινομένων και τους παράγοντες που τα επηρεάζουν.
- Να αναπτύσσουν παιδαγωγικό προβληματισμό μέσα από την επαφή τους με τα παιδαγωγικά κινήματα, τις σύγχρονες τάσεις, αναζητήσεις και μορφές αγωγής στο χώρο της εκπαίδευσης.
- Να εξοικειωθούν με τη βασική ορολογία και τη θεματική της Παιδαγωγικής Επιστήμης.
- Να εξοικειωθούν με τους ευρύτερους παράγοντες και τις παραμέτρους που επηρεάζουν τα εκπαιδευτικά δρώμενα και τα παιδαγωγικά φαινόμενα.
- Να κατανοήσουν τις επιδράσεις των σύγχρονων εξελίξεων στον τομέα της εκπαίδευσης.
- Να σχηματίζουν μια σαφή εικόνα του εκπαιδευτικού περιβάλλοντος και των

συνθηκών του.

- Να ευαισθητοποιούνται απέναντι στις σύγχρονες παιδαγωγικές κατευθύνσεις.
- Να αποκτήσουν το απαραίτητο γνωστικό υπόβαθρο που θα τους επιτρέψει να προχωρήσουν απρόσκοπτα στην υπόλοιπη παιδαγωγική τους κατάρτιση.

Δ΄ ΕΞΑΜΗΝΟ

ΑΕΦ104

Τραγωδία

Διδάσκ.: Νικολαΐδου Σμαρώ

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η γέννηση και η ανάπτυξη της αρχαίας τραγωδίας. Η σχέση της με τα άλλα δραματικά είδη.
2. α. Η σκηνική παρουσίαση της τραγωδίας. Οι δραματικοί αγώνες. β. Η ζωή και το έργο του Αισχύλου.
3. α. Η σχέση του Αισχύλου με τους δύο νεότερους μεγάλους ομοτέχνους του. Οι συνεχόμενες τριλογίες του ποιητή. β. Η σωζόμενη Ορέστεια τριλογία. Θέματα σκηνοθετικής/θεατρικής ανάγνωσης της Ορέστειας σε σχέση με το συνολικό έργο του Αισχύλου.
4. Η ερμηνεία των Ευμενίδων και η σχέση τους με το πολιτικό περιβάλλον της εποχής. Το ζήτημα της ιστορικής/πολιτικής ανάγνωσης της αρχαίας τραγωδίας – Τα διονυσιακά στοιχεία του έργου και η προοπτική τους για την ερμηνευτική του προσέγγιση.
5. Αισχύλου Ευμενίδες 1-116
6. Αισχύλου Ευμενίδες 117-231
7. Αισχύλου Ευμενίδες 232-306
8. Αισχύλου Ευμενίδες 307-414
9. Αισχύλου Ευμενίδες 415-565
10. Αισχύλου Ευμενίδες 566-680
11. Αισχύλου Ευμενίδες 681-777
12. Αισχύλου Ευμενίδες 778-869
13. Αισχύλου Ευμενίδες 870-1047

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Το μάθημα προσφέρει σε βάθος προσέγγιση των γραμματολογικών χαρακτηριστικών της αρχαίας τραγωδίας με τη διδασκαλία της τραγωδίας Ευμενίδες του Αισχύλου.

Οι φοιτητές θα κατανοήσουν:

- Τη θέση της αρχαίας τραγωδίας στη θρησκευτική και πολιτική ζωή της Αθήνας.
- Την τραγική αντίληψη του Αισχύλου και την παρακαταθήκη του για τους νεότερους ομοτέχνους.
- Τους όρους και τα όρια της πολιτικής ανάγνωσης της αρχαίας τραγωδίας και ειδικότερα των Ευμενίδων.
- Τη σημασία της παρουσίας του τιμώμενου θεού Διονύσου σε τραγωδίες με μη διονυσιακό περιεχόμενο όπως οι Ευμενίδες.
- Τους μετασχηματισμούς και τις αλλαγές του δραματικού και σκηνικού χώρου στις τραγωδίες του Αισχύλου.

ΛΦ124

Ποιητικά Κείμενα Ι

Διδάσκ.: Μαστρογιάννη Άννα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: Βίος και έργα του Ορατίου - Οι Ωδές: μορφή και περιεχόμενο, χρονολογική κατάταξη, γλώσσα και ύφος, ιδεολογία, πρόσληψη.
2. Τα μέτρα των Ωδών
3. Προγραμματική Ωδή: carm. I 1
4. Συμποτικά ποιήματα: carm. I 7, II 7
5. Οι «ελεγειακές» Ωδές: carm. I 5, 13, 33
6. Το ποιητικό ιδεώδες: carm. I 22, 31
7. Φιλοσοφικά θέματα: carm. I 11, II 10
8. Πολιτική ιδεολογία: carm. I 37
9. Ποιητική αθανασία: carm. II 20, III 30
10. Ύμνος στο Βάκχο: carm. II 19
11. Οι Ρωμαϊκές Ωδές: carm. III 1

12. Ποιήματα για τη φύση: carm. III 13

13. Συμπεράσματα.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίσουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ποίησης του Ορατίου.
- εμπεδώσουν βασικές γνώσεις γραμματικής και συντακτικού της λατινικής γλώσσας.
- προσεγγίσουν μέσω της ποίησης του Ορατίου τα κύρια φιλοσοφικά ρεύματα της εποχής.

ΝΕΦ204

Εισαγωγή στη Συγκριτική Γραμματολογία

Διδάσκ.: Βούλγαρη Σοφία, Χελιδώνη Στεργιανή

Τμήμα Α΄: Βούλγαρη Σοφία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: η έννοια της Συγκριτικής Γραμματολογίας
2. Γένεση και εξέλιξη του κλάδου• τα πεδία έρευνας
3. Η Συγκριτική Γραμματολογία στην Ελλάδα• η νεοελληνική λογοτεχνία από συγκριτολογική σκοπιά
4. Η σύγκριση των λογοτεχνιών I: διεθνής επικοινωνία και ανταλλαγή• επίδραση, πρόσληψη, υποδοχή (ο ρόλος του αναγνώστη)
5. Η σύγκριση των λογοτεχνιών II: η μετάφραση• θεματική και θεματολογία• λογοτεχνικά γένη και είδη
6. Η λογοτεχνία και τα πολιτισμικά της συμφραζόμενα I: συγκριτική εικονολογία• η λογοτεχνία και οι άλλες τέχνες• η λογοτεχνία και οι επιστήμες
7. Η λογοτεχνία και τα πολιτισμικά της συμφραζόμενα II: η λογοτεχνική ιστορία: λογοτεχνικές εποχές, περίοδοι, ρεύματα
8. Ρομαντισμός: ιστορικό πλαίσιο, στόχοι και πρόγραμμα, η ρομαντική λογοτεχνία
9. Ελληνικός ρομαντισμός: χαρακτηριστικά και ιδιομορφίες, Σολωμός και Νοβάλις
10. Ρεαλισμός και νατουραλισμός: ιστορικό πλαίσιο, ιδεολογία και αισθητική

11. Ελληνικός ρεαλισμός: τάσεις και εκδοχές, ηθογραφία της υπαίθρου και της πόλης
12. Μοντερνισμός: ιστορικό πλαίσιο, συμβολισμός και παρακμή, πρωτοπορία, ποίηση και πεζογραφία
13. Ελληνικός μοντερνισμός: χαρακτηριστικά, πρόσληψη, ποίηση (Καρυωτάκης – Μπωντλαίρ, Σεφέρης - Έλιοτ), πεζογραφία.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Εξοικείωση των φοιτητριών/ών με τη συγκριτική μέθοδο προσέγγισης της λογοτεχνίας, καθώς και με την οπτική των πολιτισμικών σπουδών
- Εμπέδωση βασικών γνώσεων σχετικά με τα ρεύματα και κινήματα του 19ου και 20ου αι.
- Διεύρυνση του ορίζοντα των φοιτητριών/ών μέσα από την υπερεθνική οπτική, που τοποθετεί τη νεοελληνική λογοτεχνία στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής.
- Κατανόηση της σπουδαιότητας της συγκριτικής προσέγγισης για μια σφαιρική μελέτη της νεοελληνικής λογοτεχνίας.

Τμήμα Β΄: Χελιδώνη Στεργιανή

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή
  - Ορισμός του επιστημονικού κλάδου: Συγκριτική Γραμματολογία
2. Καταγωγή και Ιστορία του κλάδου
  - Προϊστορία, γένεση και εξέλιξη
  - Η Συγκριτική Γραμματολογία στην Ελλάδα
3. Αντικείμενο, μέθοδος και ερευνητικό πεδίο
  - I. Το αντικείμενο
  - II. Το πεδίο έρευνας και ο σκοπός της Συγκριτικής Γραμματολογίας
  - III. Η μέθοδος
  - IV. Ο εξοπλισμός του συγκριτολόγου
  - V. Βασική ορολογία
4. Οι διεθνείς λογοτεχνικές ανταλλαγές
  - Συντελεστές και φορείς του λογοτεχνικού κοσμοπολιτισμού
    - I. Τα βιβλία και οι τύχες τους
    - II. Οι άνθρωποι
    - III. Εξωλογοτεχνικοί πολιτισμικοί παράγοντες/μεσολαβητές στις διεθνείς

λογοτεχνικές σχέσεις

IV. Η δημιουργία της εικόνας του «άλλου»

5. Συνέχεια:

- Επίδραση και επιτυχία

I. Συγγραφείς μιας εθνικής λογοτεχνίας στο εξωτερικό

II. Ξένοι συγγραφείς σε μια χώρα

III. Επιδράσεις ανάμεσα σε ξένες λογοτεχνίες

IV. Αμοιβαίες επιδράσεις

V. Παραδείγματα

6. Συνέχεια:

- Πηγές και πρόσληψη

I. Ξένοι προσανατολισμοί σε μια εθνική λογοτεχνία

II. Η πρόσληψη μιας εθνικής λογοτεχνίας από ξένες λογοτεχνίες

III. Οι ξένες πηγές των συγγραφέων

IV. Παραδείγματα

7. Γενική Γραμματολογία και Συγκριτική Γραμματολογία

- Το ερευνητικό πεδίο της Γενικής Γραμματολογίας και η σχέση της με τη Συγκριτική Γραμματολογία (η Λογοτεχνική Ιστορία στη Συγκριτική Γραμματολογία)

- Το αντικείμενο της Γενικής και Συγκριτικής Γραμματολογίας

I. Μεγάλα διεθνή ρεύματα : ιδέες, δόγματα, αισθήματα

- Θρησκευτικές ιδέες

- Φιλοσοφικές και ηθικές ιδέες

- Πολιτικά και ιδεολογικά ρεύματα

- Επιστημονικές ιδέες

- Παραδόσεις και ρεύματα ευαισθησίας

- Λογοτεχνικά και καλλιτεχνικά ρεύματα (κείμενα από την ελληνική και την ξένη λογοτεχνία)

8. Συνέχεια:

II. Περίοδοι, εποχές και γενιές

III. Θέματα και μοτίβα (μύθοι)

IV. Γένη και είδη

V. Μορφολογία της λογοτεχνίας και λογοτεχνικές τεχνικές (λογοτεχνικές μορφές, τρόποι και τεχνικές, μετρικά και στροφικά συστήματα)

- Θεωρία της λογοτεχνίας και Γενική και Συγκριτική Γραμματολογία

9. Από τη Συγκριτική Γραμματολογία στις Μεταφραστικές Σπουδές

10. Συγκριτική Γραμματολογία και Διαπολιτισμικές Σπουδές
11. Παραδείγματα συγκριτολογικών εφαρμογών: Η κριτική και η ερμηνεία των κειμένων
12. Παραδείγματα συγκριτολογικών εφαρμογών
13. Συμπεράσματα για τη σημερινή κατάσταση του κλάδου και το μέλλον του (ως διεθνούς ακαδημαϊκού κλάδου και ως ελληνικού)

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές εισάγονται στις συγκριτολογικές σπουδές. Γνωρίζουν τη Συγκριτική Γραμματολογία α) από ιστορική άποψη και μέσω των διαρκών αναδιαμορφώσεων και προσαρμογών της με βάση τις εξελίξεις στη θεώρηση της λογοτεχνίας, β) από μεθοδολογική άποψη (ορολογία, ερευνητικό πεδίο, μέθοδοι) και γ) από θεωρητική άποψη (διεπιστημονικά και επιστημολογικά ζητήματα). Επίσης, γνωρίζουν το ερευνητικό πεδίο της Γενικής Γραμματολογίας και τη σχέση της με τη Συγκριτική Γραμματολογία: μεγάλα διεθνή ρεύματα ιδεών, η Λογοτεχνική Ιστορία στη Συγκριτική Γραμματολογία (ευρωπαϊκά λογοτεχνικά ρεύματα και κινήματα), περίοδοι, εποχές και γενιές, θέματα και μοτίβα (μύθοι), γένη και είδη. Τέλος, μέσα από δείγματα συγκριτολογικών εφαρμογών, οι φοιτητές εξοικειώνονται με τη συγκριτική προσέγγιση των κειμένων και, ειδικότερα, ασκούνται στους τρόπους διερεύνησης των σχέσεων της Ελληνικής με την Ευρωπαϊκή Λογοτεχνία (λ.χ. όψεις της πρόσληψης του Ευρωπαϊκού Ρομαντισμού από έργα της Νεοελληνικής Γραμματείας, οι σχέσεις του Ελληνικού Νατουραλισμού με τον Γαλλικό, κ. ά.).

ΒΦ224

Βυζαντινή Ποίηση

Διδάσκ.: Παπαγιάννης Γρηγόριος, Τζιάτζη Μαρία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η Βυζαντινή Ποίηση (τα είδη, οι κυριότεροι εκπρόσωποι, η γλώσσα, τα μέτρα)
2. Το Βυζαντινό Επίγραμμα της Πρώιμης Βυζαντινής Περιόδου: Γρηγόριος Ναζιανζηνός
3. Παύλος Σιλεντιάριος,
4. Αγαθίας Σχολαστικός
5. Γεώργιος Πισίδης και η τομή στη Βυζαντινή Ποίηση
6. Θεόδωρος Στουδίτης

7. Συμεών Νέος Θεολόγος
8. Ιωάννης Γεωμέτρης
9. Ιωάννης Μαυρόπουλος
10. Χριστοφόρος Μυτιληναίος
11. Θεόδωρος Πρόδρομος: α. ιστορικά ποιήματα
12. Θεόδωρος Πρόδρομος: ερωτικό μυθιστόρημα
13. Μανουήλ Φιλής

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές θα γνωρίσουν τα διάφορα ποιητικά είδη της βυζαντινής λογοτεχνίας μέσα από μια διεξοδική θεωρητική εισαγωγή, ενώ παράλληλα θα διδαχτούν επιλεγμένα ποιήματα ή αποσπάσματα από τους πιο σημαντικούς εκπροσώπους ανά είδος και εποχή.
- Ύστερα από μια σύντομη εισαγωγή στην προσωπικότητα και το έργο του κάθε ποιητή θα προχωρούμε στη μετάφραση και το σχολιασμό των αντίστοιχων ποιημάτων.
- Είναι επιθυμητή η ενεργός συμμετοχή των φοιτητών στο μάθημα, ειδικά στη μετάφραση και τη γραμματική ανάλυση.
- Απώτερος στόχος είναι ύστερα από την παρακολούθηση αυτού του μαθήματος να μπορούν οι φοιτητές να μεταφράζουν απαιτητικά βυζαντινά κείμενα στη σύγχρονη γλώσσα και να αναγνωρίζουν τα είδη και τα μέτρα της βυζαντινής ποίησης και τις ιδιαιτερότητές τους.

ΓΛΩ304

Επίπεδα Ανάλυσης της Γλώσσας II
Διδάσκ.: Γαβριηλίδου Ζωή

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Λεξικολογία (θεωρητικές αρχές, ορολογία, μονάδα)
2. Λεξικολογία (Νοητικό-βασικό λεξιλόγιο)
3. Λεξικολογία (Γλώσσα των Νέων)
4. Λεξικολογία (λεξική σημασιολογία)
5. Λεξικολογία (νεολογία-δανεισμός)
6. Φροντιστήριο στην ύλη της λεξικολογίας

7. Πρόοδος
8. Σύνταξη (ανάλυση σε άμεσα συστατικά)
9. Σύνταξη (μετασχηματιστική σύνταξη)
10. Πραγματολογία (Γλωσσικές πράξεις, προσλεκτικοί ενδείκτες)
11. Πραγματολογία II (σύγχρονες πραγματολογικές θεωρίες)
12. Κοινωνιογλωσσολογία (γλωσσική ποικιλότητα)
13. Κοινωνιογλωσσολογία (πολυγλωσσία)

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Στο τέλος του μαθήματος οι μαθητές είναι εξοικειωμένοι με θεωρητικά ζητήματα γύρω από τη:

- Λεξικολογία
- Σημασιολογία
- Σύνταξη
- Πραγματολογία
- Κοινωνιογλωσσολογία

ΠΑΙΔ532

Γενική Διδακτική - Διδακτικές ασκήσεις
Διδάσκ.: Κορρέ Ειρήνη

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η θέση της Διδακτικής Μεθοδολογίας στο χάρτη των επιστημών της αγωγής. Η σχέση της προς την (Ειδική) Διδακτική κάθε γνωστικού αντικειμένου. Η εξέλιξη της Διδακτικής Μεθοδολογίας. Βασικές κατευθύνσεις / τάσεις στη Διδακτική
2. Βασικές έννοιες και περιεχόμενα της Διδακτικής: Διδασκαλία, Μάθηση, Πρόγραμμα Σπουδών και συναφείς έννοιες (ωρολόγιο πρόγραμμα, αναλυτικό πρόγραμμα, πρόγραμμα σπουδών ...).
3. Το Αναλυτικό Πρόγραμμα. Έννοια και περιεχόμενο. Οργάνωση και αξιολόγηση του Α.Π.
4. Προσεγγίσεις διδασκαλίας με βάση την κυρίαρχη λογική διεργασία, μέθοδοι, μορφές διδασκαλίας. Η «πορεία διδασκαλίας». Κριτική θεώρηση των διαφόρων προτάσεων για «πορείες διδασκαλίας». Σύγχρονες διδακτικές αρχές. Παιδαγωγική αξιοποίηση του λάθους του μαθητή.
5. Σχεδιασμός της διδασκαλίας και γενικότερα της εκπαιδευτικής διαδικασίας σε

βραχυπρόθεσμη, μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη προοπτική, ως πεδίο αλλη-
πάλληλων, εναρμονιζόμενων μεταξύ τους αποφάσεων του εκπαιδευτικού.

6. Κατάστρωση «Σχεδίου διδασκαλίας» μιας επιμέρους διδακτικής ενότητας, είτε σε ωριαία είτε σε ευρύτερη βάση. Κατάστρωση «Σεναρίου διδασκαλίας». Δυνα-
τότητες και όρια στο σχεδιασμό της διδασκαλίας. Συνεκτιμώμενοι Άξονες στο
σχεδιασμό μιας διδασκαλίας .

7. Διδακτικές προσεγγίσεις και μέθοδοι (διδασκαλία με ομάδες εργασίας, ομαδο-
συνεργατική διδασκαλία, εξατομικευμένη διδασκαλία, διαφοροποιημένη διδα-
σκαλία, διδασκαλία με βάση τη μέθοδο project / σχέδιο δράσης, διδασκαλία με
βάση την ερμηνευτική διαδικασία, διδασκαλία με βάση τη διερευνητική διαδικα-
σία)

8. Διδακτικές προσεγγίσεις και μέθοδοι (διδασκαλία με βάση την ανακάλυψη, δι-
δασκαλία προσανατολισμένη στην επίλυση προβλήματος, διδασκαλία με βάση
τη διεπιστημονική προσέγγιση, διδασκαλία από ομάδα εκπαιδευτικών / team
teaching, διδασκαλία με ανάπτυξη από τους μαθητές Ατομικού Φακέλου Μα-
θήματος).

9. Σχολικά Εγχειρίδια. Κατηγορίες διδακτικών εγχειριδίων. Αξιολόγηση των σχο-
λικών εγχειριδίων. Η σχέση του σχολικού εγχειριδίου και του Αναλυτικού Προ-
γράμματος. Σχολικό εγχειρίδιο, Αναλυτικό Πρόγραμμα και διδακτική πράξη.

10. Άσκηση στην αξιολόγηση διδασκαλίας. Αξιολόγηση του σχεδίου, σεναρίου
διδασκαλίας.

11. Παιδαγωγική ατμόσφαιρα, παιδαγωγική σχέση, παιδαγωγική αλληλεπίδραση
στη σχολική τάξη. Ψυχοδυναμική της σχολικής τάξης. Διδακτικό ύφος, διδακτική
συμπεριφορά. Διαστάσεις της διδακτικής συμπεριφοράς του εκπαιδευτικού. Το
«παραπρόγραμμα». Η έννοια και η δυναμική του.

12. Ο ρόλος των νέων τεχνολογιών στις σύγχρονες προσεγγίσεις εκπαίδευσης
και διδασκαλίας.

13. Εκπαίδευση και παγκοσμιοποίηση. Νέες εκπαιδευτικές τάσεις

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Με τη διδασκαλία του μαθήματος αυτού ο φοιτητής επιδιώκεται να καταστεί
ικανός να διακρίνει τη σχέση της Διδακτικής Μεθοδολογίας προς τις άλλες συγ-
γενείς της επιστήμες και να αντιλαμβάνεται τη διαφοροποίησή της από αυτές.
Ιδίως να αντιλαμβάνεται τη συνάφειά της προς την Ειδική Διδακτική (Μεθοδο-
λογία) και τη διάκρισή της από αυτή.

- Να κατανοεί και να χρησιμοποιεί με επιτυχία βασικούς παιδαγωγικούς - διδακτικούς όρους.
- Να κατέχει την έννοια της μεθοδολογίας, μέσα από την οποία αντλούνται δυνατότητες επιλογής εναλλακτικών λύσεων για δράση προς την επίτευξη του σκοπού και των στόχων της διδασκαλίας.
- Να αναγνωρίζει την υπεροχή της ενεργού συμμετοχής του μαθητή στη διαδικασία της διδασκαλίας/ μάθησης απέναντι σ' αυτή της παθητικής του στάσης και να την επιδιώκει σε κάθε διδακτικό του βήμα.
- Να σχεδιάζει και να πραγματοποιεί μια διδασκαλία, να αυτοαξιολογείται και να αξιοποιεί την αντίστοιχη ανατροφοδότηση.
- Να χειρίζεται με τον προσφορότερο τρόπο την ερώτηση στην διδασκαλία, έχοντας υπόψη την ποικιλία των μορφών της και τη λειτουργικότητά τους.
- Να συνειδητοποιεί τη διάσταση του "Παραπρογράμματος" και τη δυναμική του.
- Να σχεδιάζει και να υλοποιεί με επιτυχία διδασκαλίες χρησιμοποιώντας ποικίλες προσεγγίσεις και μεθόδους (ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, διαφοροποιημένη διδασκαλία, διδασκαλία με τη μέθοδο σχεδίου δράσης / μέθοδο project, διδασκαλία με βάση τη διερευνητική διαδικασία, διδασκαλία με βάση την ανακάλυψη, διδασκαλία με βάση την ερμηνευτική διαδικασία, διδασκαλία προσανατολισμένη στην επίλυση προβλήματος, διδασκαλία από ομάδα εκπαιδευτικών / team teaching κτλ).
- Να αξιοποιεί κατάλληλα την τεχνική της ανάθεσης μαθητικών εργασιών και του Ατομικού Φακέλου Μαθήματος.
- Να λειτουργεί δημιουργικά κάνοντας χρήση της διδακτικής ελευθερίας του, στηριζόμενος στην επιστημονική και παιδαγωγική του κατάρτιση από τη μια, και στη σωστή εκτίμηση των δυνατοτήτων του από την άλλη.

2.1.4.2 Περιγραφές Διδασκομένων Μαθημάτων Β΄ Ζώνης

2.1.4.2.1 Κλασική Ειδίκευση (Χειμερινού Εξαμήνου 2013-14)

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΑΕΦ141

Παπυρολογία Ι

Διδάσκ.: Σαρίσχουλη Παναγιώτα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. ι) Συνάντηση υποδοχής. Προσωπική γνωριμία με τους φοιτητές. Συζήτηση για

τις απαιτήσεις του μαθήματος. Ο διδάσκων παρουσιάζει μια γενική εισαγωγή στο αντικείμενο του μαθήματος, ένα σχεδιάγραμμα της πορείας των παραδόσεων και των απαιτήσεων του διδάσκοντα από τους φοιτητές. Οι φοιτητές λαμβάνουν έναν κατάλογο συγγραμμάτων διαρθρωμένο ανάλογα με τις επιμέρους ενότητες του μαθήματος. ii) Εισαγωγική διάλεξη για τους όρους «πάπυρος» και «παπυρολογία» (ορισμοί).

2. Υλικά. Πάπυρος, περγαμνή, χαρτί, όργανα γραφής (κάλαμος), είδη μελανιού.
3. Λογοτεχνικά παπυρικά κείμενα: Κείμενα γνωστά από τη μεσαιωνική χειρόγραφη παράδοση, κείμενα άγνωστα, χριστιανικά παπυρικά κείμενα.
4. Μη φιλολογικοί πάπυροι: 1. Χρονικά όρια για την επιστήμη της παπυρολογίας: πτολεμαϊκή (323-30 π.Χ.), ρωμαϊκή (30 π.Χ. - 284 μ.Χ.), βυζαντινή περίοδος (284-641 μ.Χ.). 2. Είδη κειμένων (κείμενα από κυβερνητικά αρχεία, κείμενα ιδιωτικής φύσεως, ιδιωτική αλληλογραφία, θρησκευτικά κείμενα, κείμενα από τη σχολική ζωή, αρχεία διατηρημένα σε παπύρινο περίβλημα μούμιας).
5. Έκδοση παπυρικών κειμένων: P. Eleph. 1 (συμφωνητικό γάμου)
6. UPZ I.1 (η κατάρα της Αρτεμισίας)
7. BGU X 1993 (υπόμνημα από το αρχείο του Ζήνωνος)
8. P.Oxy. 2404 (λογοτεχνικό κείμενο)
9. P.Oxy. 2594 (ρωμαϊκή ιδιωτική επιστολή)
10. PGM I 232-248 (μαγικό κείμενο)
11. PGM I 248-262 (μαγικό κείμενο)
12. P.Rainer Cent. 76 (βυζαντινή ιδιωτική επιστολή)
13. Συμπεράσματα και τελική επισκόπηση της διδακτέας ύλης.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Το μάθημα εισάγει τους φοιτητές στην επιστήμη της παπυρολογίας.
- Κατά τη διάρκεια των παραδόσεων παρουσιάζεται μια επιλογή δημοσιευμένων παπυρικών κειμένων από την ελληνιστική, ρωμαϊκή και ύστερη αρχαιότητα.
- Ιδιαίτερη έμφαση δίδεται στα ερμηνευτικά προβλήματα που παρουσιάζουν τόσο λογοτεχνικά κείμενα όσο και έγγραφα σε πάπυρο.
- Με το πέρας των παραδόσεων οι φοιτητές θα είναι σε θέση να μεταγράψουν παπυρικά κείμενα, αλλά και παρουσιάσουν την κριτική έκδοση ενός παπυρικού κειμένου.

ΥΑΕΦ145

Λοιπά Ποιητικά Είδη

Διδάσκ.: Μανακίδου Φλώρα, Τσομής Γεώργιος

Τμήμα Α΄: Μανακίδου Φλώρα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. α) Γενική εισαγωγή στην ελληνιστική εποχή, σύντομη παρουσίαση των δυναστειών με έμφαση στην πτολεμαϊκή Αλεξάνδρεια (Μουσείον, Βιβλιοθήκη) και ιδιαίτερα την αλεξανδρινή φιλολογία (ονόματα φιλολόγων: Ζηνόδοτος, Απολλώνιος Ρόδιος, Ερατοσθένης, Αριστοφάνης, Απολλώνιος Ειδογράφος, Αρίσταρχος) β) Γενική εισαγωγή στην ελληνιστική ποίηση. Σημαντικότεροι εκπρόσωποι και τάσεις, προβλήματα χρονολόγησης και σχέσεων μεταξύ ποιητών. Καλλιμαχικοί και αντίπαλοι. Ο όρος ποιητής-λόγιος, φύσις εναντίον τέχνης (*ingenium*, *ars*), παράδοση εναντίον νεωτερικότητας, *ars allusiva*. Οι πρόδρομοι: Αντίμαχος Κολοφώνιος, Φιλίτας Κώος. Παρουσίαση επιλεγμένων χωρίων που διαφωτίζουν τα παραπάνω θέματα.

2. Θεόκριτος

α) Βίοι και σχόλια

β) Μέτρο: κυρίως δακτυλικό εξάμετρο

γ) Διάλεκτος: κυρίως δωρική

δ) Οι ποιητικοί κόσμοι του Θεόκριτου: θέματα και πιθανές κατηγορίες του Συντάγματος

3. Ανάγνωση των Ειδυλλίων 11, 7, 4, στο πρωτότυπο με έμφαση σε κριτικό υπόμνημα, σύνταξη, διάλεκτο, πραγματολογικά στοιχεία, λογοτεχνικά μοντέλα και νεωτερικότητα: ΧΙ 1-27

4. ΧΙ 28-81

5. ΙV 1-25

7. ΙV 26-63

8. VII 1-34

9. VII 35-70

10. VII 71-100

11. VII 101-130

12. VII 131-157

13. Τελική ενότητα: σύνοψη των βασικών αρχών της ελληνιστικής ποίησης (π.χ.

arte allusiva, imitatio cum oppositione, aemulatio), και η θέση των θεοκρίτειων ποιημάτων.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Στα εισαγωγικά μαθήματα οι φοιτητές θα αποκτήσουν γνώσεις πάνω στο ιστορικό πλαίσιο και στις βασικές αισθητικές αρχές που διέπουν την νεωτερική ποίηση της ελληνιστικής περιόδου (π.χ. η σχέση νεωτερικότητας και παράδοσης, ποιητική μνήμη και τέχνη των υπαινιγμών).
- Στο δεύτερο μέρος της εισαγωγής θα δοθούν στοιχεία για τον βίο και το έργο του Θεόκριτου και οι φοιτητές θα δουν πώς μπορούν να αξιοποιούν τις αρχαίες πηγές όπως Βίους και σχόλια που δεν προσφέρουν πάντοτε αξιόπιστο υλικό.
- Η εισαγωγή θα επιτρέψει στους φοιτητές να συνειδητοποιήσουν τις δυσκολίες που θέτει αυτή η ποίηση στον αναγνώστη της στο βαθμό που όχι μόνον είναι τυπική της ανανεωτικής φύσης της ελληνιστικής ποίησης, αλλά και δημιουργεί ένα εντελώς νέο είδος, το βουκολικό.
- Με το κυρίως τμήμα του μαθήματος οι φοιτητές θα μπορέσουν να ταυτίσουν τα κύρια μορφικά χαρακτηριστικά (υφικά, διαλεκτολογικά, μετρικά), τα θέματα και τις αισθητικές προτεραιότητες της θεοκρίτειας βουκολικής ποίησης και να δουν στην πράξη πώς διαφορετικές ερμηνευτικές προσεγγίσεις μπορούν να είναι εξίσου πιθανές και γόνιμες (ρεαλιστική, συμβολική).

Τμήμα Β΄: Τσομής Γεώργιος

Μόσχος και Βίων

Περιεχόμενα μαθήματος:

Ελληνιστική Εποχή, Χρονολογία, Ελληνισμός και «ελληνιστικός», Η Ελλάδα κατά την Ελληνιστική εποχή, Διάδοση του ελληνικού πολιτισμού: Τα νέα κέντρα, Το κοινωνικό και θρησκευτικό πλαίσιο, Η Αλεξάνδρεια ως πολιτιστικό κέντρο, Τα λογοτεχνικά είδη στην Ελληνιστική εποχή.

Η Ελληνιστική Ποίηση, Ποίηση και γνώση, Η φύση της ελληνιστικής ποίησης: Αυτοσυνειδησία, γνώση και υπαινικτικότητα, Ειδολογικοί συνδυασμοί. Σημαντικοί ποιητές της Ελληνιστικής περιόδου. Η «Ευρώπη» του Μόσχου: Εισαγωγή.

Σχολιασμός, ερμηνεία και ανάλυση της «Ευρώπης» του Μόσχου βασισμένη στη μελέτη των εσωκειμενικών και διακειμενικών στοιχείων (μετρική, γλώσσα, ύφος, δομή, σχέσεις με την προγενέστερη ποιητική παραγωγή): Στίχοι 1 - 36

Μόσχου, Ευρώπη: στίχοι 37 - 71

Μόσχου, Ευρώπη: στίχοι 72 - 107

Μόσχου, Ευρώπη: στίχοι 108 - 166

Η μετά τον Μόσχο λογοτεχνική πραγμάτευση του μύθου της Ευρώπης στην Αρχαία Ελληνική και Λατινική Λογοτεχνία. Μέρος Α΄

Η μετά τον Μόσχο λογοτεχνική πραγμάτευση του μύθου της Ευρώπης στην Αρχαία Ελληνική και Λατινική Λογοτεχνία. Μέρος Β΄

Βίων, «Επιτάφιος Αδώνιδος»: Εισαγωγή – Βίων Αδωνιάζων

Βίωνος, Επιτάφιος Αδώνιδος: Σχολιασμός, ερμηνεία και ανάλυση του Επιταφίου Αδώνιδος του Βίωνα βασισμένη στη μελέτη των εσωκειμενικών και διακειμενικών στοιχείων (μετρική, γλώσσα, ύφος, δομή, σχέσεις με την προγενέστερη ποιητική παραγωγή): στίχοι 1 - 39

Βίωνος, Επιτάφιος Αδώνιδος: στίχοι 40 - 67

Βίωνος, Επιτάφιος Αδώνιδος: στίχοι 68 – 96

Μόσχου, Έρως Δραπέτης και [Μόσχου] Μεγάρα

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα αποκτήσουν την ικανότητα να διακρίνουν τις ιδιαιτερότητες της Ελληνιστικής Ποίησης και τις διαφορές αλλά και ομοιότητες με την προγενέστερη αρχαία ελληνική ποίηση όσον αφορά στη γλώσσα, το ύφος, το μέτρο, τη δομή και την ανάλυση. Θα κατανοήσουν τη θεματική πρωτοτυπία και το λόγιο και υπαινικτικό ύφος, βασικά χαρακτηριστικά της ελληνιστικής ποίησης. Θα μπουν στη θέση ενός πολυμαθούς και έξυπνου αρχαίου αναγνώστη και θα είναι σε θέση να εντοπίσουν έναν υπαινιγμό και να θυμηθούν λεπτομέρειες από ένα προγενέστερο απόσπασμα, στο οποίο υπάρχει έμμεση αναφορά αντιλαμβανόμενοι κάθε φορά μέσω συγκριτικής θεώρησης το λόγο ύπαρξης αυτού του λογοτεχνικού υπαινιγμού. Επίσης, όσον αφορά στην «Ευρώπη» του Μόσχου θα γνωρίσουν τη μετά τον Μόσχο λογοτεχνική πραγμάτευση του μύθου της „Ευρώπης“ στην Αρχαία Ελληνική και Λατινική Λογοτεχνία (πρόσληψη του μύθου).

ΥΑΕΦ147

Αρχαϊκή Επική Ποίηση

Διδάσκ.: Μανакίδου Φλώρα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. α. Προβλήματα της ησιόδειας βιογραφίας και εργογραφίας: τα αυτοβιογραφικά χωρία (Θεογονία 22-34, ΕΗ 633-640, 648-662. Επιλεγμένη παρουσίαση της σχετικής βιβλιογραφίας και των εκδόσεων.

β. Προβλήματα δομής και σχέσεων μεταξύ ενοτήτων, η δομή και σύνθεση του ποιήματος. Ιδέες και προτεραιότητες του περιεχομένου. Επιλεκτική παρουσίαση βιβλιογραφίας.

2. Ανάγνωση του κειμένου στο πρωτότυπο με έμφαση σε κριτικό υπόμνημα, σύνταξη, διάλεκτο, πραγματολογικά στοιχεία, νεωτερισμό και προβλήματα δομής: το προοίμιον και οι δύο Έριδες (1-26), μία συγκριτική ανάγνωση με τα ομηρικά προοίμια. Έρις στην Θεογονία.
3. Πέρσης και ποιητής (27-41); Πανδώρα I (42-68)
4. Πανδώρα II (69-105)
5. Πέντε γένη I (106-155)
6. Αίνος (202-212); Πέρσης, βασιλιάδες, Δίκη I (213-247)
7. Πέρσης, βασιλιάδες, Δίκη II (248-285)
8. Περισσότερες οδηγίες για εργασία (286-326)
9. Περισσότερες οδηγίες για τις σχέσεις προς άλλους και εργασία I (327-382)
10. Ημερολόγιο Αγρότη I: χειμώνας (493-535)
11. Ημερολόγιο Αγρότη II: χειμώνας (536-563); καλοκαίρι (582-608)
12. Ναυτιλία και καιρός (618- 694); ανάγνωση περισσότερων οδηγιών (695-764)
13. Σύνοψη (δομή, ιδέες)

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Στην εισαγωγική ενότητα οι φοιτητές θα αποκτήσουν γνώσεις πάνω στα κύρια προβλήματα που σχετίζονται με την ησιόδεια βιογραφία και εργογραφία και θα εισαχθούν στα κύρια προβλήματα που θέτει το ίδιο το ποίημα κατά την ανάγνωσή του.
- Στο κυρίως τμήμα του μαθήματος οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με τα μορφολογικά χαρακτηριστικά της αρχαϊκής επικής λέξης και του μέτρου, με τα θέματα και τις προτεραιότητες του περιεχομένου του ποιήματος και τη σχέση του τόσο με τα δύο ομηρικά έπη όσο και με τη Θεογονία.
- Στη συζήτηση των χωρίων έμφαση θα δοθεί στη βιβλιογραφία πάνω στα διάφορα θέματα και οι φοιτητές θα παροτρυνθούν να διαβάζουν μελέτες σε συγκριμένα θέματα και να εξοικειωθούν με τη μελέτη της βιβλιογραφίας.

ΥΑΕΦ148

Φιλοσοφικά Κείμενα

Διδάσκ.: Μπουσές Σταμάτιος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή

Η πρώτη θεώρηση του κόσμου, Ωκεανός, Νύχτα, Ησιόδεια Κοσμογονία, Ορφική κοσμογονία, Φερεκύδης.

2. ΙΩΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Θαλής, Αναξίμανδρος, Αναξίμανης

3. Ξενοφάνης, Ηράκλειτος

4. ΙΤΑΛΙΚΕΣ ΣΧΟΛΕΣ

Πυθαγόρας και Πυθαγόρειοι

Αλκμέων και Ιπποκράτης

5. ΠΡΟ-ΠΑΡΜΕΝΙΔΕΙΟΣ ΠΥΘΑΓΟΡΙΣΜΟΣ

Παρμενίδης

6. Ζήνων

Μέλισσος

Φιλόλαος, Εύρυτος

7. ΜΕΤΑ-ΠΑΡΜΕΝΙΔΕΙΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ

Εμπεδοκλής,

8. Αναξαγόρας, Αρχέλαος

9. ΑΤΟΜΙΚΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Λεύκιππος, Δημόκριτος

10. Διογένης

11. ΣΟΦΙΣΤΕΣ

Πρωταγόρας, Γοργίας, Πρόδικος, Ιππίας, Αντιφών.

12. Ο πάπυρος του Δερβενίου, Στήλες IV-XXVI

13. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- να αναπτύξει ο φοιτητής την ικανότητα να διαβάσει, να ερμηνεύσει, να αναλύσει και να αξιολογήσει φιλοσοφικά κείμενα.
- να εισαγάγει τους φοιτητές στην αρχαία ελληνική φιλοσοφία.

- να διευκολυνει τον προσεκτικό και με σεβασμό διάλογο για σημαντικά φιλοσοφικά, θρησκευτικά και ιστορικά θέματα.
- να προωθήσει τις δεξιότητες γραφής, με γνώμονα την οργάνωση, την ανάπτυξη επιστημονικών εργασιών και την χρήση της δευτερεύουσας βιβλιογραφίας.
- να μπορεί να συνθέσει και να μελετήσει τις απόψεις των άλλων μελετητών σε γραπτή και προφορική μορφή.
- να μπορεί ο φοιτητής να αμφισβητήσει υποθέσεις και αδιαμφισβήτητες πεποιθήσεις.
- να μάθει ο φοιτητής να σκέφτεται και να παρουσιάζει δοκίμια με ακρίβεια, σαφήνεια και συντομία.

ΕΕΑΕΦ151   Λοιπά Πεζογραφικά Είδη
Διδάσκ.: Σαρίσχουλη Παναγιώτα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. i) Συνάντηση υποδοχής. Προσωπική γνωριμία με τους φοιτητές. Συζήτηση για τις απαιτήσεις του μαθήματος. Ο διδάσκων παρουσιάζει μια γενική εισαγωγή στο αντικείμενο του μαθήματος, ένα σχεδιάγραμμα της πορείας των παραδόσεων και των απαιτήσεων του διδάσκοντα από τους φοιτητές. Οι φοιτητές λαμβάνουν έναν κατάλογο συγγραμμάτων διαρθρωμένο ανάλογα με τις επιμέρους ενότητες του μαθήματος. ii) Εισαγωγική διάλεξη για τη γνωριμία του Πλουτάρχου με την Αίγυπτο, την αιγυπτιακή γλώσσα και τη λατρεία του Οσίριδος.
2. Πηγές του Πλουτάρχου. Παρουσιάζονται οι πηγές του συγγραφέα για τα αιγυπτιακά μυθολογικά και λατρευτικά στοιχεία της πραγματείας. Πρόκειται για λογοτεχνικές πηγές της προ-πτολεμαϊκής και πτολεμαϊκής περιόδου.
3. Το έργο: i) Τόπος και χρόνος συγγραφής, ii) Δομή της πραγματείας
4. Ο μύθος: i) Ο αιγυπτιακός μύθος, ii) Η αφήγηση του Πλουτάρχου, iii) Σύγκριση του πλουτάρχειου με τον αιγυπτιακό μύθο, iv) Οι θεοί του οσιριακού κύκλου, v) Παράλληλοι μύθοι
5. Το κείμενο (κεφ. 12.355 D – 19.358 E): Μελέτη του αρχαιοελληνικού κειμένου, νεοελληνική απόδοση και σχόλια στο κείμενο. Η παράδοση ξεκινά με το κεφ. 12 της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος του Πλουτάρχου.
6. Κεφ. 13 της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος.
7. Κεφ. 14 της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος.

8. Κεφ. 15-16 της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος.
9. Κεφ. 17 της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος.
10. Κεφ. 18 της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος.
11. Κεφ. 19 της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος.
12. Κεφ. 20 της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος.
13. Κεφ. 21 της πραγματείας Περί Ίσιδος και Οσίριδος. Συμπεράσματα και τελική επισκόπηση της διδακτέας ύλης.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι παραδόσεις καλύπτουν τόσο θεωρητικούς προβληματισμούς όσο και τη μελέτη συγκεκριμένων αρχαιοελληνικών πηγών (Πλουτάρχου Περί Ίσιδος και Οσίριδος, ποικίλους Έλληνες και λατίνους συγγραφείς, ελληνικά μαγικά παπυρικά κείμενα).
- Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να συμμετάσχουν στη συζήτηση επιστημονικών θεμάτων που προκύπτουν στη διάρκεια των παραδόσεων, έτσι ώστε να αναπτύξουν τις προσωπικές τους δυνατότητες κριτικής ανάλυσης του κειμένου.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΛΦ172

Ποιητικά Κείμενα II

Διδάσκ.: Μιχαλόπουλος Χαρίλαος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή I: Ιστορικό και λογοτεχνικό υπόβαθρο, Αυγούστεια Ρώμη και λογοτεχνία, (αντι-) αυγουστειανισμός και λογοτεχνικοί κύκλοι
2. Εισαγωγή II: η εξέλιξη του είδους (αρχαϊκή Ελλάδα, Ελληνιστική Αλεξάνδρεια, Ρώμη), Αλεξανδριανισμός και *poetae novi* (ο ρόλος του Κάτουλλου), η Ρωμαϊκή Ερωτική Ελεγεία ως γνήσια ρωμαϊκό δημιούργημα, εκπρόσωποι και βασικά χαρακτηριστικά
3. Προπέρτιος 1.1
4. Προπέρτιος 1.3
5. Τιβούλλος 1.1
6. Τιβούλλος 1.1, Οβίδιος *Amores* 1.1
7. Οβίδιος *Amores* 1.5

8. Προπέρτιος 1.7 και 2.7
9. Προπέρτιος 1.22
10. Οβίδιος Amores 1.9
11. Οβίδιος Amores 1.11
12. Οβίδιος Amores 1.12
13. Οβίδιος Amores 3.1

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές ολοκληρώνοντας επιτυχώς το μάθημα θα είναι σε θέση:

- να διακρίνουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της ρωμαϊκής ερωτικής ελεγείας ως γνήσια ρωμαϊκού λογοτεχνικού είδους σε αντιδιαστολή προς την αρχαϊκή ελληνική και ελληνιστική ελεγειακή παραγωγή.
- να αντιληφθούν την εξέλιξη του είδους (Γάλλος, Προπέρτιος, Τίβουλλος, Οβίδιος) και να το εντάξουν στα ευρύτερα ιδεολογικά και αισθητικά πλαίσια της αυγούστειας λογοτεχνικής παραγωγής.
- να κατανοήσουν και να πραγματευτούν όχι μόνο ζητήματα γλώσσας, ύφους και μετρικής, αλλά και ειδικότερα θέματα ρητορικής αναπαράστασης της ερωτικής επιθυμίας στα πλαίσια μια έμφυλης προσέγγισης.

ΥΛΦ173

Έπος

Διδάσκ.: Μιχαλόπουλος Χαρίλαος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή I:
  - Ο Οβίδιος και η εποχή του (ιστορικό και λογοτεχνικό υπόβαθρο)
  - (αντι)αυγουστειανισμός και αυγούστεια λογοτεχνία, Οβίδιος: βιογραφικά, εργογραφικά, ειδολογική άνοδος, - ο μύθος και η λειτουργία του: λογοτεχνοποίηση του μύθου, μυθολογικές πηγές, μυθολογική αφήγηση
2. Εισαγωγή II:
  - Οι Μεταμορφώσεις ως έπος (:): λογοτεχνικό γένος, πηγές, διακειμενικότητα, επιδράσεις,
  - Μεταμόρφωση ή Μεταμορφώσεις; Το θέμα της μεταμόρφωσης: τύποι και λειτουργία μεταμορφώσεων, μεταμορφωσιακοί, αιτιολογικοί μύθοι, ασυμβατότητα (:) μεταμόρφωσης με το έπος
  - Δομή, περιεχόμενο και αφηγηματική τεχνική των Μεταμορφώσεων

3. Προοίμιο (1.1-4), Απόλλων και Δάφνη (1.452-567)
4. Απόλλων και Δάφνη (1.452-567)
5. Αράχνη (6.5-145)
6. Αράχνη (6.5-145)
7. Φιλήμων και Βαυκίδα (8.620-720)
8. Πρόκνη, Τηρέας, Φιλομήλα (6.424-674)
9. Πρόκνη, Τηρέας, Φιλομήλα (6.424-674)
10. Πρόκνη, Τηρέας, Φιλομήλα (6.424-674)
11. Πυγμαλίων (10.243-294)
12. Πύραμος και Θίσβη (4.55-166)
13. Κήρυς και Αλκυόνη (11.410-748)

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές θα γνωρίσουν το ρωμαϊκό έπος μέσα από την εξέταση ενός από τα σημαντικότερα έργα της λατινικής αλλά και της παγκόσμιας λογοτεχνίας, τις *Metamorphoses* του Οβιδίου.
- Θα εμβαθύνουν στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της οβιδιανής ποίησης, την οποία θα μπορούν να εντάξουν στα λογοτεχνικά, κοινωνικο-πολιτικά και ιδεολογικά πλαίσια της αυγούστειας εποχής.
- Θα εμπεδώσουν τις γνώσεις τους σε ζητήματα γραμματικής, συντακτικού και μετρικής της λατινικής γλώσσας.
- Κυρίως όμως θα αναπτύξουν κριτική σκέψη γύρω από ζητήματα της σύγχρονης φιλολογικής κριτικής, όπως διακειμενικότητα, μετα-λογοτεχνικότητα, αφηγηματικές τεχνικές, σχέση λογοτεχνίας και πολιτικής, φύλο, λειτουργία και ερμηνεία του μύθου, πρόσληψη.

ΕΕΛΦ185

Μυθογραφία

Διδάσκ.: Μαστρογιάννη Άννα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: Βίος και έργα του Φαίδρου - Λογοτεχνικό υπόβαθρο των μύθων - γενικά χαρακτηριστικά των μύθων του Φαίδρου - πρόσληψη
2. Μύθοι 1-2

3. Μύθοι 3-5
4. Μύθοι 6-7
5. Μύθοι 8-11
6. Μύθοι 12-14
7. Μύθοι 17-19
8. Μύθος 16
9. Μύθοι 15, 20-21
10. Μύθοι 22-24
11. Μύθος 25
12. Μύθος 26
13. Συμπεράσματα

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίσουν το λογοτεχνικό είδος της μυθογραφίας
- προσεγγίσουν τον ιαμβικό σενάριο του Φαίδρου
- εμπεδώσουν βασικές γνώσεις γραμματικής και συντακτικού της λατινικής γλώσσας

2.1.4.2.2 Βυζαντινή - Νεοελληνική Ειδίκευση (Χειμερινού Εξαμήνου 2013-14)

ΒΥΖΑΝΤΙΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΒΦ272   Βυζαντινή Ιστοριογραφία
Διδάσκ.: Τζιάτζη Μαρία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η ιστοριογραφία του ενδέκατου και δωδέκατου αιώνα
2. Ο Μιχαήλ Ψελλός και η Χρονογραφία του
3. 1ο κείμενο: Περὶ Ῥωμανοῦ τοῦ Διογένους καὶ ὅπως καὶ τὴν ζωὴν καὶ τὴν βασιλείαν ἀπώλεσεν

4. Ο Μιχαήλ Ατταλειάτης και η Ίστορία του
5. 2ο κείμενο: Όπως ήττηθη ὁ Ῥωμανὸς Διογένης καὶ ἑάλω
6. Η Σύνοψις Ἱστοριῶν του Ἰωάννη Σκυλίτζη
7. 3ο κείμενο: Ἀποστασία τοῦ Βάρδα Σκληροῦ καὶ τοῦ Βάρδα Φωκᾶ
8. Η Ὑλη Ἱστορίας του Νικηφόρου Βρυεννίου
9. 4ο κείμενο: Περὶ Νικηφόρου τοῦ Βρυεννίου καὶ πῶς εἰς ἀποστασίαν ὤρμησε
10. Η Ἄννα Κομνηνὴ καὶ ἡ Ἀλεξιάς
11. 5ο κείμενο: Κατάκρισις Ἰωάννου τοῦ Ἰταλοῦ
12. Ἰωάννης Ζωναράς καὶ ἡ Ἐπιτομὴ Ἱστοριῶν
13. 6ο κείμενο: Ἡ κατὰ τῶν Περσῶν ἐκστρατεία Ἰουλιανοῦ τοῦ Παραβάτου

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οἱ φοιτητές θα εἶναι σε θέση νὰ διακρίνουν ἀμέσως τὸ εἶδος τῆς βυζαντινῆς ἱστορίας ἀπὸ αὐτὸ τῆς βυζαντινῆς χρονογραφίας καὶ θα γνωρίσουν μερικὰ ἀπὸ τὰ σημαντικότερα ἱστορικὰ γεγονότα ποὺ διαδραματίστηκαν στὸ Βυζάντιο μέσα ἀπὸ τὴν πένα τῶν πιο ταλαντούχων ἱστορικῶν συγγραφέων καὶ συχνὰ αὐτοπτῶν μαρτύρων τους.
- Ἐπίσης, θα τοὺς δοθεῖ ἡ ευκαιρία νὰ δουν τὸ ἴδιο ἱστορικὸ γεγονὸς νὰ περιγράφεται ἀπὸ δύο ἱστορικοὺς με διαφορετικὴ οπτικὴ γωνία καὶ με διαφορετικὰ κριτήρια ἢ κίνητρα.

ΕΕΒΦ285

Μεσαιωνικὴ Φιλολογία καὶ Πληροφορικὴ
Διδάσκ.: Παπαγιάννης Γρηγόριος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Γνωριμία με τὸ γραφικὸ περιβάλλον τοῦ λογισμικοῦ.
- 2.-5. Παρουσίαση τῶν λειτουργιῶν ποὺ εἶναι σε θέση νὰ ἐκτελέσει τὸ λογισμικὸ με παράλληλη ἐπισήμανση τῆς χρησιμότητά τους κατὰ τὴν «άσκηση» ἐρευνητικῶν εργασιῶν τῆς Βυζαντινῆς Φιλολογίας.
- 6.-7. Αναζήτηση Βιβλιογραφίας με τὴ βοήθεια τῆς Πληροφορικῆς
- 8.-10. Ἰστοσελίδες φιλολογικοῦ ενδιαφέροντος
- 11.-13. DIAL-G

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Εξοικείωση με λογισμικό απαραίτητο για τον αρτιότερο καταρτισμό κριτικών εκδόσεων των κειμένων της Βυζαντινής Φιλολογίας, για τον εντοπισμό των παραθεμάτων, για την συμπλήρωση χασμάτων, για τον «εντοπισμό» σπάνιων ή «άπαξ» λέξεων, για τον καταρτισμό «ταμείου» (πίνακα συμφραζομένων) ενός κειμένου/συγγραφέα, με βάσεις δεδομένων για την αναζήτηση βιβλιογραφίας, με ιστοσελίδες που το περιεχόμενό τους άπτεται άμεσα και ειδικά της Μεσαιωνικής Φιλολογίας, με το Διαχρονικό Διαδικτυακό Λεξικό της Ελληνικής (DIAL-G), που καταρτίζεται στο Τμήμα με τη συμμετοχή και των φοιτητών.
- Απώτεροι στόχοι: να συνειδητοποιήσουν οι φοιτητές πώς μπορούν να βελτιστοποιήσουν την επιστημονική απόδοσή τους με τη βοήθεια της Πληροφορικής, αλλά και πως οι Υπολογιστές από μόνοι τους δεν μπορούν να παραγάγουν «επιστήμη». Να αποκτήσουν την δεξιότητα χειρισμού των αναφερθέντων εργαλείων της Πληροφορικής και να τα χρησιμοποιήσουν οι ίδιοι για την σύνθεση πρωτότυπης εργασίας.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΝΕΦ241 Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (αρχές-1669)
Διδάσκ.: Χελιδώνη Στεργιανή

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή στην πρώιμη νεοελληνική ποίηση. Το ζήτημα των αρχών. Οι περίοδοι.
2. Από τις αρχές μέχρι την Άλωση. Ιστορικό και πολιτισμικό πλαίσιο.
3. Το ερωτικό μυθιστόρημα. Οι πρόδρομοι. Η Αναγέννηση του 12ου αιώνα. Ο θεός Έρωτας.
4. Το ερωτικό μυθιστόρημα: παρουσίαση και ανάλυση κειμένων.
5. Βασίλειος Διγενής Ακρίτης.
6. Πτωχοπροδρομικά ποιήματα. Άλλα έργα μέχρι την Άλωση.
7. Η ποίηση μετά την Άλωση.
8. Κρητική Αναγέννηση: η περίοδος της προετοιμασίας.
9. Κρητική Αναγέννηση: η περίοδος της ακμής.
10. Ερωτόκριτος.

11. Διήγησις Αλεξάνδρου μετά Σεμίραμης βασίλισσας Συρίας.
12. Διήγησις Αλεξάνδρου μετά Σεμίραμης βασίλισσας Συρίας: συνέχεια.
13. Το Δημοτικό Τραγούδι. Η ποίηση μέχρι τις αρχές του 17ου αιώνα.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα γνωρίσουν τον νεοελληνικό ποιητικό λόγο και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, από τα πρώιμα φανερώματά του σε δημώδη γλώσσα κατά τη βυζαντινή εποχή μέχρι την κατάκτηση της Κρήτης από τους Τούρκους, το 1669. Θα καταρτιστούν εισαγωγικά στα ζητήματα κριτικής και έκδοσης των κειμένων της περιόδου, καθώς και στη μελέτη της γλώσσας τους. Θα γνωρίσουν την ποικιλομορφία της πρώιμης νεοελληνικής ποίησης, τα είδη της και θα εξοικειωθούν με την προσέγγιση των κειμένων μέσω συστηματικών αναλύσεων. Επίσης, θα γνωρίσουν τις βασικές κατευθύνσεις της φιλολογικής έρευνας η οποία εξειδικεύεται στη συγκεκριμένη περίοδο της νεοελληνικής λογοτεχνίας, τις επί μέρους διαστάσεις της προβληματικής της, τα σημαντικά ζητήματα που την απασχόλησαν και όσα εξακολουθεί να αντιμετωπίζει σε σχέση με τα έργα της περιόδου.

ΥΝΕΦ244   Νεοελληνική Λογοτεχνία/ Γραμματεία (1914-1974)
Διδάσκ.: Αρσενίου Ελισάβετ

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η εποχή του Καρυωτάκη: ιστορία, πολιτική, ιδεολογία.
2. Η διεθνής σκηνή - προμοντερνισμοί: συμβολισμός, αισθητισμός, παρνασσισμός, παρακμή.
3. Τα φιλολογικά: οι νέο-ρομαντικοί και η ανανεωμένη παράδοση
4. Υλικό και μορφή της ποίησης του Καρυωτάκη
5. Ο Πόνος του Ανθρώπου και των Πραγμάτων
6. Νηπενθή (1)
7. Νηπενθή (2)
8. Ελεγεία και Σάτιρες (1)
9. Ελεγεία και Σάτιρες (2)
10. Καρυωτακισμός: Βάρναλης και Ρίτσος.
11. Εγγονόπουλος και Εμπειρίκος.

12. Σεφέρης και Αναγνωστάκης.

13. Μεταπολεμική ποίηση: 2η μεταπολεμική γενιά και γενιά του 70.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Το μάθημα αυτό, όπως φαίνεται κι από τον τίτλο του, έχει δύο πλευρές: τα κείμενα και τα παρακείμενα/ διακείμενα. Έτσι έχει διπλό σκοπό:

- την εξοικείωση των φοιτητών με την ποίηση του Καρυωτάκη και την εκ του σύνεγγυς ανάγνωσή της,
- την μελέτη και ανάλυση της φιλολογικής και κοινωνικής ατμόσφαιρας εντός της οποίας δημιουργήθηκαν, αλλά και της αντανάκλασης αυτής της ατμόσφαιρας σε ολόκληρο τον 20ο αιώνα. Με την μελέτη κειμένων και παρακειμένων οι φοιτητές αναπτύσσουν την αναλυτική και την συνθετική τους σκέψη επί του έργου και φαινομένου Καρυωτάκη, καθιστάμενοι ικανοί να αναλύσουν και να διδάξουν το έργο του ποιητή, αλλά και να τοποθετηθούν σε σχέση με στις σύγχρονες συζητήσεις πάνω σε αυτό.

ΕΕΝΕΦ253   Νεοελληνική Γραμματεία Ι
Διδάσκ.: Μαυρέλος Νικόλαος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Α΄ Μέρος: Η θεωρία και η ιστορία της κριτικής. Πρόλογος: Η προϊστορία του όρου και της κριτικής πράξης (από τον Κάντ στον Hegel). Ορισμός και όρια της κριτικής πράξης σε σχέση με τη Λογοτεχνία. Μελέτη των κειμένων: Χ. Τασάκος, «Εισαγωγή» στο Immanuel Kant, Η Κριτική της Κριτικής Ικανότητας, εισ./μτφ./σχόλ. Χ. Τασάκος, Ροές, Αθήνα 2005, 11-12 και Ζεράρ Μπρα, Ο Χέγκελ και η Τέχνη, Πατάκης, Αθήνα 2000, 70-74.

2. Η σχέση με τη Θεωρία της Λογοτεχνίας ή/και την Αισθητική. Η σχέση με την Ιστορία της Λογοτεχνίας. Η συγκριτολογική μέθοδος και η Κριτική. Μελέτη των κειμένων: Γ. Αράγγ («Η έννοια της λογοτεχνικής κριτικής», Εκηβόλος 6 (Χειμώνας 1981), 417-435, Γ.Ν. Παρίση, «Κριτική», λήμμα από το Λεξικό Νεοελληνικής Λογοτεχνίας, Πατάκης, Αθήνα 2007, 1169-1172 και Γ. Βελουδή, «Πόσο κριτική είναι η 'λογοτεχνική κριτική'», εφ. Το Βήμα 12-3-2000.

3. Μελέτη των κειμένων: Ν. Βαγενά, «Θεωρία ή κριτική;» (1987) και «Θεωρία ή κριτική; Β΄» (1988) στο Ν. Βαγενά, Η εσθήτα της θεάς. Σημειώσεις για την ποίηση και την κριτική, Στιγμή, Αθήνα 1988, 87-107 και 173-214. Δ. Αγγελάτος, «Ο τελωνειακός ή ο διπλωμάτης; Ρόλοι για τη συγκριτική γραμματολογία/φιλολογία

του σήμερα», εισαγωγή στο P. Brunel, Cl. Pichois, A.-M. Rousseau, Τι είναι η συγκριτική γραμματολογία;, πρόλ./μτφ./σημ. Δ. Αγγελάτος, Πατάκης, Αθήνα 1998, 11-34.

4. Β' Μέρος: Η Ιστορία της Νεοελληνικής Κριτικής στην πράξη (ενδεικτικά κείμενα). Σύντομη αναδρομή στην κριτική σκέψη από την Αρχαιότητα ως το Βυζάντιο και την Οθωμανική Εποχή. Ο Κοραΐς και ο «κριτικός στοχασμός του»: Η «Επιστολή προς Αλέξανδρον Βασιλείου» (1804).

5. Ο πρόλογος του Κοραΐ στους Μύθους του Αισώπου («Περί Αισώπου και της παρούσης των αναφερομένων εις αυτόν μύθων εκδόσεως»: 1810). Η διαμάχη Π. Σούτσου - Κ. Ασώπιου (1853): Σούτσος, Νέα Σχολή του γραφομένου λόγου.

6. Ασώπιος, Τα Σούτσεια και Η διαμάχη Πολυλά - Ζαμπέλιου και το σολωμικό έργο: Πόθεν η κοινή λέξις τραγουδώ; Σκέψεις περί ελληνικής ποιήσεως (1859).

7. Πόθεν η μυστικοφοβία του κ. Σπ. Ζαμπελίου. Στοχασμοί (1860). Η διαμάχη Ροΐδης - Βλάχου (1877): «Δραματικός Αγών», «Περί συγχρόνου ελληνικής ποιήσεως».

8. Ροΐδης, «Περί συγχρόνου εν Ελλάδι κριτικής» και Βλάχος «Ο νέος κριτικός» και «Περί νεωτέρας ελληνικής ποιήσεως».

9. Η διαμάχη Παλαμά - Εφταλιώτη και ο ρόλος του Ν. Επισκοπόπουλου (1899): Εφταλιώτης, «Αληθινή και ψεύτικη τέχνη» - Παλαμάς, «Η Φαντασία και η Πατρίς».

10. Επισκοπόπουλος, «Ιππόται της ελληνικής ψυχής». Η διαμάχη Αποστολάκη - Βάρναλη: Αποστολάκης, Η ποίηση στη ζωή μας (1923).

11. Βάρναλης, Ο Σολωμός χωρίς μεταφυσική (1925)

12. Η διαμάχη Σεφέρη - Τσάτσου: Τσάτσος, «Πριν από το ξεκίνημα» (1938), Σεφέρης, «Διάλογος πάνω στην ποίηση» (1938), Τσάτσος, «Ένας διάλογος για την ποίηση» (1938).

13. Σεφέρης, «Δεύτερος διάλογος ή μονόλογος πάνω στην ποίηση» (1939). Η μεταπολεμική κριτική ως και τις μέρες μας: Μια σύντομη αναφορά.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Σκοπός του μαθήματος είναι στο πρώτο μέρος να οριστεί η έννοια της κριτικής, αλλά και να αναδειχθούν οι σχέσεις της τόσο με τη Θεωρία και την Ιστορία της Λογοτεχνίας όσο και με τη Συγκριτική Γραμματολογία.

- Στο δεύτερο μέρος θα επιχειρηθεί η εξέταση επιλεγμένων γνωστών κριτικών κειμένων που αποτέλεσαν σταθμό στην Ιστορία της Νεοελληνικής Κριτικής, από τον Κοραή ως και τη Γενιά του '30.

ΕΕΝΕΦ260 Εφαρμογές Συγκριτικής Γραμματολογίας II
Διδάσκ.: Βούλγαρη Σοφία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή - Μύθος και μυθοκριτική-Λογοτεχνικός μύθος
2. Ο αρχαίος μύθος στη νεότερη ελληνική ποίηση
3. Κάτω από τη «σκιά του Ομήρου» I: Εισαγωγή- Κωστής Παλαμάς
4. Κάτω από τη «σκιά του Ομήρου» II: Άγγελος Σικελιανός Κ. Π. Καβάφης
5. Κάτω από τη «σκιά του Ομήρου» III: Η «μυθική μέθοδος» του Γιώργου Σεφέρη• Η ομηρική παράδοση στον Σεφέρη
6. Οι μεταμορφώσεις του Ελπήνορα I: Σεφέρης Ρίτσος, Σινόπουλος
7. Οι μεταμορφώσεις του Ελπήνορα II: Ρίτσος, Σινόπουλος
8. Ο μύθος του αθάνατου θεού Πανός: Παλαμάς, Σικελιανός, Εμπειρίκος
9. Ο τραγικός μύθος στον Σεφέρη και τον Ρίτσο
10. Η αιώνια ζωή του Ορφέα I: Παλαμάς, Σικελιανός
11. Η αιώνια ζωή του Ορφέα II: Εγγονόπουλος, Ρίτσος
12. Η ανατροπή του μύθου στη μεταπολεμική και σύγχρονη ποίηση
13. Ανακεφαλαίωση-συμπεράσματα

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Εξοικείωση με την έννοια του μύθου, τη θεωρία, τις μεθόδους και τις τάσεις της μυθοκριτικής
- κατανόηση της σημασίας του αρχαίου ελληνικού μύθου στη δυτική λογοτεχνία και τέχνη – τη δυτική κουλτούρα, γενικά
- Εξάσκηση στην εκ του σύνεγγυς συγκριτική ανάγνωση ποιητικών κειμένων
- Εμβάθυνση στη νεότερη ελληνική ποίηση και βαθύτερη κατανόηση του διαλόγου της τόσο με την αρχαία παράδοση όσο και με τη ευρωπαϊκή λογοτεχνία.

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

ΕΕΓΛΩ 334   Λεξική Σημασιολογία
Διδάσκ.: Γαβριηλίδου Ζωή

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή
2. Εννοιακές σχέσεις ως προς το σημαϊνόμενο I (υπωνυμία, μερωνυμία)
3. Εννοιακές σχέσεις ως προς το σημαϊνόμενο I I (συνωνυμία, πλησιωνυμία)
4. Εννοιακές σχέσεις ως σημαϊνόμενο III (αντίθεση)
5. Εννοιακές σχέσεις ως προς το σημαϊνον (πολυσημία)
6. Εννοιακές σχέσεις ως προς το σημαϊνον (ομωνυμία, παρωνυμία)
7. Γνωστική σημασιολογία
8. Η θεωρία του προτοτύπου
9. Μεταφορά
10. Μετωνυμία
11. Αλλαγή στη σημασία των λέξεων
12. Βαθμοί και επίταση στη γλώσσα I
13. Βαθμοί και επίταση στη γλώσσα II

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Ολοκληρώνοντας το μάθημα οι φοιτητές γνωρίζουν

- Θεωρητικά ζητήματα γύρω από την υπωνυμία, μερωνυμία, συνωνυμία, πλησιωνυμία, αντίθεση, πολυσημία, μεταφορά, μετωνυμία, επίταση

Και είναι σε θέση να:

- Διδάξουν τα αντίστοιχα φαινόμενα στην τάξη εφόσον προβλέπονται από τα Α.Π. Γλώσσας στο γυμνάσιο και το λύκειο
- Πραγματοποιούν βιβλιοπαρουσιάσεις και βιβλιοκριτικές
- Μικρές ερευνητικές εργασίες
- Παρουσιάσεις με χρήση νέων τεχνολογιών

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΕΒΙΣΤ413 Εισαγωγή στη Βυζαντινή Ιστορία
Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Ορισμοί. Πηγές. Βιβλιογραφία.
2. Ιδεολογία. Περιοδολόγηση.
3. Δυναστική Ιστορία.
4. Εδάφη. Λαοί. Γλώσσες.
5. Θρησκείες. Αιρέσεις.
6. Διοίκηση. Στρατός.
7. Νομοθεσία. Οικονομία.
8. Παιδεία. Πνευματική παράδοση.
9. Διάγραμμα σημαντικότερων γεγονότων 325 - 642.
10. Διάγραμμα σημαντικότερων γεγονότων 642 - 843.
11. Διάγραμμα σημαντικότερων γεγονότων 843 -1025.
12. Διάγραμμα σημαντικότερων γεγονότων 1025 - 1204.
13. Διάγραμμα σημαντικότερων γεγονότων 1204 - 1453.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα λάβουν μια γενική και συνοπτική εικόνα του Βυζαντινού Κράτους κατά περιόδους, των προβλημάτων που αντιμετώπισε, της συνεισφοράς του στην ευρωπαϊκή ιστορία και τον πολιτισμό, του ρόλου του στη διαμόρφωση της ταυτότητας των λαών της ανατολικής Ευρώπης, της συνεχούς εξελίξεως και των αδιάκοπων αλλαγών που το κράτος αυτό υπέστη.

ΕΕΙΣΤ417 Αρχαία Ελληνική Θρησκεία
Διδάσκ.: Χατζή Αικατερίνη

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΕΒΑΡΧ443 Εισαγωγή στη Βυζαντινή Αρχαιολογία
Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή. Περιοδολόγηση – Βιβλιογραφία -Πηγές.
2. Βυζαντινή Αρχιτεκτονική 325-642.
3. Βυζαντινή Αρχιτεκτονική 642-843.
4. Βυζαντινή Αρχιτεκτονική 843-1025.
5. Βυζαντινή Αρχιτεκτονική 1025-1204.
6. Βυζαντινή Αρχιτεκτονική 1204-1453.
7. Βυζαντινή Ζωγραφική 325-642.
8. Βυζαντινή Ζωγραφική 642-843.
9. Μεσοβυζαντινή Ζωγραφική. Μακεδόνες και Δούκες.
10. Μεσοβυζαντινή Ζωγραφική. Κομνηνοί.
11. Υστεροβυζαντινή Ζωγραφική.
12. Υστεροβυζαντινή Ζωγραφική.
13. Γλυπτική - Μικροτεχνία.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές θα αποκτήσουν ειδικές γνώσεις για τη Βυζαντινή Αρχιτεκτονική και Ζωγραφική πρωτίστως. Στα τελευταία μαθήματα θα γίνουν αναφορές στη Γλυπτική και Μικροτεχνία. Στα μαθήματα παρουσιάζονται τα σημαντικότερα μνημεία. Δίδεται σχετική έμφαση στα μνημεία του ελλαδικού χώρου. Εξετάζονται επίσης βυζαντινά κείμενα (πεζά και έμμετρα), τα οποία σχετίζονται αμέσως ή εμμέσως με την αρχιτεκτονική και την τέχνη.
- Οι φοιτητές θα αποκτήσουν την ικανότητα να χρονολογούν μνημεία και να τα εντάσσουν σε ρεύματα ή περιοχές βυζαντινής αρχιτεκτονικής και τέχνης.
- Οι φοιτητές 1. θα εξοικειωθούν οι φοιτητές με την επιστημονική ορολογία, 2. θα αποκτήσουν συνοπτική εικόνα του αντικειμένου της βυζαντινής αρχαιολο-

γίας, 3. θα έρθουν αντιμέτωποι με εκτεταμένο εποπτικό υλικό, 4. θα εφοδιασθούν με προσόντα απαιτούμενα για την «πρόσληψη» και «μετάδοση» ενός μνημείου ή αρχαιολογικού χώρου βυζαντινής περιόδου και 5. θα αρχίσουν, θα ελέγξουν και θα πειραματιστούν - ενδεχομένως- με την «οικοδόμηση» των μαθημάτων περί βυζαντινής τέχνης.

ΕΕΒΑΡΧ445 Καθημερινή Ζωή στο Βυζάντιο
Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Ορισμοί.
2. Πόλη και χωριό. Ορολογία (Βυζαντινή και σύγχρονη).
3. Οχυρώσεις. Ορολογία (Βυζαντινή και σύγχρονη).
4. Δημόσια ύδρευση - Αποχέτευση - Απορρίμματα.
5. Πολεοδομία.
6. Σπίτια - Παλάτια – Ατομική ασφάλεια και ύδρευση.
7. Νεκροταφεία - Ταφές.
8. Οικιακός εξοπλισμός - Αγροτικός εξοπλισμός - Οικιακές ασχολίες - Χρόνος
9. Εμφάνιση: Καθημερινή και ειδικών περιστάσεων.
10. Εργαστήρια - Βιοτεχνία - Βιοτεχνική παραγωγή - Επαγγελματικές ασχολίες.
11. Διακίνηση ανθρώπων και προϊόντων - Ατομικές / Συλλογικές μετακινήσεις.
12. Πολυτέλειες.
13. Καθημερινότητα και κοινωνική διαστρωμάτωση.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές θα γνωρίσουν πολεοδομικά σύνολα, οχυρωματική αρχιτεκτονική, μικροτεχνήματα και αντικείμενα τεχνικής σχετιζόμενα με την καθημερινή ζωή, καθημερινές ασχολίες, επαγγελματικές δραστηριότητες. Θα αντιμετωπίσουν τη σιωπή των γραπτών πηγών επί θεμάτων καθημερινής ζωής και θα γνωρίσουν τα είδη των πηγών, τα οποία παρέχουν αυξημένο αριθμό σχετικών ειδήσεων.
- Επίσης θα γνωρίσουν πόλεις, ασφάλεια, ύδρευση, οικοδομικές τεχνικές, οδικό δίκτυο, συγκρότηση γειτονιάς, οικία, νεκροταφεία, ταφικά έθιμα, εργαστήρια, βιοτεχνία και βιοτεχνικά προϊόντα (κεραμικά, γυάλινα, μέταλλα, κοκάλινα, ξύ-

λίνα λίθινα κ.τ.λ.), επαγγελματικές ασχολίες, οικιακές ασχολίες, ατομική εμφάνιση καθ' ημέραν και σε ειδικές περιστάσεις, έθιμα του κύκλου της ζωής, επικοινωνίες, μετακινήσεις. Είδη πολυτελείας. Διακίνηση ανθρώπων και προϊόντων.

- Οι φοιτητές θα εξοικειωθούν με την επιστημονική ορολογία, 2. θα αποκτήσουν συνοπτική εικόνα ενός ειδικού τομέα της βυζαντινής αρχαιολογίας και κοινωνικής ιστορίας, 3. θα έρθουν αντιμέτωποι με εκτεταμένο εποπτικό υλικό και 4. θα εφοδιασθούν με προσόντα απαιτούμενα για την «πρόσληψη» και «μετάδοση» ενός αντικειμένου, μνημείου ή αρχαιολογικού χώρου βυζαντινής περιόδου.

ΕΕΑΡΧ448

Επιγραφική

Διδάσκ.: Χατζή Αικατερίνη

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

ΕΕΠΑΙΔ535

Η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Διδακτικές Ασκήσεις

Διδάσκ.: Κορρέ Ειρήνη

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η ιστορική εξέλιξη διδασκαλίας του μαθήματος
2. Φυσιογνωμία του μαθήματος: Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά διδασκαλίας της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας από το πρωτότυπο και από μετάφραση
3. Το θεσμικό πλαίσιο διδασκαλίας του μαθήματος (ΑΠΣ, ΔΕΠΠΣ και λοιπό νομοθετικό πλαίσιο).
4. Η ερμηνευτική ως μέθοδος διδασκαλίας του μαθήματος.
5. Η διδασκαλία των κειμένων από μετάφραση. Η εξέταση των όρων οργάνωσης της διδακτικής εργασίας για την Αρχαία Ελληνική Γραμματεία από μετάφραση.
6. Η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας (μέθοδοι, μορφές διδακτικής εργασίας).
7. Σύγχρονα εργαλεία διδασκαλίας: σχέδιο δράσης, ομαδοσυνεργατική διδασκαλία, διαφοροποιημένη διδασκαλία, νοητικοί χάρτες, εκπαιδευτικά λογισμικά.
8. Τα σχολικά εγχειρίδια του μαθήματος: έντυπο, ηλεκτρονικό, πολυτροπικό.

9. Η διδακτική εργασία στο έπος, στο δράμα και ο δειγματικός σχεδιασμός διδασκαλίας τους.
10. Η διδακτική εργασία στη λυρική ποίηση και ο δειγματικός σχεδιασμός διδασκαλίας της.
11. Η διδακτική εργασία στα ιστορικά, φιλοσοφικά και ρητορικά κείμενα και ο δειγματικός σχεδιασμός διδασκαλίας τους.
12. Το θέμα της αξιολόγησης του μαθήματος των Αρχαίων Ελληνικών.
13. Παρουσιάσεις διδακτικών σεναρίων από τους φοιτητές.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Με το μάθημα αυτό επιδιώκεται οι φοιτητές να εξοικειωθούν με την ειδικότερη διδακτική εργασία στα Αρχαία Ελληνικά κείμενα τόσο από το πρωτότυπο όσο και από τη μετάφραση.
- Να κατανοούν και να αξιοποιούν τις διδακτικές κατευθύνσεις του Αναλυτικού Προγράμματος κατά τη διδασκαλία.
- Να καταστούν ικανοί να συνθέτουν σχέδιο, σενάριο διδασκαλίας αλλά και να διδάσκουν με μέθοδο. Να καταστούν ικανοί να αξιολογούν τη διδασκαλία τους αλλά και τους μαθητές τους.

2.1.4.2.3 Κλασική Ειδίκευση (Εαρινού Εξαμήνου 2013-14)

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΑΕΦ142   Αρχαία Ελληνική Γλώσσα (Ευθύ – Αντίστροφο)
Διδάσκ.: Μπουσές Σταμάτιος, Τσομής Γεώργιος

Τμήμα Α΄: Μπουσές Σταμάτιος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Ακολουθία χρόνων. Ερωτήσεις, προτροπές, απαγορεύσεις, απορίες, ευχές, δηλώσεις.
Κόσμος και Φύση.
Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).
2. Υποκείμενο.
Τόπος και Χρόνος
Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).

3. Κατηγορούμενο.

Το ανθρώπινο σώμα.

Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).

4. Αντικείμενο.

Ανθρώπινος βίος

Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).

5. Ομοιόπρωτοι προσδιορισμοί.

Νους.

Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).

6. Ονοματικές προτάσεις.

Τέχνες και Επιστήμες.

Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).

7. Επιρρηματικοί, Ετερόπρωτοι, Εμπρόθετοι προσδιορισμοί.

Λόγος και γραφή.

Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).

8. Επιρρηματικές προτάσεις.

Φιλοσοφία.

Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).

9. Ειδικά είδη προτάσεων.

Αισθήματα, Χαρακτήρας.

Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).

10. Υποθετικές προτάσεις.

Θρησκεία.

Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).

11. Πλάγιος Λόγος.

Οικιακός βίος.

Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).

12. Σύνδεσμοι.

Κράτος.

Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).

13. Σχήματα λόγου.

Νόμος και Δικαιοσύνη

Νέα Ελληνικά σε Αρχαία (Πεζό κείμενο, διάλογος).

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Εμπέδωση και εμβάθυνση της γνώσης της αρχαίας ελληνικής γλώσσας ανά τους αιώνες.
- Εξοικείωση στην αναδίφηση του λεξιλογίου των κειμένων.
- Κατανόηση μεταφραστικών κανόνων, οι οποίοι μπορούν να εφαρμοστούν σε κάθε αδίδακτο κείμενο.
- Μύηση στη μέθοδο προσέγγισης, κατανόησης και ερμηνείας αγνώστων κειμένων.
- Μύηση στη μέθοδο παραγωγής αρχαίων ελληνικών κειμένων σε προφορικό και γραπτό λόγο.
- Εξάλειψη της αβεβαιότητας στην γλωσσική έκφραση.

Τμήμα Β΄: Τσομής Γεώργιος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Αρχαίο ελληνικό κείμενο - μελέτη της δομής του, συντακτική ανάλυση και ακριβής μετάφραση / Αντίστροφο κείμενο και μεταφορά αυτού στην αρχαία αττική διάλεκτο έχοντας ως βάση και οδηγό το παραπάνω αρχαίο ελληνικό κείμενο / Το απαρέμφατο και η χρήση του – Επιμέρους ασκήσεις / Λεξιλόγιο
2. Κείμενο Ευθύ - Αντίστροφο (βλ. 1.) / Η μετοχή και η χρήση της - Επιμέρους ασκήσεις / Λεξιλόγιο
3. Κείμενο Ευθύ - Αντίστροφο (βλ. 1.) / Υποταγμένος λόγος - Δευτερεύουσες προτάσεις, εκφορά τους / Πρακτικοί συντακτικοί κανόνες, οι οποίοι διαρρυθμίζουν την εκφορά των προτάσεων στη Νέα Ελληνική και την αντιστοιχία αυτών με την Αρχαία Ελληνική α΄ μέρος / Λεξιλόγιο
4. Κείμενο Ευθύ - Αντίστροφο (βλ. 1.) / Υποταγμένος λόγος - Δευτερεύουσες προτάσεις, εκφορά τους / Πρακτικοί συντακτικοί κανόνες β΄ μέρος / Λεξιλόγιο
5. Κείμενο Ευθύ - Αντίστροφο (βλ. 1.) / Υποταγμένος λόγος - Δευτερεύουσες προτάσεις, εκφορά τους / Πρακτικοί συντακτικοί κανόνες γ΄ μέρος / Λεξιλόγιο
6. Κείμενο Ευθύ - Αντίστροφο (βλ. 1.) / Εκφορά του χρόνου και του τόπου / Λεξιλόγιο / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα βάσει των αρχαίων ελληνικών προγυμνασμάτων και ειδικότερα της χρείας
7. Κείμενο Ευθύ - Αντίστροφο (βλ. 1.) / Εκφορά του τρόπου, του οργάνου και του ποσού / Λεξιλόγιο / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα βάσει των αρχαίων ελληνικών προγυμνασμάτων και ειδικότερα της χρείας

8. Κείμενο Ευθύ - Αντίστροφο (βλ. 1.) / Εκφορά της αναφοράς, της αιτίας και του σκοπού / Λεξιλόγιο / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα βάσει των αρχαίων ελληνικών προγυμνασμάτων και ειδικότερα της χρείας

9. Κείμενο Ευθύ - Αντίστροφο (βλ. 1.) / Η σύνταξη των ρημάτων α΄ μέρος, Επιμέρους ασκήσεις / Λεξιλόγιο / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα βάσει των αρχαίων ελληνικών προγυμνασμάτων και ειδικότερα της χρείας

10. Κείμενο Ευθύ - Αντίστροφο (βλ. 1.) / Η σύνταξη των ρημάτων β΄ μέρος, Επιμέρους ασκήσεις / Λεξιλόγιο / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα βάσει των αρχαίων ελληνικών προγυμνασμάτων και ειδικότερα της χρείας

11. Αντίστροφο κείμενο / Επιμέρους ασκήσεις / Υφολογικές παρατηρήσεις και εναλλακτικές λύσεις / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα βάσει των αρχαίων ελληνικών προγυμνασμάτων και ειδικότερα της χρείας / Λεξιλόγιο

12. Αντίστροφο κείμενο / Επιμέρους ασκήσεις / Υφολογικές παρατηρήσεις και εναλλακτικές λύσεις / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα βάσει των αρχαίων ελληνικών προγυμνασμάτων και ειδικότερα της χρείας / Λεξιλόγιο

13. Ευθύ και αντίστροφο κείμενο - Γενική επανάληψη / Παραγωγή αρχαίου ελληνικού λόγου με δεδομένο θέμα.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές θα αποκτήσουν την ικανότητα να μεταφράζουν ένα αδιάδοκτο αρχαίο ελληνικό κείμενο με ακρίβεια.
- Με τις ασκήσεις μεταφοράς κειμένου από τη Νεοελληνική στην Αρχαία Αττική διάλεκτο θα εμβαθύνουν στη γραμματική και τις συντακτικές ιδιαιτερότητες του αρχαίου ελληνικού λόγου και θα αναπτύξουν τεχνικές μεταφοράς νεοελληνικού κειμένου στην αρχαία αττική διάλεκτο και πρακτικούς συντακτικούς κανόνες, οι οποίοι θα διαρρυθμίζουν την εκφορά των προτάσεων στη Νέα Ελληνική και την αντιστοιχία αυτών με την Αρχαία Ελληνική.
- Παράλληλα θα εμπλουτιστεί το λεξιλόγιό τους σε σημαντικό βαθμό.

ΥΑΕΦ143

Δραματική Ποίηση
Διδάσκ.: Νικολαΐδου Σμαρώ (Τραγωδία),
Σαρίσχουλη Παναγιώτα (Κωμωδία)

Τμήμα Α΄: Νικολαΐδου Σμαρώ

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγικά: α. Ο μύθος και η λατρεία του Διονύσου. β. Οι διονυσιακές καταβολές της τραγωδίας - Η παρουσία του Διονύσου στο αρχαίο δράμα (σωζόμενα έργα και αποσπάσματα).
2. α. Η ζωή και το έργο του Ευριπίδη. β. Η θέση των Βακχών στο έργο του Ευριπίδη και η σημασία τους για τη διαμόρφωση της φιλολογικής κριτικής. γ. Βάκχες και μεταθέατρο.
3. Ευρ. Βάκχες, 1-63
4. Ευρ. Βάκχες, 64-169
5. Ευρ. Βάκχες, 170-265
6. Ευρ. Βάκχες, 266-433
7. Ευρ. Βάκχες, 434-575
8. Ευρ. Βάκχες, 576-659
9. Ευρ. Βάκχες, 660-774
10. Ευρ. Βάκχες, 775-912
11. Ευρ. Βάκχες, 913-1042
12. Ευρ. Βάκχες, 1043-1199
13. Ευρ. Βάκχες, 1200-1392

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Το μάθημα προσφέρει μια εξειδικευμένη προσέγγιση της αρχαίας τραγωδίας με τη διδασκαλία της τραγωδίας Βάκχες του Ευριπίδη. Οι φοιτητές θα κατανοήσουν:

- Τη σύνδεση του Διονύσου με το θέατρο (γιατί ο Διόνυσος –και όχι άλλος θεός– έγινε προστάτης του αρχαίου δράματος).
- Τη σχέση τελετουργίας και δραματικότητας.
- Τον ιδιαίτερο ρόλο του χορού στις Βάκχες.
- Τη σημασία της ερμηνείας των Βακχών για τη διαμόρφωση της φιλολογικής κριτικής για τον Ευριπίδη ειδικά και την αρχαία τραγωδία γενικότερα.
- Το περιεχόμενο και τα όρια της σύγχρονης μεταθεατρικής θεωρίας.

Τμήμα Β΄: Σαρίσχουλη Παναγιώτα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. ι) Συνάντηση υποδοχής. Προσωπική γνωριμία με τους φοιτητές. Συζήτηση για

τις απαιτήσεις του μαθήματος. Ο διδάσκων παρουσιάζει μια γενική εισαγωγή στο αντικείμενο του μαθήματος, ένα σχεδιάγραμμα της πορείας των παραδόσεων και των απαιτήσεων του διδάσκοντα από τους φοιτητές. Οι φοιτητές λαμβάνουν έναν κατάλογο συγγραμμάτων διαρθρωμένο ανάλογα με τις επιμέρους ενότητες του μαθήματος. ii) Εισαγωγική διάλεξη για την κωμωδία: Αρχαία Κωμωδία, Πολιτική Κωμωδία, ο Μενανδρος και η Νέα Κωμωδία.

2. ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΗΣ (βιογραφικά στοιχεία, εργογραφία).

3. ΑΡΙΣΤΟΦΑΝΟΥΣ ΒΑΤΡΑΧΟΙ - Η πρώτη παράσταση - Τα Λήναια - Το κοινό - Το ιστορικό υπόβαθρο.

4. Η δράση του έργου και ο Λογοτεχνικός Αγών - Οι χαρακτήρες και ο χορός - Το Θέατρο, οι μάσκες και τα κουστούμια.

5. Κωμική τεχνική - Γλώσσα του Αριστοφάνη - Μέτρα, Μουσική, Απαγγελία, Χορός - Τυπική Δομή της αριστοφανικής κωμωδίας.

6. Η χειρόγραφη παράδοση του κειμένου - Απήχηση του Αριστοφάνη στην εποχή του και πρόσληψη σε μεταγενέστερους συγγραφείς.

7. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΣ: στ. 674-685 (Ωδή).

8. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΣ: στ. 686-705 (Επίρρημα).

9. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΣ: στ. 706-716 (Αντωδή).

10. ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΠΑΡΑΒΑΣΕΩΣ: στ. 718-737 (Αντεπίρρημα).

11. ΑΝΑΠΑΙΣΤΟΙ: στ. 354-371.

12. ΑΓΩΝ: στ. 895-904 (Ωδή).

13. ΑΓΩΝ: στ. 905-970 (Επίρρημα). Συμπεράσματα και τελική επισκόπηση της διδασκτέας ύλης.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι παραδόσεις καλύπτουν τόσο ευρύτερους θεωρητικούς προβληματισμούς που αφορούν την αριστοφανική κωμωδία όσο και την εμπειριστατωμένη μελέτη των Βατράχων. Οι φοιτητές ενθαρρύνονται να συμμετάσχουν στη συζήτηση επιστημονικών θεμάτων που προκύπτουν στη διάρκεια των παραδόσεων, έτσι ώστε να αναπτύξουν τις προσωπικές τους δυνατότητες κριτικής ανάλυσης του κειμένου.

ΥΑΕΦ144

Λυρική Ποίηση

Διδάσκ.: Μανακίδου Φλώρα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. α) Γενική εισαγωγή στην ελληνιστική περίοδο, σύντομη παρουσίαση των δυναστειών με έμφαση στην πτολεμαϊκή Αλεξάνδρεια (Μουσείον, Βιβλιοθήκη), και ιδιαίτερα την αλεξανδρινή φιλολογία. Γενική εισαγωγή στην ελληνιστική ποίηση. β) Σημαντικότεροι εκπρόσωποι και τάσεις, προβλήματα χρονολόγησης και σχέσης μεταξύ ποιητών. Καλλιμαχικοί και αντίπαλοι. Ο όρος ποιητής-λόγιος, φύσις και τέχνη, παράδοση και νεωτερικότητα, *ars allusiva*. Οι πρόδρομοι: Αντίμαχος Κολοφώνιος, Φιλίτας ο Κώος. Ανάγνωση επιλεγμένων σχετικών χωρίων.

2. Η θέση του Καλλίμαχου και οι βασικές του αισθητικές αρχές. Ανάγνωση επιλεγμένων σχετικών χωρίων. Σύγχρονες τάσεις της έρευνας.

3. Γενική εισαγωγή στους Ύμνους: πολιτική και ποιητική. Παρουσίαση των άλλων 4 Ύμνων. Ύμνος στον Απόλλωνα 1-15. Έμφαση σε προβλήματα γραφών, διάλεκτο, αφηγηματικές φωνές, μοντέλα και καλλιμαχική ποιητική τέχνη και συζήτηση της βιβλιογραφίας.

4. Ύμνος στον Απόλλωνα 16-54

5. Ύμνος στον Απόλλωνα 55-84

6. Ύμνος στον Απόλλωνα 85-113. Το ποιητολογικό μήνυμα.

7. Λουτρά 1-22

8. Λουτρά 23-55

9. Λουτρά 56-95

10. Λουτρά 96-118

11. Λουτρά 118-142

12. Συμπεράσματα: μία συγκριτική ανάγνωση των 2 Ύμνων, η σχέση με Κυρήνη.

13. Μια δοκιμή πτολεμαϊκής ανάγνωσης των 6 ύμνων και η εικόνα του αυλικού Καλλίμαχου μέσα από άλλα έργα του.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Στην εισαγωγική ενότητα οι φοιτητές θα αποκτήσουν γνώσεις πάνω στο ιστορικό πλαίσιο και τις βασικές αρχές και στοιχεία που καθορίζουν την νεωτερική ποίηση της ελληνιστικής εποχής και έμφαση θα δοθεί στις αισθητικές ιδέες του

Καλλιμάχου σε αντιθετική σχέση προς τις πιο παραδοσιακές αρχές.

- Στο κυρίως τμήμα του μαθήματος οι φοιτητές θα μπορέσουν να ταυτίσουν τα κύρια μορφικά χαρακτηριστικά (ύφος, μέτρο; δακτυλικό εξάμετρο και ελεγειακό δίστιχο, διάλεκτος: επική και δωρική) και θα κληθούν να επεξεργαστούν μία πολύ περίπλοκη ποίηση που απαιτεί επίσης ενδελεχή γνώση της προηγούμενης λογοτεχνικής παράδοσης και των λογοτεχνικών ειδών (ομηρικά έπη, ομηρικοί Ύμνοι, Πίνδαρος, αττική τραγωδία κ.άλ.).
- Οι φοιτητές θα μάθουν την περίπλοκη φύση του καλλιμαχικού ποιητικού εργαστηρίου και θα εισαχθούν σε πιο γενικά θέματα όπως είναι η σχέση πολιτική, γεωποιοητικής και ποιητικής, ο ρόλος του αυλικού ποιητή και η ανακατασκευή γενεαλογικών σχέσεων.
- Ένας δευτερεύων στόχος είναι να μάθουν να καταγίνονται με προβλήματα γραφών και να χρησιμοποιούν κριτικά διαφορετικές εκδόσεις των ποιημάτων.

ΥΑΕΦ146

Ιστοριογραφία

Διδάσκ.: Μπουσές Σταμάτιος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή 1. 1- 4
2. Κορίνθιοι 1. 88
3. Πεντηκονταετία 1. 95-98
4. Επιτάφιος 2. 41
5. Ο Λοιμός 2. 52-54
6. Μυτιλήνη 3. 40, 50
7. Κέρκυρα 3. 82-83
8. Κλέων 4. 19-20
9. Βρασίδας 4. 126.
10. Μηλίοι 5. 85-89
11. Αλκιβιάδης 6. 60-61
12. Επιστολή Νικίου 7. 14-15
13. Αντίδραση των Αθηνών μετά την ήττα 8. 1, 70

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Η γνώση της γραμματικής και του συντακτικού καθώς και του βασικού λεξιλογίου της αρχαίας ελληνικής.
- Η δεξιότητα χρήσης και ενσωμάτωσης τεχνολογιών της πληροφορίας και της επικοινωνίας για τις φιλολογικές επιστήμες: Η αξιοποίηση με ορθό τρόπο του διαδικτύου, των βάσεων δεδομένων (π.χ. TLG, Perseus) καθώς και η γνώση του απαραίτητου λογισμικού είτε για την παραγωγή και μορφοποίηση κειμένου (Word) είτε για την ετοιμασία των προφορικών παρουσιάσεων στην τάξη (PowerPoint).

ΕΕΑΕΦ152

Παπυρολογία II

Διδάσκ.: Σαρίσχουλη Παναγιώτα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. i) Συνάντηση υποδοχής. Προσωπική γνωριμία με τους φοιτητές. Συζήτηση για τις απαιτήσεις του μαθήματος. Οι φοιτητές λαμβάνουν έναν κατάλογο συγγραμμάτων διαρθρωμένο ανάλογα με τις επιμέρους ενότητες του μαθήματος. ii) Εισαγωγική διάλεξη για την αρχαία μαγεία.
2. Η μαγεία στη φαραωνική και τη δημοτική Αίγυπτο.
3. Ελληνική μαγεία στην Αίγυπτο: I. Πρώτες ανακαλύψεις και δημοσιεύσεις, II. Ιστορία των κειμένων, III. Χρονολόγηση, IV. Ύμνοι.
4. Ξένα στοιχεία στην ελληνική μαγεία: α) ΓΝΩΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, β) ΜΙΘΡΑΪΚΑ ΚΑΙ ΠΕΡΣΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, γ) ΒΑΒΥΛΩΝΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, δ) ΛΑΤΙΝΙΚΑ ΚΑΙ ΡΩΜΑΪΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, ε) ΣΗΜΙΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ, ς) ΒΟΥΔΙΣΤΙΚΑ?
5. Μαγεία και μάγοι στον ελληνορρωμαϊκό κόσμο. Παραδείγματα από έλληνες και λατίνους κλασικούς συγγραφείς.
6. Μαγεία και μάγοι στον ελληνορρωμαϊκό κόσμο. Περαιτέρω παραδείγματα από έλληνες και λατίνους κλασικούς συγγραφείς.
7. PGM I 1-42
8. PGM IV 296-466
9. PGM I 263-347
10. Inscr. Mus. Louvre 204 = Suppl. Mag. I 6
11. P. Köln inv. 1982 = Suppl. Mag. I 7
12. P. Louvre E 7332 bis = Magica Varia 2
13. Συμπεράσματα και τελική επισκόπηση της διδακτέας ύλης.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Καθ' όλη τη διάρκεια της ελληνικής και ρωμαϊκής αρχαιότητας οι άνθρωποι χρησιμοποιούσαν τη μαγεία (κατάρες, ερωτικά ξόρκια και θεραπευτικά φίλτρα, αποτροπαϊκά φυλακτά κ.λπ.) έτσι ώστε να επηρεάσουν τον περιβάλλοντα κόσμο.
- Το μάθημα εξετάζει τους «μάγους» του αρχαίου κόσμου, τις τεχνικές και τα μέσα που χρησιμοποιούσαν για να εξυπηρετήσουν την πελατεία τους.
- Επιχειρείται η εξοικείωση των φοιτητών με την προβληματική της αρχαίας μαγείας (σε θρησκευτικό, πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο) τόσο μέσα από κείμενα της κλασικής γραμματείας όσο και μέσα από τα παπυρικά μαγικά κείμενα.

ΛΑΤΙΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΛΦ171

Πεζογραφία II

Διδάσκ.: Μαστρογιάννη Άννα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή I: Βίος και έργα του Σενέκα - ο θεσμός της αποθέωσης του αυτοκράτορα - η προσωπικότητα του Κλαυδίου - Αποκολοκύνθωσις: συγγραφέας, τίτλος, χρόνος συγγραφής, στόχοι, γλώσσα και ύφος, παράδοση του κειμένου - πρόσληψη
2. Εισαγωγή II: Η Μενίππεια σάτιρα και το λογοτεχνικό της υπόβαθρο - Σάτιρα και πολιτική - Σάτιρα και δράμα
3. §1: Προοίμιο
4. §2: Περιφράσεις για τη δήλωση του χρόνου και της μέρας
5. §3: Πριν το θάνατο του Κλαυδίου
6. §4: Ο θάνατος του Κλαυδίου – "laudes Neronis"
7. §5-7: Ο Κλαύδιος στον ουρανό
8. §8-11: Ουράνια συνέλευση
9. §10: Αγόρευση του Αυγούστου
10. §12: Η κηδεία και ο θρήνος για τον Κλαύδιο
11. §13-14: Κατάβαση στον Άδη
12. §15: Η δίκη και η τιμωρία του Κλαυδίου
13. Συμπεράσματα

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- κατανοήσουν το πολιτικό και ιδεολογικό πλαίσιο της νερώνειας περιόδου.
- προσεγγίσουν θέματα κριτικής του κειμένου.
- γνωρίσουν ορισμένες απόπειρες πρόσληψης της ρωμαϊκής πραγματικότητας από τον κινηματογράφο.

ΥΛΦ174

Μυθιστόρημα

Διδάσκ.: Παπαδοπούλου Ιωάννα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή
2. Met. 1.1
3. Met. 4.27-32
4. Met. 4.33-5.2
5. Met. 5.3-5.10
6. Met. 5.11-15
7. Met. 5.16-21
8. Met. 5.22-31
9. Met. 6.1-6
10. Met. 6.7-12
11. Met. 6.13-18
12. Met. 6.19-25
13. Πρόσληψη του έργου από την αρχαιότητα μέχρι σήμερα

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Με αφορμή την ενασχόληση με το έργο του Απουλίου Μεταμορφώσεις (ή Ο χρυσός γάιδaros) οι φοιτητές θα γνωρίσουν το λογοτεχνικό είδος του ρωμαϊκού μυθιστορήματος, ενώ ταυτόχρονα θα γίνει η εισαγωγή τους και στο αρχαίο ελληνικό μυθιστόρημα.
- Θα εμβαθύνουν στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του μυθιστορήματος του Απουλίου (λογοτεχνικά πρότυπα, ειδολογικές προϋποθέσεις και συμβάσεις, φιλοσοφικό υπόβαθρο), το οποίο θα μπορούν να εντάξουν στα λογοτεχνικά, κοι-

νωνικο - πολιτικά και ιδεολογικά πλαίσια των αυτοκρατορικών χρόνων.

- Θα εμπεδώσουν τις γνώσεις τους σε ζητήματα γραμματικής, συντακτικού και ύφους της λατινικής γλώσσας.
- Κυρίως όμως θα αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη γύρω από ζητήματα της σύγχρονης φιλολογικής κριτικής, όπως διακειμενικότητα, μετα-λογοτεχνικότητα, τεχνικές αφήγησης, λειτουργία και ερμηνεία του μύθου, πρόσληψη.
- Τέλος, θα είναι σε θέση να αξιολογήσουν τη συμβολή του ρωμαϊκού μυθιστορήματος στη δημιουργία και εξέλιξη του ευρωπαϊκού μυθιστορήματος.

ΕΕΛΦ175

Ρωμαϊκό Δράμα

Διδάσκ.: Παπαδοπούλου Ιωάννα

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή στους σκοπούς του μαθήματος και παρουσίαση της ύλης και της βιβλιογραφίας- Γενική εισαγωγή στο ρωμαϊκό δράμα I: α) Το Δράμα μετά τον 4ο αι. π.Χ., β) Η ιστορία της Λατινικής Λογοτεχνίας και το ρωμαϊκό δράμα (τραγωδία-κωμωδία) και γ) Οι εκπρόσωποι του ρωμαϊκού δράματος
2. Γενική εισαγωγή στη ρωμαϊκό δράμα II: α) Είδη ρωμαϊκού δράματος, β) Οι θεατρικές παραστάσεις (τόπος και χρόνος, αρχιτεκτονική ρωμαϊκού θεάτρου, συντελεστές: οργάνωση, κοινό, υποκριτές κλπ.), γ) Το ρωμαϊκό θέατρο και άλλα θεατρικά είδη (ελληνική τραγωδία, Νέα Κωμωδία, μίμοι)
3. Η Ρωμαϊκή Κωμωδία: η αστική «κωμωδία ηθών» (θέματα-τύποι) – Η «βαρβαρική» κωμωδία του Πλαύτου - Εισαγωγή στη κωμωδία *Mostellaria*.
4. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.
5. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.
6. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.
7. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.
8. Η νερώνεια περίοδος – ο Σενέκας και η τραγωδία – γνωρίσματα της σενέκειας δραματουργίας- Εισαγωγή στον *Oedipus*.
9. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.
10. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.
11. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.
12. Ανάλυση, σχολιασμός και ερμηνεία χαρακτηριστικών σκηνών του έργου.

13. Επανάληψη-Πρόσληψη των δύο έργων-παρουσίαση εργασιών.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Με την ολοκλήρωση των σεμιναριακής υφής παραδόσεων οι φοιτητές θα κατανοήσουν τις ιδιαιτερότητες του ρωμαϊκού δράματος. Πιο συγκεκριμένα θα γνωρίζουν τη σημασία της «Κωμωδίας Ηθών», τα δραματουργικά γνωρίσματα του Πλαύτου ως κωμικού ποιητή και θεατρικού συγγραφέα και την εξέλιξη του κωμικού θεατρικού είδους από τη Νέα στη Ρωμαϊκή Κωμωδία με έμφαση στην ανανέωση/συνέχιση του είδους από τους Ρωμαίους κωμικούς ποιητές.
- Παράλληλα, μέσω της ανάλυσης του Oedipus, οι φοιτητές θα έχουν εμβαθύνει στη σενέκεια τραγωδία και θα έχουν εξοικειωθεί με τον επιστημονικό προβληματισμό στο πεδίο της κριτικής της σενέκειας δραματουργίας (π.χ. ενσυναίσθηση-empathy, παρουσίαση κινήτρων και παθών, ο ρωμαϊκός στωικισμός και η επίδρασή του στο έργο, η επιρροή της ρητορικής στον μύθο, τη διάνοια και το ήθος των ηρώων, ο ρόλος του Χορού, οι δευτερεύοντες χαρακτήρες, συσχετισμοί με τα πεζά έργα/φιλοσοφικά κείμενα του) και της θεατρικότητας των έργων του (είσοδοι και έξοδοι- stagecraft, η ανίχνευση γνωρισμάτων του αναγνωστικού δράματος και τα επιχειρήματα σχετικά με τη σκηνική διδασκαλία ή μη του έργου - 'closet-drama').

2.1.4.2.4 Βυζαντινή - Νεοελληνική Ειδίκευση (Εαρινού Εξαμήνου 2013 -14)

BYZANTINΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΒΦ271

Βυζαντινή Υμνογραφία

Διδάσκ.: Παπαγιάννης Γρηγόριος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. και 2. Γενική εισαγωγή. Όροι, εποχές, είδη, εκπρόσωποι.
3. Κοντάκιο (θεωρητική εισαγωγή)
4. 5. 6. Ανάγνωση – ανάλυση επιλεγμένων αποσπασμάτων ή και ολόκληρου Κοντακίου του Ρωμανού ή του Ακαθίστου
7. Τα προβλήματα του Ακαθίστου
8. Κανόνες (θεωρητική εισαγωγή)

9. 10. 11. Ανάγνωση – ανάλυση επιλεγμένων αποσπασμάτων ή και ολόκληρου Κανόνα (της εποχής των κυρίως μελωδών)

12. και 13. Ελάσσονα υμνογραφικά είδη. Μεταγενέστερη υμνογραφία (εποχή ποιητών)

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Γνωριμία με τα είδη και τους εκπροσώπους της Βυζαντινής Υμνογραφίας, με τα desiderata, τις επιστημονικές μεθόδους και τα εργαλεία της Βυζαντινής Φιλολογίας στο χώρο αυτό.
- Απώτερος στόχος να μπορούν να προσεγγίσουν τα κείμενα της υμνογραφίας, να αναγνωρίσουν τα χαρακτηριστικά τους, το ιδιαίτερο διακειμενικό πλαίσιό τους, τις μετρικές ιδιαιτερότητές τους και τα προβλήματα που αναφύονται κατά την κριτική έκδοσή τους.

ΕΕΒΦ275   Βυζαντινή Επιστολογραφία
Διδάσκ.: Τζιάτζη Μαρία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η Βυζαντινή Επιστολογραφία (τύποι επιστολών, θεωρία της βυζαντινής επιστολής)

Αποσπάσματα κειμένων: Δημητρίου Φαληρέως, Τύποι ἐπιστολικοί, Λιβανίου σοφιστοῦ Ἐπιστολιμαῖοι χαρακτήρες, Βασιλείω Λιβάνιος (ἐπιστ. 4), Ἐκ τῶν Δημητρίου Περὶ Ἑρμηνείας: Πῶς δεῖ ἐπιστέλλειν

2. Θεωρία της βυζαντινής επιστολής (συνέχεια), χαρακτηριστικά, τρόπος παράδοσης

κείμενο: Γρηγορίου Ναζιανζηνού ἐπιστ. 51 <Νικοβούλῳ>

3. Μέγας Βασίλειος

κείμενο: ἐπιστ. 12 και 13 (Ὀλυμπίῳ), 19 (Γρηγορίῳ ἑταίρῳ) και 300 (Πατρὶ σχολαστικοῦ παραμυθητικὴ)

4. Γρηγόριος Ναζιανζηνός, κείμενο: ἐπιστ. 5 Βασιλείῳ, Συνέσιος ὁ Κυρηναῖος, κείμενο: ἐπιστ. 16 Τῇ Ὑπατίᾳ

5. Θεόδωρος Στουδίτης και η εικονομαχία

κείμενο: ἐπιστ. 63 Ἀβολίῳ και Ἰωάννῃ μονάζουσιν και 315 Τιμοθέῳ τέκνῳ

6. Ὁ πατριάρχης Φώτιος ως λόγιος και επιστολογράφος

κείμενο: ἐπιστ. 4 Παρθενίῳ ἀσηκρῆτις και ἐπιστ. 47 Ἀλεξάνδρῳ κόμητι

7. Θεόδωρος μητροπολίτης Κυζίκου και Κωνσταντίνος Ζ΄ Πορφυρογέννητος: η φιλία και η πολιτική τους σύμπραξη
κείμενο: Δύο αμοιβαίες επιστολές

8. Ο Μιχαήλ Ψελλός, μια πολιτική φυσιογνωμία χωρίς ηθικούς ενδοιασμούς
κείμενο: Πρὸς τὸν βασιλέα τὸν Διογένην μετὰ <τὸ> τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ἐκκοπῆναι ἐπιστολή παραμυθητική

9. Ἰωάννης Τζέτζης
κείμενο: ἐπιστολή ιζ΄ Πρὸς τινὰ γραμματικόν και ἐπιστ. Τῷ ἡγουμένῳ τῆς Παντεπόπτου

10. Νικηφόρος Χοῦμνος
κείμενο: <Τῷ πρωτοβεστιαρίῳ τῷ Μουζάλωνι> ἐπιστ. 2 και 3

11. Δημήτριος Κυδώνης
κείμενο: ἐπιστ. 205 (viro religioso) και 291 (amico praedilecto)

12. Μανουήλ Καλέκας
κείμενο: ἐπιστ. <Τῷ βασιλεῖ>

13. Ἰωσήφ Βρυέννιος
κείμενο: ἐπιστ. Ἰωάννη: μια συμβολή

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές θα γνωρίσουν το λογοτεχνικό είδος της βυζαντινής επιστολογραφίας μέσα από μια διεξοδική εισαγωγή και στη συνέχεια θα διδαχθούν αρκετές επιστολές (ανάμεσά τους και αμοιβαίες) γραμμένες από επιφανείς βυζαντινούς λογίους και αριστοτέχνες του είδους από όλες τις περιόδους της βυζαντινής λογοτεχνίας.
- Ὑστερα ἀπὸ μια σύντομη εισαγωγή στην προσωπικότητα και τὸ ἔργο του κάθε επιστολογράφου θα προχωρούμε στη μετάφραση και τὸ σχολιασμό της ἀντίστοιχης ἐπιστολῆς.
- Εἶναι ἐπιθυμητή ἡ ἐνεργὸς συμμετοχή των φοιτητῶν στο μάθημα, εἰδικά στη μετάφραση και τη γραμματικὴ ἀνάλυση.

ΕΕΒΦ279   Βυζαντινὴ Ἀγιολογία
Διδάσκ.: Κωνσταντίνου Μαρία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εἰσαγωγή. Ἡ ἀγιολογία ὡς λογοτεχνία. Εἶδη και τυποὶ των ἀγιολογικῶν κειμένων. Προέλευση και ἐξέλιξη στις τρεῖς περιόδους του Βυζαντίου. Ἡ ἱστορία και τα

εργαλεία της αγιολογικής έρευνας.

2. Η λατρεία των αγίων στο Βυζάντιο. Τα αγιολογικά κείμενα ως ιστορική πηγή. Κατηγορίες αγίων στα κείμενα (στυλίτες, σαλοί, στρατιωτικοί κτλ.)

3. Οι πατέρες της ερήμου: ο βίος του Μ. Αντωνίου.

4. Οι βίοι του Αγίου Συμεών του Στυλίτη (1ο μέρος).

5. Οι βίοι του Αγίου Συμεών του Στυλίτη (2ο μέρος).

6. Οι γυναίκες ως ηρωίδες αγιολογικών κειμένων: ο βίος της Αγίας Θέκλας (1ο μέρος).

7. Ο βίος της Αγίας Θέκλας (2ο μέρος).

8. Οι συλλογές θαυμάτων στις τρεις περιόδους του Βυζαντίου: επιλεγμένα κείμενα (1ο μέρος).

9. Οι συλλογές θαυμάτων στις τρεις περιόδους του Βυζαντίου: επιλεγμένα κείμενα (2ο μέρος).

10. Οι συλλογές θαυμάτων στις τρεις περιόδους του Βυζαντίου: επιλεγμένα κείμενα (3ο μέρος).

11. Μηνολόγια: ο Συμεών Μεταφραστής.

12. Αστικός χώρος και αγιολογικά κείμενα: οι άγιοι της Θεσσαλονίκης.

13. Η αναβίωση της Παλαιολόγειας περιόδου: ξαναγράφοντας τους βίους αγίων.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Στο τέλος του εξαμήνου οι φοιτητές θα έχουν μια γενική εποπτεία της αγιολογικής λογοτεχνίας σε όλη τη διάρκεια του Βυζαντίου.
- Θα έχουν εξοικειωθεί με το ύφος και τη γλώσσα των αγιολογικών κειμένων, τα επιμέρους είδη της αγιολογίας καθώς και τους πιο σημαντικούς συγγραφείς και κείμενα.
- Θα είναι σε θέση να μεταφράζουν επιστημονικά τα σχετικά κείμενα και να τα τοποθετούν στο λογοτεχνικό και ιστορικό τους περιβάλλον.

ΕΕΒΦ283

Ειδικά Θέματα Βυζαντινής Ποίησης και Πεζογραφίας
Διδάσκ.: Tocci Raimondo

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η βιογραφία του Μιχαήλ Ψελλού

2. Μια πρώτη προσέγγιση στο έργο του Μιχαήλ Ψελλού
3. Η Χρονογραφία του Μιχαήλ Ψελλού I
4. Η Χρονογραφία του Μιχαήλ Ψελλού II
5. Ο Μιχαήλ Ψελλός και οι σύγχρονοί του
6. Ρητορική στο Βυζάντιο
7. Ρητορική και συγγραφική ταυτότητα (authorship) στο Βυζάντιο I
8. Ρητορική και συγγραφική ταυτότητα (authorship) στο Βυζάντιο II
9. Μιχαήλ Ψελλός: παράσταση εαυτού (self-representation) I
10. Μιχαήλ Ψελλός: παράσταση εαυτού II
11. Μιχαήλ Ψελλός: παράσταση εαυτού III
12. Από την ρητορική στη λογοτεχνία
13. Η προσωπικότητα του Μιχαήλ Ψελλού

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίζουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του έργου και της προσωπικότητας του Μιχαήλ Ψελλού.
- προσεγγίσουν μέσω του έργου του Μιχαήλ Ψελλού τους τρόπους παράστασης εαυτού ενός βυζαντινού συγγραφέα.
- αναζητήσουν, διαβάσουν και χρησιμοποιήσουν τη βιβλιογραφία που απαιτείται για μια γραπτή εργασία.
- οργανώσουν τη δομή και να προβούν στη σύνταξη γραπτής εργασίας.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

ΥΝΕΦ242   Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (1669-1830)
Διδάσκ.: Βούλγαρη Σοφία

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή: το κοινωνικο-ιστορικό πλαίσιο • πνευματικά ζητήματα και αιτήματα της περιόδου 1669-1830
2. Ο ευρωπαϊκός Διαφωτισμός: γένεση, ιστορία, αρχές και στόχοι

3. Ο «νεοελληνικός Διαφωτισμός»: όροι, προϋποθέσεις και ιδιαιτερότητες, εκπρόσωποι, φιλοσοφικές και αισθητικές απόψεις, υποδοχή
4. Η αφηγηματική πεζογραφία της περιόδου: προϋποθέσεις και περιορισμοί για τη μελέτη της, είδη
5. Ο διάλογος με την αρχαία παράδοση και τις ξένες λογοτεχνίες της Δύσης και της Ανατολής• ο ρόλος της μετάφρασης
6. Θεωρίες και απόψεις για την πλασματική πεζογραφία
7. Η θεωρία του Κοραή για τη «μυθιστορία»• το γλωσσικό ζήτημα
8. Αισθηματική πεζογραφία
9. Η επίδραση των ανατολικών αφηγημάτων
10. Αφηγήματα με κοινωνική, ηθογραφική και ηθολογική οπτική
11. Αφηγήματα με κωμικούς ήρωες και αντιήρωες: Αίσωπος, Μπερτόλδος, Παπατρέχας
12. Αφηγήματα με θέμα την περιπλάνηση και τη μύηση• «ιστορικά» αφηγήματα
13. Ανακεφαλαίωση/συμπεράσματα

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Γνωριμία με μια περιοχή της νεοελληνικής γραμματείας και λογοτεχνίας που παραμένει σχετικά άγνωστη και ανεξιχνίαστη – ειδικότερα με τη διαμόρφωση και την εξέλιξη της αφηγηματικής πλασματικής πεζογραφίας κατά την περίοδο 1669-1830.
- Γνωριμία με το ευρύτερο (ευρωπαϊκό) πολιτικό, φιλοσοφικό και αισθητικό πλαίσιο του Διαφωτισμού.
- Κατανόηση των ιδιαιτεροτήτων του λεγόμενου «Νεοελληνικού Διαφωτισμού» και των συνθηκών πρόσληψης των ευρωπαϊκών ιδεών από τον ελληνισμό της Τουρκοκρατίας.
- Εξοικείωση με τις ιστορικές και κοινωνικές συνθήκες κάτω από τις οποίες αναδύθηκε, καθώς και τις θεωρητικές και αισθητικές βάσεις πάνω στις οποίες στηρίχθηκε η αφηγηματική πεζογραφία της εποχής.
- Εμβάθυνση στον διάλογο τόσο με την αρχαία παράδοση όσο και με τις δυτικές και ανατολικές γραμματείες, μέσα από τον οποίο διαμορφώθηκε και αναπτύχθηκε η νεοελληνική πλασματική πεζογραφία.
- Κατανόηση των παραμέτρων του γλωσσικού ζητήματος, εξοικείωση με τις γλωσσικές βαθμίδες της πεζογραφίας της εποχής.

ΥΝΕΦ243

Νεοελληνική Λογοτεχνία/Γραμματεία (1830-1914)

Διδάσκ.: Μαυρέλος Νικόλαος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η έννοια “νεοτερικότητα”. Γενικά για τον 19ο αιώνα ως εποχή μετάβασης προς τη νεοτερικότητα.
2. Η πνευματική κίνηση τον 19ο αι.: Φιλοσοφία, Τέχνη, Επιστήμες, Βιομηχανία, Υλικός Πολιτισμός.
3. Ο Χέγκελ στη Φιλοσοφία και ο Μπωντλαίρ στην τέχνη. Γενική εισαγωγή στις θεωρίες τους για το νεοτερικό.
4. Ο Μπωντλαίρ και ο “Ζωγράφος της μοντέρνας ζωής”. Προσέγγιση του κειμένου.
5. Όψεις νεοτερικότητας στα κινήματα από το 1850-1910: Συμβολισμός, Ρεαλισμός, Νατουραλισμός, Αισθητισμός, Ιμπρεσιονισμός, Σετσεσιονισμός, Εξπρεσιονισμός μέχρι τα πρωτοποριακά κινήματα του καθαυτό Μοντερνισμού (Φουτουρισμός, Ντανταϊσμός, Κυβισμός, Βορτικισμός, Λεττρισμός, Υπερρεαλισμός, Μοντερνισμός ως κίνημα, Πρωτογονισμός). Οι νεωτερισμοί στην Τεχνική, το Περιεχόμενο-Θέμα, τη Δομή, τον Τρόπο, το Είδος, τη Λειτουργία (μετά ή άνευ σκοπού του καλλιτέχνη) και την Πρόσληψη της Τέχνης.
6. Ο Ροΐδης και οι απαρχές της νεοτερικότητας στην Ελλάδα (ομοιότητες και διαφορές με Δυτικούς). Ροΐδης, “Ορέστης και Πυλάδης”.
7. “Άγιος Σώστης” και “Καϊνίται”
8. “Αιτναίοι Αναμνήσεις”, “Δημοσιογραφικόν δελτίον (Ασμοδαίος 21-9-1875)” και “Ο διαβάτης”
9. Το θέμα του Ρεαλισμού και του Νατουραλισμού στην Ελλάδα σε σχέση με τη νεοτερικότητα. Η Ηθογραφία: το πρόβλημα του όρου και των συναφών: Αθηναιογραφία – Επαρχιώτικη Ηθογραφία – Χρονογράφημα – Οδοιπορικό – Εικόνα κλπ. 1) Α.Γ.Η. και μετάφραση της Νανάς, 2) Το Διαγώνισμα της Εστίας και η συν αυτώ παραγωγή, 3) Η παραλογοτεχνική παραγωγή, 4) Τα μεγάλα έργα του Ρεαλισμού και Νατουραλισμού στην Ελλάδα και 5) Ο κριτικός και θεωρητικός λόγος περί νεοτερικότητας από τους Έλληνες. Παπαδιαμάντης, “Ο ξεπεσμένος Δερβίσης”
10. Μητσάκης, “Θεάματα στου Ψυρρή” και Βουτυράς, “Παραρλάμα”. Ο Συμβολισμός, ο Αισθητισμός και η νεοτερικότητα στη μορφή και τις ιδεολογικές ταυτότητες. Οι πρώτοι συμβολιστές και η διαφορά τους από τη Δύση (Παλαμάς,

Καβάφης, Επισκοπόπουλος, Ροδοκανάκης, Στεφάνου κλπ.).

11. Επισκοπόπουλος, "Εφιάλτης" και Έρημες ψυχές

12. Ροδοκανάκης, "Ιουδήθ και Ολοφέρνης" και Καβάφης, "Εις το φως της ημέρας"

13. Ανακεφαλαίωση.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Σκοπός του μαθήματος είναι να γνωρίσουν οι φοιτητές την Νεοελληνική πεζογραφία το β' μισό του 19ου αιώνα και των αρχών του εικοστού. Η εξέταση θα γίνει συγκριτικά με κείμενα άλλων εθνικών λογοτεχνιών και σε σχέση με την είσοδο των βασικών κινημάτων που επικρατούν στο λογοτεχνικό στερέωμα την προαναφερθείσα περίοδο.
- Κεντρικός θεματικός άξονας είναι η περιγραφή του αστικού τοπίου, σε συνάρτηση με την ιδεολογία της νεοτερικότητας και πώς αυτά υλοποιούνται σε κείμενα που εντάσσονται σε διαφορετικά κινήματα.
- Σκοπός είναι επίσης να γνωρίσουν οι φοιτητές κείμενα που δεν διδάσκονται στο σχολείο, αλλά ούτε και στα εισαγωγικά μαθήματα, κατόπιν έρευνας σε εφημερίδες και περιοδικά.
- Ως μάθημα ειδίκευσης, τους δίνει την ευκαιρία να εκπονήσουν εργασίες με μεγάλη βιβλιογραφία και να παρουσιάσουν τόσο μελέτες όσο και λογοτεχνικά κείμενα, προσεγγισμένα υπό το φως των μελετών που διάβασαν.

ΕΕΝΕΦ248   Νεοέλληνες Συγγραφείς IV (1930 κ.ε.)
Διδάσκ.: Αρσενίου Ελισάβετ

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εικόνα, εικονικότητα και εικονολογία. Ντελέζ και Φουκώ. Η ποιητική της «χώρας».
2. Οδυσσέας Ελύτης: λεκτόν και γλωσσοεικόνα.
3. Νικόλας Κάλας: μετεικόνιση.
4. Ανδρέας Εμπειρίκος: πεζά κείμενα.
5. Γλωσσοκεντρισμός.
6. Η ποιητική της σιωπής: το διαφορετικό. Μια αντι-δυτική παράδοση. Η έννοια της αγωνίας.

7. Νίκος Εγγονόπουλος: ο πυροτεχνουργός και το διαφορετικό.
8. Μίλτος Σαχτούρης: αγωνία και σιωπή.
9. Γυναικεία γραφή: Μαντώ Αραβαντινού και Ελένη Βακαλό.
10. Ο Νάνος Βαλαωρίτης και η παράδοση του υπερρεαλισμού: νεο- και μετα-υπερρεαλισμός.
11. Μπητ ρεαλισμός.
12. Εικονοσχηματική ποίηση.
13. Ποιητική παράσταση: προφορικότητα και επιτελέσεις.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Σκοπός μας στο μάθημα αυτό είναι:

- Η εξοικείωση των φοιτητών με μεγάλο μέρος της νεοελληνικής πρωτοποριακής λογοτεχνικής παραγωγής από την δεκαετία του 30 και έπειτα.
- Η ανάδειξη των χαρακτηριστικών της λογοτεχνικής πρωτοπορίας.
- Η εισαγωγή σε θεωρητικά συστήματα που ανέπτυξαν κεντρικές θέσεις για την αισθητική και ιδεολογία της πρωτοπορίας.
- Η παρουσίαση στους φοιτητές των εργαλείων προσέγγισης και ερμηνείας τέτοιων κειμένων.
- Η εξέταση του περιβάλλοντος που εξέθρεψε πρωτοποριακά λογοτεχνικά φαινόμενα σε συσχετισμό και αντιδιαστολή με τους κατεστημένους άξονες λογοτεχνικής παραγωγής.

ΕΕΝΕΦ249 Νεοελληνικά Λογοτεχνικά Κείμενα Ι (αρχές-1669)
Διδάσκ.: Χελιδώνη Στεργιανή

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή στην πρώιμη νεοελληνική πεζογραφία. Το ζήτημα των αρχών. Τα είδη του πεζού λόγου .
2. Το ιστορικό και το πολιτισμικό πλαίσιο της περιόδου που εξετάζεται.
3. Οι συγγραφείς και τα κείμενα.
4. Ο Πωρικολόγος:
5. Σιντίπας : γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.

6. Σιντίπας : συνέχεια.
7. Βαρλαάμ και Ιωάσαφ: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
8. Στεφανίτης και Ιχνηλάτης: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
9. Διήγησις Αλεξάνδρου του Μακεδόνα: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
10. Δημώδεις διηγήσεις και ανέκδοτα: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
11. Παπα-Λαυρέντιος: Διήγησις και οπτασία ωφέλιμος ορθοδόξου τινός Δημητρίου: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
12. Ιερόθεος Αββάτιος, Περί του μεγάλου σεισμού του εν τη Κεφαλληνία νήσω: γραμματολογική παρουσίαση και αναλυτικός σχολιασμός του κειμένου.
13. Αισώπου μύθοι: γραμματολογική παρουσίαση και σχολιασμός μύθων. Συμπεράσματα για την πεζογραφία της περιόδου που εξετάζεται.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα γνωρίσουν τα περιεχόμενα της Νεοελληνικής Γραμματείας σε Πεζό Λόγο από το 1453 έως το τέλος του 17ου αιώνα. Η κατάρτισή τους στην πεζογραφία της εποχής της τουρκοκρατίας θα στηρίζεται στη γνώση του ιστορικού πλαισίου, των γραμματολογικών δεδομένων, της σημειολογικής και της συγκριτικής θεώρησης των κειμένων καθώς και στη γνώση των ζητούμενων της έρευνας. Θα γνωρίσουν συγγραφείς και θα εξοικειωθούν με κείμενα της περιόδου, αντιπροσωπευτικά και ενδεικτικά των γενών και των ειδών του πεζού λόγου που καλλιεργήθηκαν.

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΑ

ΕΕΓΛΩ326   Διαλεκτολογία
Διδάσκ.: Καμπάκη Πηνελόπη

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Προσπάθεια ορισμού της έννοιας «διαλεκτολογία» Διάλεκτος - Ιστορικά - Χρησιμότητα της διαλεκτολογίας
2. Διαλεκτοποίηση: Εισαγωγή - Παράγοντες διαλεκτοποίησης
3. Γλωσσογεωγραφία ή γλωσσική γεωγραφία : Προσπάθεια ορισμού της έννοιας

γλωσσογεωγραφία - Γλωσσικοί άτλαντες- Η διαλεκτολογική/γλωσσογεωγραφική έρευνα

4. Γενικά Χαρακτηριστικά διαλέκτων και ιδιωμάτων

5. Διάλεκτοι και ιδιώματα της νέας ελληνικής: Ιστορικά - Διαίρεση των νεοελληνικών ιδιωμάτων

6. Γενικά Χαρακτηριστικά: Φωνητική - Φωνολογία Μορφολογία - Σύνταξη - Λεξιλόγιο

7. Διάλεκτοι: Η ποντιακή διάλεκτος

8. Διάλεκτοι: Καππαδοκική & τσακωνική

9. Διάλεκτοι: Η κατωιταλική

10. Διάλεκτοι: Κυπριακή & κρητική

11. Ιδιώματα: 1. Τα αιγαιοπελαγίτικα: τα ιδιώματα του ΝΑ Αιγαίου -τα ιδιώματα του ΒΑ Αιγαίου 2. Τα ιδιώματα του Ιονίου πελάγους ή τα επανησιακά ιδιώματα 3. Τα ιδιώματα της Πελοποννήσου

12. Τα ιδιώματα Βόρειας Ελλάδας & Μικρασίας: (Α) Τα βόρεια (βορειοελλαδικά) ιδιώματα (Β) Τα ημιβόρεια ιδιώματα (Γ) Τα ιδιώματα της Μικρασίας

13. Περί του γλωσσικού ιδιώματος της Θράκης - Το γλωσσικό ιδίωμα της Σαμοθράκης

14. Συμπεράσματα / Διδακτικές προεκτάσεις

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Ο σκοπός του μαθήματος είναι να δώσει στους φοιτητές και τις φοιτήτριες του ΤΕΦ, τις πρώτες και βασικές γνώσεις στην επιστήμη της διαλεκτολογίας καθώς και μερικά στοιχεία των εκατοντάδων νεοελληνικών διαλέκτων, που εξαφανίζονται ταχύτατα κάτω από την ισοπεδωτική επίδραση της Κοινής ΝεοΕλληνικής (ΚΝΕ).
- Να βοηθήσει να εξοικειωθούν με το αντικείμενο μιας και δεν έχουν ουδεμία προηγούμενη επαφή, πλην ελαχίστων εξαιρέσεων, όπως φοιτητές και φοιτήτριες που έχουν τη μεγάλη τύχη να εκτίθενται σε κάποιο ιδίωμα, μένουν, λ.χ., στην περιοχή του Έβρου, στην Κύπρο, στην Κρήτη, στη Δυτική Μακεδονία, στο οικογενειακό περιβάλλον ομιλείται η ποντιακή και γενικά στην ιδιαίτερη πατρίδα τους επιβιώνει ακόμη κάποιο πολύτιμο νεοελληνικό (και όχι μόνο) ιδίωμα.
- Να δώσει στους φοιτητές και μια άλλη προοπτική ενός, πιθανόν, παρωχημένου, κατά τη γνώμη τους, μαθήματος, συνδέοντάς το με ότι πιο σύγχρονο υπάρ-

χει στη γλωσσολογική έρευνα, όπως υπολογιστική γλωσσολογία και μαθηματικά μοντέλα. Εννοείται ότι εισαγωγή των μαθηματικών μοντέλων διατηρείται σε όσο το δυνατόν απλούστερη μορφή και περισσότερο ως εργαλείο μελλοντικής έρευνας, προκειμένου να μη διαταραχτεί ο κύριος στόχος του μαθήματος που είναι η καταρχήν εξοικείωση των φοιτητών και φοιτητριών μας με την επιστήμη της διαλεκτολογίας και με τις νεοελληνικές διαλέκτους.

- Επιπλέον, μέσα στο πλαίσιο της εξοικείωσης με το αντικείμενο και τη δημιουργία κινήτρων, οι φοιτητές/τριες θα κληθούν να παρουσιάσουν εργασίες με υλικό που θα ενθαρρυνθούν να συγκεντρώσουν οι ίδιοι/ες και να το παρουσιάσουν μέσα στην τάξη.

ΕΕΓΛΩ336 Γραμματισμός και Σχεδιασμός Γλωσσικού Μαθήματος
Διδάσκ.: Γαβριηλίδου Ζωή

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Η επικοινωνιακή μέθοδος, η έννοια του πλαισίου
2. Η διαφοροποιημένη παιδαγωγική και η διαθεματικότητα.
3. Η κειμενοκεντρική θεωρία: Είδη κειμένων και διδακτικές προεκτάσεις
4. Το κείμενο ως διαδικασία και ως προϊόν
5. Η θεωρία του Γραμματισμού των Γραμματισμών και των πολυγραμματισμών
6. Ο κριτικός Γραμματισμός
7. Διγλωσσία και διαχείριση διαφορετικότητας στην τάξη
8. Στρατηγικές εκμάθησης
9. Η έννοια του Αναλυτικού Προγράμματος: Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών για τη γλώσσα στο Γυμνάσιο
10. Σχεδιασμός ενότητας, διδακτικό σενάριο,
11. Πρότζεκ
12. Καταιγισμός ιδεών, debate
13. Αξιολόγηση και Πορτφόλιο

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Στο τέλος του μαθήματος ο φοιτητής είναι σε θέση:

- Να σχεδιάζει ενότητες με βάση τα νέα αναλυτικά προγράμματα σπουδών.
- Να συντονίζει project.
- Να δουλεύει ομαδοσυνεργατικά στην τάξη.
- Να εφαρμόζει διαφοροποιημένη παιδαγωγική.
- Να ετοιμάζει φακέλους υλικού για τη διδασκαλία της γλώσσας.

ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΕΙΣΤ409 Ελληνιστική - Ρωμαϊκή Ιστορία
Διδάσκ.: Χατζή Αικατερίνη

ΕΕΒΙΣΤ412 Βυζαντινή Ιστορία. Υστεροβυζαντινή Περίοδος.
Βυζάντιο και Δύση
Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Πηγές, Βιβλιογραφία. Προβλήματα και τάσεις της σύγχρονης έρευνας. Σχέσεις Βυζαντινού και Δύσης κατά τον 11ο και 12ο αιώνα. Η Άλωση του 1204.
2. Λατινικά κρατικά μορφώματα στην Ανατολή πριν και μετά το 1204. I.
3. Λατινικά κρατικά μορφώματα στην Ανατολή πριν και μετά το 1204. II.
4. Ορθόδοξα κρατικά μορφώματα στην Ανατολή πριν και μετά το 1204.
5. Ο αγώνας για την ανακατάληψη της Κωνσταντινούπολης.
6. Η παλινорθωμένη Αυτοκρατορία. 1261-1453.
7. Πολεμικές συγκρούσεις στην Ανατολή. 1204-1261.
8. Οι προσπάθειες για την παλινόρθωση της Λατινικής Αυτοκρατορίας μετά το 1261.
9. Συγκρούσεις μεταξύ λατινικών και ορθόδοξων κρατών της Ανατολής. Συγκρούσεις Λατίνων και Ορθόδοξων της Ανατολής με δυνάμεις από τη Δύση. Η κυριαρχία των Ιταλικών ναυτικών δημοκρατιών.
10. Η άνοδος των Οθωμανών Τούρκων. Λατινικές και ορθόδοξες Σταυροφορίες για την απόκρουση της οθωμανικής επέκτασης. Η Άλωση του 1453.
11. Διπλωματία. Συνοικέσια. Οικονομικές συναλλαγές.

12. Τέχνες και Γράμματα. Έλληνες λόγιοι στη Δύση.

13. Ο δρόμος για την Ένωση των Εκκλησιών.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα γνωρίσουν τη διαδικασία αδιάκοπης παρακμής του Βυζαντινού κράτους κατά την υστεροβυζαντινή περίοδο, τις σχέσεις του με τη Λατινική Δύση και τα λατινικά κρατικά μορφώματα που αναπτύχθηκαν στο χώρο της άλλοτε Βυζαντινής αυτοκρατορίας.

Θα αποκτήσουν:

- εικόνα των επιδράσεων που δέχθηκε και άσκησε ο βυζαντινός κόσμος στη Δύση σε κάθε τομέα της ζωής και
- τις βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες συνέπειες που είχε αυτή η όσμωση στην ορθόδοξη Ανατολή.

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

ΕΕΑΡΧ442 Κλασική Αρχαιολογία
Διδάσκ.: Χατζή Αικατερίνη

ΕΕΒΑΡΧ444 Μνημειακή Τοπογραφία
Διδάσκ.: Τσουρής Κωνσταντίνος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Ορισμοί. Περιοδολόγηση. Γεωγραφικά δεδομένα.
2. Διάγραμμα ιστορίας Α΄.
3. Διάγραμμα ιστορίας Β΄.
4. Αρχαιολογικοί χώροι.
5. Οικιστική ιστορία.
6. Νομός Έβρου Α΄.
7. Νομός Έβρου Β΄.
8. Νομός Ροδόπης.
9. Νομός Ξάνθης.
10. Νομός Καβάλας.

11. Νομός Δράμας.
12. Νομός Σερρών Α΄.
13. Νομός Σερρών Β΄.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Οι φοιτητές θα γνωρίσουν τις πηγές της μνημειακής τοπογραφίας. Έμφαση δίδεται στα περιγηγντικά και λοιπών συναφών κείμενα.
- Προσδιορίζεται γεωγραφικά ο τόπος. Φυσικά και πολιτικά όρια. Δίδονται διαγράμματα ιστορίας κατά περιόδους, διοικητικής και εκκλησιαστικής οργάνωσης, οικονομίας (παραγωγή και εμπόριο), οδικού δικτύου.
- Οι φοιτητές θα γνωρίσουν τα μνημεία κατά θέση αρχίζοντας από το Ορμένιο και τελειώνοντας στο Σιδηρόκαστρο. Η παρουσίαση ακολουθεί το κύριο και δευτερεύον οδικό δίκτυο (Εγνατία οδός και κάθετοι προς αυτήν).

ΕΕΒΑΡΧ446   Ελληνικές Επιγραφές 4ου - 19ου αιώνα
Διδάσκ.: Τσουρήs Κωνσταντίνος

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Εισαγωγή στη Βυζαντινή και Μεταβυζαντινή Επιγραφική.
- 2-3. Υλικό. Τεχνική Σύνθεση – διάταξη. Μορφή – χαρακτήρας γραμμάτων. Μεγάλα και μικρά γράμματα. Περιεχόμενο. Συντομογραφίες, συμπλέγματα, σύμβολα. Αρχές έκδοσης – σύμβολα. Πληροφορίες επιγραφών.
4. Επιγραφές περιόδου 325-842.
- 5-6-7. Επιγραφές περιόδου 842-1204.
- 8-9. Επιγραφές περιόδου 1204-1453.
- 10-11. Επιγραφές περιόδου 1453-1669.
12. Επιγραφές περιόδου 1669-1830.
13. Επιγραφές περιόδου 1830-1900.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

Οι φοιτητές θα γνωρίσουν τον κόσμο των επιγραφών, θα αποκτήσουν την ικανότητα να διαβάζουν επιγραφές, να τις μεταγράφουν επιστημονικά, να αξιολογούν το περιεχόμενό τους, να τις χρονολογούν και να αντλούν πληροφορίες χρήσιμες σε διάφορους τομείς των ανθρωπιστικών σπουδών.

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΑ

ΕΕΠΑΙΔ533 Διδακτική Φιλολογικών Μαθημάτων: Η Διδασκαλία της Νέας Ελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Διδακτικές Ασκήσεις
Διδάσκ.: Κορρέ Ειρήνη

Περιεχόμενα μαθήματος:

1. Σταθμοί στην καθιέρωση και εξέλιξη της διδασκαλίας της Νεοελληνικής Γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
2. Η οργάνωση του Αναλυτικού Προγράμματος και το μάθημα της Μητρικής Γλώσσας.
3. Αξιολόγηση του Προγράμματος Σπουδών της Νεοελληνικής Γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση(1984-2012).
4. Συντεταγμένες της διδασκαλίας της Νεοελληνικής Γλώσσας βάσει των ΑΠΣ και ΔΕΠΠΣ ΤΟΥ 2003.
5. Επικοινωνιακή διδασκαλία: Από τη θεωρία στην πράξη. Εφαρμογές διδασκαλίας.
6. Γλώσσα και Λογοτεχνία. Διδακτική Αξιοποίηση της σχέσης Γλώσσας και Λογοτεχνίας. Λογοτεχνία και Μητρική Γλώσσα. Η λογοτεχνία ως μαρτυρία και κριτήριο γλώσσας.
7. Λογοτεχνία και διδασκαλία της γλώσσας. Η ανάγνωση της λογοτεχνίας. Προβληματική για το διδακτικό προσανατολισμό της.
8. Προγράμματα Σπουδών και Διδασκαλία της Λογοτεχνίας. Βασικές κατευθύνσεις των Αναλυτικών Προγραμμάτων. Σκοπός και στόχοι της διδασκαλίας της.
9. Από τη Θεωρία της Λογοτεχνίας στην πράξη της Διδασκαλίας: Θεωρία και Πράξη της Ερμηνευτικής /Δειγματικές προσεγγίσεις. Νέα Κριτική θεωρία /Δειγματικές προσεγγίσεις.
10. Από τη Θεωρία της Λογοτεχνίας στην πράξη της Διδασκαλίας: Θεωρία της Πρόσληψης και πρότυπο αισθητικής ανταπόκρισης / Δειγματικές εφαρμογές Κοινωνιοκριτική θεωρία και διδακτική πράξη.
11. Η διδασκαλία σε τάξεις αναγνωστικά ανομοιογενείς.
12. Το παράδειγμα της Ποιητικής: Από την ερμηνεία στη χρήση των κειμένων. Τα δίκτυα των αναγνώσεων και η άσκηση των μαθητών σε διαφορετικές πρακτικές

ανάγνωσης: συνεξέταση κειμένων στην τάξη, κοινότητες μελέτης, σχέδια δράσης.

13. Παρουσίαση εργασιών από τους φοιτητές.

Μαθησιακά αποτελέσματα μαθήματος:

- Με τη διδασκαλία του μαθήματος αυτού οι φοιτητές επιδιώκεται να ευαισθητοποιηθούν σε θέματα που αφορούν τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.
- Να συνδέσουν την πολυεπιστημονική προσέγγιση της Γλώσσας με τη διδακτική πράξη.
- Να αξιοποιήσουν διδακτικά τη σχέση Γλώσσας και Λογοτεχνίας.
- Να αξιοποιήσουν τις θεωρίες λογοτεχνίας στη διδασκαλία του μαθήματος στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

2.2 Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών

Για τον Εσωτερικό Κανονισμό Λειτουργίας του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών βλ.: <http://helit.duth.gr/masters/esoteric/>

2.2.1 Πρόγραμμα Διδασκομένων Μαθημάτων Ακαδημαϊκού Έτους 2013 - 2014

Χειμερινό Εξάμηνο

ΑΕΦ 505	Μεταφραστική Θεωρία και Πράξη: Επιστημονική μετάφραση του επυλλίου Ίλιου ἄλωσης του επικού ποιητή της ύστερης αρχαιότητας Τριφιδώρου Διδάσκ.: Γεώργιος Π. Τσομής
ΑΕΦ 520	Αρχαίο Δράμα: Περί αρχαϊκού και τραγικού χορού Διδάσκ.: Σμαρώ Νικολαΐδου
ΠΑΠ 720	Φιλολογικοί Πάπυροι Διδάσκ.: Σταμάτης Μπουσές
ΛΦΙ 625	Οβίδιος, Heroides Διδάσκ.: Χαρίλαος Ν. Μιχαλόπουλος
ΛΦΙ 670	Εισαγωγή στη Νεολατινική Λογοτεχνία Διδάσκ.: Άννα Μαστρογιάννη
ΜΕΦ 810	Το ποιητικό έργο του Μιχαήλ Χωνιάτη: Προετοιμάζοντας μια νέα κριτική έκδοση Διδάσκ.: Μαρία Τζιάτζη
ΜΕΦ 865	Η χρονογραφία στην ύστερη βυζαντινή περίοδο: Λογοκλοπή και/ή πρωτοτυπία Διδάσκ.: Raimondo Tocchi
ΝΕΦ 937	Το έργο του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη και οι αναγνώσεις του: το παράδειγμα του "Κοινωνικού Μυθιστορήματος" Η Φόνισσα Διδάσκ.: Στεργιανή Χελιδώνη

ΝΕΦ 970 Λογοτεχνική διασκευή
Διδάσκ.: Ελισάβετ Αρσενίου

Εαρινό Εξάμηνο

ΑΕΦ 510 Έπος: Κριτικός και ερμηνευτικός υπομνηματισμός του επυλλίου
Ίλίου ἄλωσης του επικού ποιητή της ύστερης αρχαιότητας Τριφιο-
δώρου
Διδάσκ.: Γεώργιος Π. Τσομής

ΑΕΦ 515 Λυρική ποίηση: Βουπάλειον μάχην; Η ελληνιστική εκδοχή του
Ιάμβου: Καλλίμαχος και τα αρχαϊκά μοντέλα (Ιππώναξ, Αρχίλοχος)
Διαδάσκ.: Φλώρα Π. Μανακίδου

ΑΕΦ 530 Ιστοριογραφία: Περί Ποιήσεως και Ιστορίας
Διδάσκ.: Σμαρώ Νικολαΐδου

ΑΕΦ 524 Στοιχεία δραματολογίας: Τραγωδία
Διδάσκ.: Ιωάννα Παπαδοπούλου

ΠΑΠ 740 Επιστολογραφία στους Παπύρους
Διδάσκ.: Σταμάτης Μπουσές

ΜΕΦ 815 Ζητήματα ορθογραφίας, τονισμού και στίξης σε ελληνικά χει-
ρόγραφα
Διδάσκ.: Raimondo Tocchi

ΜΕΦ 850 Βυζαντινή Ομιλητική, Εκκλησιαστική ρητορική της πρώιμης Βυ-
ζαντινή περιόδου
Διδάσκ.: Μαρία Κωνσταντινίδου

ΝΕΦ 989 Νεότερες τεχνικές, ειδολογικοί πειραματισμοί και ιδεολογία στη
δημιουργική πεζογραφία από τον Ν. Μαυροκορδάτο ως τον
Ροΐδη: Από τον Διαφωτισμό ως τις απολήξεις του
Διδάσκ.: Νίκος Μαυρέλος

ΝΕΦ 956 Μανόλης Αναγνωστάκης/Μανούσος Φάσσης: τα πρόσωπα και
τα προσώπεια του ποιητή
Διδάσκ.: Σοφία Βούλγαρη

2.2.2 Περιγραφές Διδασκομένων Μαθημάτων Ακαδημαϊκού Έτους 2013 - 2014

Χειμερινό Εξάμηνο

ΑΕΦ 505 Μεταφραστική Θεωρία και Πράξη: Επιστημονική μετάφραση του επύλλιου Ίλιου ἄλωσης του επικού ποιητή της ύστερης αρχαιότητας Τριφιδώρου
Διδάσκ.: Γεώργιος Π. Τσομής

Ο Τριφιδώρος (το όνομά του σημαίνει «δώρο της Τρίφης», μίας Αιγύπτιας θεάς), επικός ποιητής της ύστερης αρχαιότητας, γεννήθηκε στην Πανόπολη της Αιγύπτου. Ενώ οι μελετητές τον τοποθετούσαν στον 5ο αιώνα μ. Χ. για υφολογικούς λόγους, ένα πρόσφατο παπυρικό εύρημα φαίνεται να ευνοεί πρωιμότερη χρονολόγηση, ίσως στον 3ο αιώνα ή στις αρχές του 4ου αιώνα μ. Χ. Το μοναδικό σωζόμενο έργο του είναι ένα επύλλιο 691 εξαμέτρων με τον τίτλο Ίλιου ἄλωσης. Το επύλλιο αυτό δεν αποτελεί συνέχεια της Ιλιάδας, όπως το έπος του Κόιντου Σμυρναίου, αλλά ασχολείται αποκλειστικά με την άλωση της Τροίας από την κατασκευή του Δούρειου Ίππου μέχρι την πυρπόληση της πόλης και την αναχώρηση των Αχαιών. Βασικό αντικείμενο των μαθημάτων μας θα αποτελέσει η επιστημονική μετάφραση του επύλλιου αυτού στη Νεοελληνική. Το έργο αυτό δεν έχει τύχει ακόμα επιστημονικής μετάφρασης στον ελληνικό χώρο. Οι φοιτητές θα αναλάβουν συλλογικά την ακριβή, φιλολογική μετάφραση του ποιήματος αυτού με απώτερο στόχο την έκδοσή της. Μεταφραστικά προβλήματα θα συζητούνται κατά τη διάρκεια του μαθήματος.

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Με την παρακολούθηση του σεμιναρίου αυτού οι φοιτητές θα έρθουν σε επαφή με την επική γλώσσα (γραμματική, σύνταξη, ύφος, μετρική) και με την ποιητική λογοτεχνική παραγωγή της ύστερης αρχαιότητας. Θα αποκτήσουν εμπειρία στην ακριβή, φιλολογική απόδοση του αρχαίου κειμένου στην Νεοελληνική, πράγμα που θα τους βοηθήσει να ασχοληθούν και επαγγελματικά με την επιστημονική μετάφραση αρχαίων ελληνικών κειμένων.

ΑΕΦ 520 Αρχαίο Δράμα: Περί αρχαϊκού και τραγικού χορού
Διδάσκ.: Σμαρώ Νικολαΐδου

Περιεχόμενο του μαθήματος - Ερευνητικοί στόχοι

- Το μάθημα προσφέρει μια εξειδικευμένη προσέγγιση της αρχαιοελληνικής χο-

ρείας με τη μελέτη δεδομένων της αρχαϊκής χορικής ποίησης και του ρόλου του χορού της αρχαίας τραγωδίας.

- Θα ερευνηθούν:
  - η σχέση της χορείας με την τελετουργία.
  - η προτεραιότητα του τελετουργικού ρόλου του τραγικού χορού (προσφορά τιμής στον θεό Διόνυσο).
  - το πρόβλημα της σύνδεσης του τελετουργικού ρόλου του τραγικού χορού με τον δραματικό του ρόλο (συμμετοχή του χορού στα δραματικά γεγονότα).
  - η 'υπονόμευση' της τελετουργίας από τη δραματικότητα.
  - η σημασία του διαχωρισμού της χορείας από την υπόκριση για την πορεία της τραγωδίας στους μετακλασικούς χρόνους.

Διδακτικές Ενότητες

I. Χορός και Τελετουργία

1. Αρχαϊκή Λυρική Χορεία (είδη)
  2. Διθύραμβος και διονυσιακή τελετουργία
- II. Η καταγωγή της τραγωδίας. Ο τελετουργικός προορισμός του τραγικού χορού. Αριστοτέλης, Ποιητική 1149a 9-18, 1456a 25-32
- III. Ο δραματικός ρόλος του τραγικού χορού
1. Αισχύλου Πέρσες, Ικέτιδες, Ευμενίδες
  2. Σοφοκλής, ΟΤ 896-7 (τί δεῖ με χορεύειν;)
- IV. Η σύζευξη του δραματικού ρόλου του τραγικού χορού με τον τελετουργικό του ρόλο.
1. Χορικές αυτο-αναφορές και προβολές
  2. Τα εμβόλιμα χορικά
  3. Ο διαχωρισμός χορείας και υποκριτικής στη μετακλασική τραγωδία

ΠΑΠ 720

Φιλολογικοί Πάπυροι
Διδάσκ.: Σταμάτης Μπουσές

The past is rubbish
till scholars take the pains to sift and sort and interpret the remains.
This chaos is the past, mounds of heaped debris
just waiting to be organized into history

Ό Grenfell σύμφωνα με τόν T. Harrison,
The Trackers of Oxyrhynchus, 2η έκδ. (London & Boston 1991), 79

Στο πλαίσιο αυτού του άφ-ορισμού ή ελληνική Παπυρολογία συμβάλλει στην ανασύσταση του παρελθόντος της κοινωνίας ή όποια αναπτύσσεται εντός του ειδικότερου γεωγραφικού και έθνικού γίνεσθαι των Έλλήνων της Αιγύπτου.

Τα μαθήματα αποτελούν Εισαγωγή στην έν λόγω έπιστήμη και στρέφονται στην μελέτη των φιλολογικών, παρά-φιλολογικών και υπό-φιλολογικών παπύρων ένδος ευρύτερου χρονικού φάσματος τὸ όποιο καλύπτει όλους σχεδόν τούς αιώνες (4ος π.Χ. - 8ος μ.Χ.) της ελληνικής λογοτεχνικής παραγωγής στην Αίγυπτο. Η έξοικείωση με τούς παπύρους ως φορείς κειμένων και με τὰ instrumenta της παπυρολογίας καθώς και ή έρμηνεία των φιλολογικών κειμένων και του πλαισίου τους τίθενται ως οί βασικοί στόχοι του μαθήματος. Ό τελικός στόχος είναι ή γενικώτερη θεώρηση της Παπυρολογίας και των ιδιαιτεροτήτων της και ή σαφής, αν και σύντομη, περισκόπηση των παραμέτρων που τήν προσδιορίζουν.

ΛΦΙ 625

Οβίδιος, *Heroides*

Διδάσκ.: Χαρίλαος Ν. Μιχαλόπουλος

Αντικείμενο του μαθήματος αποτελεί η λεπτομερής εξέταση ενός από τα πιο σημαντικά έργα της λατινικής και ευρύτερα ευρωπαϊκής λογοτεχνίας, των *Heroides* του Οβιδίου. Η ανάλυση και εμβάθυνση σε λογοτεχνικά και μεθοδολογικά ζητήματα θα στραφεί γύρω από τις παρακάτω θεματικές:

- Ο Οβίδιος και η εποχή του: (αντι)αυγουστειανισμός και αυγούστεια λογοτεχνία.
- Οβιδίου βιο-εργογραφικά: πολυμορφία, μετασχηματισμοί, ειδολογική άνοδος.
- Οι *Heroides*: Χρονολόγηση, δομή της συλλογής (μονές, διπλές), 'Gedichtbuch', πατρότητα του έργου, οι *Heroides* ως λογοτεχνικό πείραμα/οβιδιακή πρωτοτυπία (*ignotum...aliis...opus*), λογοτεχνικό είδος και διακειμενικές επιδράσεις
- «γυναικείος» λόγος και «γυναικεία» οπτική στις *Heroides*: προϋποθέσεις και ζητούμενα στα πλαίσια μιας έμφυλης ανάγνωσης: Χρόνος και Μνήμη των Η/ηρωίδων, εσωτερική οπτική ηρωίδων και εξωτερική οπτική αναγνώστη, ο διαμεσολαβητικός/μεταφραστικός /ερμηνευτικός ρόλος του ποιητή γυναικεία ανατροπή του (ανδρικού) λογοτεχνικού κανόνα, Οβίδιος και σεξουαλικότητα.
- Πρόσληψη του έργου από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα.

Η διδασκαλία περιλαμβάνει σειρά σεμιναριακών παραδόσεων, στα πλαίσια των οποίων κάθε φοιτητής/φοιτήτρια θα αναλάβει να παρουσιάσει προφορικά κάποια από τις υπό εξέταση ελεγκτικές επιστολές και να εμβαθύνει σε συναφή με τα παραπάνω ζητήματα.

ΛΦΙ 670

Εισαγωγή στη Νεολατινική Λογοτεχνία
Διδάσκ.: Άννα Μαστρογιάννη

Χρονικές περίοδοι και γεωγραφική εξάπλωση της νεολατινικής λογοτεχνίας. Βασικά χαρακτηριστικά και τάσεις της νεολατινικής λογοτεχνίας κατά την περίοδο της Αναγέννησης. Ο τύπος του νεολατίνου συγγραφέα και οι κυριότεροι εκπρόσωποι. Θέματα, μοτίβα και λογοτεχνικά είδη (ελεγεία, επίγραμμα, ωδές, έπος, βουκολική ποίηση, διδακτικό έπος) με ανάλυση και ερμηνεία αντιπροσωπευτικών κειμένων και ανάδειξη των κλασικών προτύπων και πηγών τους. Λατινική πεζογραφία της Αναγέννησης (επιστημονική, πολιτική, θρησκευτική). Επισκόπηση της έρευνας για τη νεολατινική λογοτεχνία. Ο ρόλος των Ελλήνων λογίων στη διαμόρφωση του ιταλικού ουμανισμού.

Μαθησιακοί στόχοι

Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του μαθήματος οι φοιτητές θα είναι σε θέση να:

- γνωρίσουν βασικά θέματα και τάσεις της Νεολατινικής Λογοτεχνίας μέσω των κύριων εκπροσώπων και των λογοτεχνικών ειδών της.
- προσεγγίσουν κριτικά το ζήτημα της πρόσληψης της κλασικής λατινικής γλώσσας και λογοτεχνίας στη νεολατινική λογοτεχνία.
- κατανοήσουν ιστορικές, ιδεολογικές και πολιτικές εξελίξεις της νεότερης εποχής μέσω της ανάλυσης νεολατινικών κειμένων.

ΜΕΦ 810

Το ποιητικό έργο του Μιχαήλ Χωνιάτη: Προετοιμάζοντας μια νέα κριτική έκδοση
Διδάσκ.: Μαρία Τζιάτζη

Ύστερα από μια σύντομη εισαγωγή στο Βίο και το Έργο του Μιχαήλ Χωνιάτη, παρουσιάζονται τα ποιήματά του (το περιεχόμενο, το μέτρο και η ιδιαιτερότητα του καθενός). Γίνεται η μετάφραση, ο σχολιασμός (κριτικός, υφολογικός, πραγματολογικός, γλωσσικός, μετρικός κ.τ.ό.), η αντιπαραβολή των χειρογράφων, η αναζήτηση των πηγών και επισημαίνονται οι ελλείψεις και τα λάθη της πρώτης έκδοσης των ποιημάτων από το Σπυρίδωνα Λάμπρο, προκειμένου να διορθωθούν σε μια νέα κριτική έκδοση.

Οι συμμετέχοντες μεταπτυχιακοί φοιτητές παρουσιάζουν εργασία με μετάφραση, γλωσσική επεξεργασία και σχολιασμό ενός ή περισσότερων ποιημάτων.

Μαθησιακοί στόχοι

Οι στόχοι του μαθήματος είναι η εξοικείωση των μεταπτυχιακών φοιτητών με τη μεθοδολογία της κριτικής έκδοσης των βυζαντινών ποιητικών έργων, η χρήση και ανάγνωση - αντιπαραβολή των βυζαντινών χειρογράφων, η εξάσκηση στην κρι-

τική και τον σχολιασμό των κειμένων, καθώς και στην ανίχνευση των πηγών. Με δυο λόγια η προετοιμασία τους, προκειμένου να μπορέσουν και οι ίδιοι στα πλαίσια της διπλωματικής τους εργασίας να εκδώσουν ένα βυζαντινό κείμενο.

Βασική Βιβλιογραφία

1. Michaelis Acominati Opera, ed. Sp. P. Lampros, vol. II., Groningen 1968 (ανατ. της έκδοσης των Αθηνών 1879/1880 Μιχαήλ Άκομινάτου του Χωνιάτου τὰ σωζόμενα, ὑπὸ Σπ. Π. Λάμπρου, τ. Β΄).
2. Φωτ. Χ. Κολοβού, Μιχαήλ Χωνιάτης. Συμβολή στη μελέτη του βίου και του έργου του: το corpus των επιστολών, Ακαδημία Αθηνών (Πονήματα), Αθήνα 1999.

ΜΕΦ 865   Η χρονογραφία στην ύστερη βυζαντινή περίοδο: Λογοκλοπή και/ή πρωτοτυπία
Διδάσκ: Raimondo Tocci

Στο μάθημα θα αναλυθούν αποσπάσματα χρονογραφικών κειμένων της ύστερης βυζαντινής περιόδου με έμφαση στη σχέση τους με τις πηγές από τις οποίες άντλησαν τις πληροφορίες τους. Η πρόσφατη έρευνα έχει δείξει ότι τα κείμενα αυτά δεν αποτελούν απλώς πενιχρά συμπιλήματα, βασισμένα σε γνωστές και άγνωστες σε μας πηγές, τα οποία βρίθουν ιστορικών ανακριβειών και δεν παρουσιάζουν καμία απολύτως πρωτοτυπία• αντιθέτως, η επιλογή και νέα οργάνωση του υλικού από τον χρονογράφο στοιχειοθετεί συνειδητή συγγραφική πρακτική. Με γνώμονα την άποψη αυτή, θα ανιχνεύσουμε τις εκφάνσεις πρωτοτυπίας στις χρονογραφίες των Θεόδωρου Σκουταριώτη, Ιωήλ, Εφραίμ και άλλων, διακρίνοντάς τες, ταυτοχρόνως, από τα στοιχεία που προδίδουν λογοκλοπή, δηλαδή από την απλή συρραφή πληροφοριών από τις πηγές που είχαν στη διάθεσή τους οι χρονογράφοι.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

ROGER SCOTT, "From Propaganda to History to Literature: the Byzantine Stories of Theodosius' Apple and Marcian's Eagles," στο History as Literature in Byzantium. Papers from the Fortieth Spring Symposium of Byzantine Studies, University of Birmingham, April 2007, Publications of the Society for the Promotion of Byzantine Studies 15, ed. RUTH MACRIDES, Aldershot 2010, 115–32.

RAIMONDO TOCCI, "Der unsichtbare Kaiser: Zum Bild Iustinianos' I. bei Theodoros Skutariotes (94,19–101,6, ed. Sathas)," στο Realia Byzantina, Byzantinisches Archiv 22, eds. SOFIA KOTZABASSI and GIANNIS MAVROMATIS, Berlin and New York 2009, 283–93.

ΝΕΦ 937 Το έργο του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη και οι αναγνώσεις του: το παράδειγμα του “Κοινωνικού Μυθιστορήματος” Η Φόνισσα
Διδάσκ.: Στεργιανή Χελιδώνη

Στο σεμινάριο εξετάζεται η ιστορία της ανάγνωσης του πεζογραφικού έργου του Αλέξανδρου Παπαδιαμάντη. Ύστερα από μια εισαγωγική παρουσίαση και προσέγγιση της κριτικής που έχει δεχτεί το παπαδιαμαντικό έργο, το μάθημα επικεντρώνεται στην ιστορία της πρόσληψης της Φόνισσας. Η Φόνισσα, έργο οριακό, από την εποχή της δημοσίευσής της μέχρι τις μέρες μας διατηρεί έναν ανοικτό διάλογο με τους αναγνώστες της. Η ιστορία της ανάγνωσής της, την οποία συνθέτουν οι ποικίλες ερμηνευτικές προσεγγίσεις της, αποτελεί ένα κατεξοχήν δείγμα της αναμέτρησης με το παπαδιαμαντικό κείμενο, δηλώνει τη διαρκή προσπάθεια να κατανοηθεί σε βάθος και να απαντηθούν τα ερωτήματα που θέτει συνεχώς Η Φόνισσα.

Το σεμινάριο στοχεύει α) να δείξει τον διαρκή και συνεχιζόμενο διάλογο με την πεζογραφία του Παπαδιαμάντη και β) να υποκινήσει νέες αναγνώσεις έργων του. Ο δεύτερος στόχος θα υλοποιηθεί μέσω των εργασιών που θα κληθούν να εκπονήσουν και να παρουσιάσουν οι συμμετέχοντες μεταπτυχιακοί φοιτητές.

ΝΕΦ 970 Λογοτεχνική διασκευή
Διδάσκ.: Ελισάβετ Αρσενίου

Σκοπός του μεταπτυχιακού αυτού σεμιναρίου είναι να διερευνηθεί το συγκριτολογικό, φιλολογικό, αλλά και ευρύτερα πολιτισμικό ζήτημα των λογοτεχνικών διασκευών, με έμφαση στην ποίηση. Συγκεκριμένα διερευνώνται οι αναγνώσεις ποιητών των οποίων η παραγωγή ήταν κομβική για την καλλιέργεια του μοντερνισμού στην Ελλάδα, του Καβάφη και του Καρυωτάκη, από νεωτέρους τους σημαντικούς ποιητές του μοντερνισμού και της πρωτοπορίας, όπως οι: Σεφέρης, Ρίτσος, Εγγονόπουλος, Εμπειρίκος, Κάλας, Σαραντάρης, Σαχτούρης, Αναγνωστάκης, Λειβαδίτης, Μ. Κατσάρος, Ν. Χριστιανόπουλος, Κ.Α. Ρουκ, Μ. Γκανάς. Οι φοιτητές καλούνται με ερευνητικές εργασίες να ανιχνεύσουν την σχέση του καθενός ποιητή με τους δύο προγενεστέρους τους, σε ένα ή περισσότερα βιβλία τους.

Στόχοι του μαθήματος είναι 1) να εξοικειωθούν οι φοιτητές θεωρητικά με την ευρύτητα, την λειτουργία και την χρήση του «ποιητικού υλικού», εκείνου, δηλαδή του κειμενικού σώματος που διασκευαζόμενο μεταλλάσσεται περνώντας από το ένα δημιουργικό πεδίο στο άλλο, 2) να αναγνωρίσουν την μορφή του διαλόγου που ανοίγει ο κάθε νεώτερος (λίγο ή πολύ) ποιητής με τον προηγούμενό του ση-

μαντικό ποιητή, εντάσσοντάς το σε πλαίσια «επίδρασης», δεσπόζουσας, εποχικής αναγκαιότητας κλπ, 3) να εισαχθούν στην θεωρία της διασκευής, η οποία στις μέρες μας πλουτίζεται διαρκώς συνδεόμενη όχι μόνο με την λογοτεχνία αλλά και με την μεταγραφή σε άλλες τέχνες και μέσα, 4) να διαπιστώσουν ότι μεγάλο μέρος της νεοελληνικής μας ποιητικής παράδοσης των δύο τελευταίων αιώνων (και όχι μόνο το υλικό της πρώιμης και παλαιότερης λογοτεχνικής παραγωγής) αντιμετωπίζεται και μετατοπίζεται διαρκώς ενταγμένο σε διαδικασίες ανάγνωσης και μεταγραφής, και 5) να διερευνήσουν ένα μέρος από την παράδοση της διαμόρφωσης των μεγάλων ποιητών με τους οποίους θα ασχοληθούν.

Εαρινό Εξάμηνο

ΑΕΦ 510

Έπος: Κριτικός και ερμηνευτικός υπομνηματισμός του επυλλίου Ίλιου ἄλωσις του επικού ποιητή της ύστερης αρχαιότητας Τριφιοδώρου
Διδάσκ.: Γεώργιος Π. Τσομής

Στα μαθήματά μας θα ασχοληθούμε με τη συγγραφή κριτικού και ερμηνευτικού υπομνήματος (commentary) ενός αρχαίου ελληνικού ποιήματος και συγκεκριμένα του επυλλίου του επικού ποιητή της ύστερης αρχαιότητας Τριφιοδώρου Ίλιου ἄλωσις (3ος – αρχές του 4ου αιώνα μ. Χ.). Το έργο αυτό δεν έχει ακόμα τύχει διεξοδικού ερμηνευτικού υπομνηματισμού. Θα εξεταστεί η επίδραση της Β΄ Σοφιστικής στο έργο αυτό καθώς επίσης και τα δομικά μοντέλα του. Θα δοθεί έμφαση στην κριτική έκδοση του κειμένου. Ο ερμηνευτικός σχολιασμός θα περιλαμβάνει υφολογικές, μετρικές και γλωσσικές παρατηρήσεις. Η ερμηνεία θα εστιάζει επίσης στην αφηγηματολογική και διακειμενική ανάλυση καθώς επίσης και στην πρόσληψη του Τριφιοδώρου σε κείμενα της προγενέστερης λογοτεχνικής παραγωγής (Όμηρος, Κύκλια Έπη, Τραγωδία, Καλλίμαχος, Λυκόφρων, Απολλώνιος Ρόδιος, Βεργίλιος, Κόιντος Σμυρναίος, Παλατινή Ανθολογία κ.α.).

Μαθησιακά αποτελέσματα:

Με την παρακολούθηση του σεμιναρίου αυτού οι φοιτητές θα έρθουν σε επαφή με την επική γλώσσα (γραμματική, σύνταξη, ύφος, μετρική) και με την ποιητική λογοτεχνική παραγωγή της ύστερης αρχαιότητας. Θα ερευνήσουν την ένταξη του εν λόγω επυλλίου στην περίοδο της Β΄ Σοφιστικής. Θα μάθουν να συντάσσουν κριτικό και ερμηνευτικό υπόμνημα ενός αρχαίου ελληνικού κειμένου όχι μόνο βάσει υφολογικών κριτηρίων αλλά και μοντέρνων φιλολογικών μεθόδων όπως της αφηγηματολογίας και της διακειμενικότητας.

Σημείωση: Η παρακολούθηση του σεμιναρίου του Χειμερινού Εξαμήνου 2013 - 2014 ΑΕΦ 505: Μεταφραστική Θεωρία και Πράξη: Επιστημονική μετάφραση του επιυλλίου του επικού ποιητή της ύστερης αρχαιότητας Τριφιδώρου, ΐλιου ἄλωςις δεν είναι προαπαιτούμενη.

ΑΕΦ 515 Λυρική ποίηση: Βουπάλειον μάχην; Η ελληνιστική εκδοχή του Ιάμβου: Καλλίμαχος και τα αρχαϊκά μοντέλα (Ιππώνας, Αρχίλοχος)
Διαδάσκ.: Φλώρα Π. Μανακίδου

- Γενικά ζητήματα ορισμού του ιαμβικού είδους από την αρχαϊκή στην ελληνική περίοδο (ορολογία, θεματική, στόχευση, ο ρόλος του ποιητή, βιογραφική/αυτοβιογραφική διάσταση)
- Γλωσσική, μετρική και πραγματολογική επεξεργασία των σωζομένων Ιάμβων των Καλλίμαχου.
- Ζητήματα χειρόγραφης παράδοσης (κριτικό υπόμνημα, συζήτηση διαφόρων γραφών, ἔμμεση παράδοση).
- Σύγκριση αρχαϊκού και ελληνιστικού ιάμβου. Η καλλιμαχική εκδοχή θα μελετηθεί τόσο καθ' ἑαυτήν ως προς τις αισθητικές αρχές της *variatio*, πολυειδίας ὅσο και σε ἄμεση συνάφεια προς τα αρχαϊκά μοντέλα (πολιτική διάσταση, αφηγηματικές φωνές και προσωπεία, λογοτεχνικές αρχές, Ιωνικό vs πολυ-«εθνικό»).

Τα κείμενα από τις εκδόσεις

R.Pfeiffer, *Callimachus. I. Fragmenta*, Oxford 1965 (1949)

M.L.West, *Iambi et Elegi Graeci ante Alexandrum cantati*, τόμοι 2, *editio altera, aucta atque emendata*, Oxford 1998 (1972)

Άλλες εκδόσεις (και μεταφράσεις)

Gerber, Douglas E. 1999. *Greek Iambic Poetry. From the seventh to fifth centuries BC*, Harvard Cambridge Mass. (LOEB)

D'Alessio G. B. 1996. *Callimaco. Inni, Epigrammi, Ecclae*, τόμ. 1, Μιλάνο

Degani, E. 1991. *Hipponactis testimonia et fragmenta*, Stuttgart-Leipzig

Degani, E. 2007. *Ipponatte. Frammenti, introduzione, traduzione e note* (premesa G.Burzacchini), Bologna

West, M. L. 1993. *Greek Lyric Poetry. The poems and fragments of the Greek iambic, elegiac, and melic poets (excluding Pindar and Bacchylides) down to 450 B.C.*, transl. with introduction and notes, Oxford

Nicolosi, A. 2007. *Ipponatte, Epodi di Strasburgo. Archiloco, Epodi di Colonia* (con un' appendice su P.OXY. LXIX 4708), Bologna

Θα δοθεί σχετική βιβλιογραφία για τα επιμέρους θέματα και ποιήματα και για τις εργασίες των μεταπτυχιακών φοιτητών.

Απαραίτητη η γνώση τουλάχιστον 2 ξένων γλωσσών (κατά προτίμηση αγγλική, ιταλική, γερμανική)

ΑΕΦ 530   Ιστοριογραφία: Περί Ποιήσεως και Ιστορίας
Διδάσκ.: Σμαρώ Νικολαΐδου

- Το μάθημα προσφέρει μια εξειδικευμένη προσέγγιση της αριστοτελικής διάκρισης μεταξύ ποιήσεως και ιστορίας (Ποιητική 1451a 36-38), ερευνώντας την αντίθεση μεταξύ των «καθόλου» και «ἐπιμέρους» την οποία επικαλείται ο φιλόσοφος.
- Με την επιλογή ενοτήτων από το έργο του Ηροδότου και του Θουκυδίδη και την εξέταση της τραγωδίας Πέρσες του Αισχύλου, θα ερευνηθούν:
  - ο τρόπος της ποιητικής μετάπλασης ενός ιστορικού γεγονότος.
  - η φιλοσοφική σκέψη του Ηροδότου και του Θουκυδίδη περί των ανθρωπίνων.
  - ο βαθμός απολυτότητας της αριστοτελικής διάκρισης μεταξύ ποιήσεως και ιστορίας.

Διδακτικές Ενότητες

I. Αριστοτέλους Ποιητική 1451a 36-38.

II. Αισχύλου Πέρσες.

III. Ηρόδοτος, 1. 26-92 και 7. 5-19.

III. Θουκυδίδης, 5. 85-112.

IV. Οι δυνατότητες σύζευξης ποίησης και ιστορίας: Ο ἀλάστωρ δαίμων του Ξέρξη στον Αισχύλο και τον Ηρόδοτο και η τραγική διάσταση της Ιστορίας του Θουκυδίδη.

ΑΕΦ 524   Στοιχεία δραματολογίας: Τραγωδία
Διδάσκ.: Ιωάννα Παπαδοπούλου

Τι σήμαινε θέατρο στην αρχαιότητα, πώς μπορούμε να κατανοήσουμε σήμερα το αρχαίο θέατρο, τι ξεχώριζε κάθε συνθέτη/ποιητή από τον άλλο, υπήρχαν μεταξύ τους ομοιότητες, τι σημαίνει για τη σύνθεση ενός έργου ότι ο αριθμός των υποκριτών ήταν απαράβατα 3, γιατί ο Χορός απαρτιζόταν από 12-15 μέλη στην τραγωδία και ποιος ήταν ο ρόλος του, τι είναι ο Άγγελος και ποιες οι μορφές αγγελικές ρήσης, ποια σημασία έχει για τη μελέτη μιας τραγωδίας η μορφή ενός

θεατρικού οικοδομήματος της κλασικής εποχής ...αυτή είναι μια σειρά από ερωτήματα που θα έπρεπε να είναι σε θέση να γνωρίζει κάθε μεταπτυχιακός φοιτητής κλασικής φιλολογίας. Σκοπός των σεμιναρίων είναι μια διαφορετικής υφής προσέγγιση στο αρχαίο θέατρο: μέσω των πηγών, μέσω της έρευνας, μέσω του διαλόγου και της αμφισβήτησης/ελέγχου των πληροφοριών και των μέχρι τώρα γνώσεων των φοιτητών, έτσι ώστε η σχέση με το θεατρικό φαινόμενο να αποσυνδεθεί από τα σχολικά βιβλία, να ανασυνδεθεί με τα πανεπιστημιακά συγγράμματα και να βασιστεί στα πορίσματα της σύγχρονης επιστήμης και στις σύγχρονες μελέτες έρευνας σε ένα πεδίο που δεν έχει ακόμη πεθάνει.

Σε παράλληλη τροχιά με την εξελικτική εξέταση πτυχών του αρχαίου θεάτρου, στα σεμινάρια θα συζητούν τα εξής έργα: Αισχύλου: Ορέστεια, Σοφοκλέους: Οιδίπους Τύραννος, Τραχίνιαι, Ηλέκτρα και Ευριπίδου Ιππόλυτος, Ίων, Ηλέκτρα.

Λέξεις Κλειδιά: Θέατρο, Δράμα, Τραγωδία, τραγικότητα, τραγικός ήρωας, κατά το ποιον μέρη, δραματουργικά γνωρίσματα, σκηνική παρουσίαση, Αισχύλος, Σοφοκλής, Ευριπίδης.

Τρόπος εξέτασης: Προφορική παρουσίαση σύντομων εργασιών, τελική κατάθεση γραπτής εργασίας σε αντικείμενο που θα επιλέξουν οι φοιτητές.

ΠΑΠ 740 Επιστολογραφία στους Παπύρους
Διδάσκ.: Σταμάτης Μπουσές

πρὸ μὲν παντὸς ἀνανκαῖον ἡγησά-
μην δι' ἐπιστολῆς ἀσπάσασθαί σε.
Ο.Βer. 2 198

Τὸ μάθημα ἀποτελεῖ γενικώτερη ἐπισκόπηση τῆς θεωρίας καὶ τῆς πρακτικῆς τῆς Ἐπιστολογραφίας στοὺς ἑλληνικοὺς παπύρους. Θὰ ἐξεταστοῦν οἱ ἐπιστολὲς καθ' ἑαυτές, τὸ δίκτυο τῆς ἀλληλογραφίας καὶ ἡ ἀνταλλαγὴ ἐπιστολῶν τόσο μεταξὺ οἰκείων ὅσο καὶ μὲ τοὺς φορεῖς τῆς ἐξουσίας. Σκοπὸς εἶναι νὰ ἀναδειχθοῦν οἱ κοινωνικοὶ καὶ πολιτικοὶ παράγοντες ποὺ διαμορφώνουν τὶς ἐπιστολὲς καὶ οἱ κανόνες καὶ τὰ πρότυπα τῆς ἐπιστολογραφίας. Θὰ ἐξεταστοῦν κείμενα ἀπὸ διάφορες χρονικὲς περιόδους μὲ ἑναρξη τὴν πτολεμαϊκὴ καὶ λήξη τὴν βυζαντινὴ.

ΜΕΦ 815 Ζητήματα ορθογραφίας, τονισμού και στίξης σε ελληνικά χειρόγραφα
Διδάσκ: Raimondo Tocci

Θέματα ορθογραφίας, τονισμού και στίξης σε ελληνικά χειρόγραφα ανήκουν, σαφέστατα, στο ευρύτερο πλαίσιο της κριτικής αποκατάστασης ενός βυζαντινού κειμένου και η αντιμετώπισή τους στα πλαίσια της πρακτικής των εκδόσεων έχει κατά καιρούς απασχολήσει την έρευνα, ιδιαίτερα όμως τις τελευταίες δύο δεκαετίες. Σε αυτά τα συμφραζόμενα αντικείμενο συζήτησης και, συχνά, πεδίο διαφωνιών και διενέξεων, αποτελούν τα εξής ζητήματα: κατά πόσο οι αποκλίσεις από τους κανόνες της αρχαίας γραμματικής σε ορθογραφικό επίπεδο και σε επίπεδο τονισμού λέξεων αποτελούν δείκτες υφολογικών εξελίξεων και προτιμήσεων των βυζαντινών συγγραφέων και κατά πόσον η στίξη των μεσαιωνικών χειρογράφων υποβοηθά την καλύτερη κατανόηση της ρητορικής δομής των κειμένων τους, τα περισσότερα των οποίων προορίζονταν για απαγγελία και όχι για σιωπηρή ανάγνωση.

Στο μάθημα θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν τα αποτελέσματα και τα πορίσματα της πρόσφατης έρευνας και θα συζητηθούν, με βάση επιλεγμένα κείμενα της βυζαντινής ιστοριογραφίας, οι δυνατότητες και οι συνέπειες της εφαρμογής των προτεινόμενων από την έρευνα πρακτικών έκδοσης βυζαντινών κειμένων.

Ενδεικτική βιβλιογραφία:

ANTONIA GIANNOULI – ELIZABETH SCHIFFER (eds.), *From Manuscripts to Books. Proceedings of the International Workshop on Textual Criticism and Editorial Practice for Byzantine Texts* (Vienna, 10–11 December 2009). Österreichische Akademie der Wissenschaften, Philos.-Hist. Kl. Denkschriften, 431. Veröffentlichungen zur Byzanzforschung, 29. Wien 2011.

RAIMONDO TOCCI, *Kopist vs. Verfasser: Zur Interpunktion im Codex Vaticanus*. gr. 1889 (13. Jh.). *Παρεκβολαί* 1 (2011) 61–86.

ΜΕΦ 850

Βυζαντινή Ομιλητική, Εκκλησιαστική ρητορική της πρώιμης Βυζαντινής περιόδου

Διαδάσκ.: Μαρία Κωνσταντινίδου

Το μάθημα εξετάζει την ομιλία ως λογοτεχνικό είδος και τα υποείδη της, το ιστορικό πλαίσιο μέσα στο οποίο διαμορφώθηκε και εδραιώθηκε, καθώς και τη θέση του στο γενικότερο πλαίσιο της βυζαντινής εκκλησιαστικής ρητορικής. Έχουν επιλεγεί δύο ομιλίες του Ιωάννη Χρυσοστόμου, αποσπάσματα των οποίων θα διαβαστούν και θα αναλυθούν, προκειμένου οι φοιτητές να αντιληφθούν τις ιδιαιτερότητες του είδους, καθώς και για να γίνει σύγκριση ανάμεσα στην εξηγητική και πανηγυρική ομιλία. Θα εξετάσουμε την τυπική δομή και μορφολογία των ομιλιών και την πορεία του είδους από τις αρχές του Χριστιανισμού. Έμφαση θα

δοθεί στην προέλευση της ομιλίας από την κλασική ρητορική και την εβραϊκή ομιλία. Το μάθημα θα έχει σεμιναριακή μορφή και προβλέπεται η εκπόνηση εργασίας από τους φοιτητές.

ΝΕΦ 956 Μανόλης Αναγνωστάκης/Μανούσος Φάσσης: τα πρόσωπα και τα προσώπια του ποιητή
Διδάσκ.: Σοφία Βούλγαρη

Στο σεμιναριακό αυτό μάθημα θα επιχειρήσουμε να προσεγγίσουμε το έργο και την προσωπικότητα του Μανόλη Αναγνωστάκη από μια πλάγια ή λοξή οπτική γωνία, πέρα από τις συμβατικές ταμπέλες της «ποίησης της ήττας» ή της «κοινωνικής ποίησης»: μέσα από τον παραμορφωτικό, αυτοϋπονομευτικό και πολλαπλά ανατρεπτικό φακό του βιβλίου του Ο ποιητής Μανούσος Φάσσης: Η ζωή και το έργο του (1987). Πρόκειται για ένα κείμενο ειδολογικά «προβληματικό» και εξόχως σύνθετο, το οποίο αυτοσυστήνεται στο παρακείμενο ως εργοβιογραφία («Η ζωή και το έργο του»), ως κριτικό εγχείρημα («Μια πρώτη απόπειρα κριτικής προσέγγισης») και ως «δοκιμακό σχεδιάσμα». Υποδυόμενος τον ρόλο του κριτικού και προτάσσοντας, τόσο στον τίτλο όσο και τον πρόλογο του κειμένου του, (ειρωνικές εν πολλοίς) δηλώσεις σεμνότητας και μετριοφροσύνης, ο αφηγητής προβαίνει, ζητώντας έμμεσα τη συνεργία και προκαλώντας τη συνενοχή του αναγνώστη, στην υπονόμηση των ορίων μεταξύ των ειδών: μεταξύ μαρτυρίας και μυθοπλασίας, βιογραφίας και αυτοβιογραφίας, κριτικού δοκιμίου και αυτοβιογραφικού αφηγήματος.

Στα πλαίσια του μαθήματος θα προσπαθήσουμε να δώσουμε απάντηση στο ερώτημα: Τι είναι τελικά ο Μανούσος Φάσσης; «Κριτική μυθοπλασία», «(φανταστική) αυτοβιογραφία», βιογραφικό αφήγημα με πρωταγωνιστή έναν ετερόνυμο ήρωα, ήτοι κεκαλυμμένη αυτοβιογραφία, ή κριτική αυτοπαρουσίαση; Γιατί επέλεξε ο συγγραφέας του να αυτοσυστηθεί με άλλο όνομα, μέσω ενός «άλλου», να αυτοαποκαλυφθεί κρυπτόμενος; Γιατί αποφάσισε να γίνει ο κριτικός του (άλλου) εαυτού του; Με οδηγό τα ερωτήματα αυτά, θα διαβάσουμε τα ποιήματα, τα δοκίμια, τα άρθρα, καθώς και τις συνεντεύξεις του Μανόλη Αναγνωστάκη, με στόχο να φωτίσουμε τα αλληλοσυμπλεκόμενα ή αλληλοσυγκρουόμενα πρόσωπα και προσώπια ενός από τους σημαντικότερους εκπροσώπους της μεταπολεμικής γενιάς.

ΝΕΦ 989 Νεότερες τεχνικές, ειδολογικοί πειραματισμοί και ιδεολογία στη δημιουργική πεζογραφία από τον Ν. Μαυροκορδάτο ως τον Ροΐδη: Από τον Διαφωτισμό ως τις απολήξεις του
Διδάσκ.: Νίκος Μαυρέλος

Στο πρώτο μέρος του μαθήματος εξετάζεται η εξέλιξη του πεζού λόγου στην Ευρώπη από την εποχή του Διαφωτισμού, με χαρακτηριστικά παραδείγματα τις περιπτώσεις των Le Sage, Montesquieu, Diderot, Voltaire, Swift, Sterne κ.ά., και φτάνουμε ως τον Ρεαλισμό. Η νέα εποχή μετά τη διαμάχη Αρχαίων – Μοντέρνων στο τέλος του 17ου αιώνα έφερε τον Διαφωτισμό και την ανάγκη για ανανέωση της πεζογραφίας μεταξύ άλλων. Συγκεκριμένα γίνεται αναφορά στα είδη που επικρατούν και στην αρχή της καθιέρωσης του νεότερου μυθιστορήματος έναντι του διηγήματος και οι τεχνικές:

14. Το σοβαρό-φιλοσοφικό και το ελευθέριο αφήγημα.
15. Το επιστολικό, αυτοβιογραφικό, ημερολογιακό και γενικά πρωτοπρόσωπο μυθιστόρημα.
16. Ο εγκιβωτισμός άλλων ειδών εντός του μυθιστορήματος (σοβαρών-επικοινωνιακών ή παιγνιδιών-λογοτεχνικών).
17. Ο ρόλος των προδρομικών μεταμυθοπλαστικών τεχνικών.
18. Ο ρόλος της σάτιρας, της παρωδίας και της ειρωνείας.
19. Το μυθιστόρημα του Ρεαλισμού και ο Θετικισμός.

Στο δεύτερο μέρος του μαθήματος εξετάζονται ενδεικτικές περιπτώσεις ελληνικών κειμένων (18ος-19ος αι.) και η σχέση τους με αντίστοιχα δυτικά πρότυπα:

14. Ν. Μαυροκορδάτου, Φιλοθέου Πάρεργα και το φιλοσοφικό αφήγημα.
15. Ι. Καρατζά, Έρωτος αποτελέσματα και το διήγημα.
16. Γρ. Κωσταντά (;), Αληθής ιστορία (Ανώνυμος του 1789) και Le Sage, Χωλός Διάβολος (το ελευθέριο αφήγημα ή η καυστική σάτιρα μέσω της περίτεχνης παρωδίας).
17. Αδ. Κοραή, Παπατρέχας: ο συνδυασμός του σοβαρού με το παιγνιώδες (αυτοβιογραφία, επιστολή, επιστημονική μελέτη και χιουμοριστική-φιλοσοφική αφήγηση).
18. Εμμ. Ροΐδη, Πάπισσα Ιωάννα. Η απόληξη του Διαφωτισμού και η πρώτη μορφή μεταμυθοπλασίας.

Κατά την πορεία των μαθημάτων εξετάζεται ο κομβικός ρόλος των προαναφερθέντων από πολλές απόψεις: ο ρόλος του κάθε κειμένου στην καλλιέργεια πεζού λόγου γενικότερα, αλλά και στον λογοτεχνικό σύγχρονο πεζό λόγο ειδικότερα, η επιστημονική πλευρά των έργων, ο ρόλος της σάτιρας στην απελευθέρωση (ηθική και γλωσσική) και η συμπίεση με την Ευρώπη, παρά τις δυσκολίες.

2.2.3 Διδάκτορες / Υποψήφιοι Διδάκτορες του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας

Διδάκτορες του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΕΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
Γκότση Παναγιώτα	Η Μαγεία στην Αρχαιότητα	Παναγιώτα Σαρίσχουλη
Τέντα Ζωίτσα	Η ιδεολογία του Πλουτάρχου, όπως αυτή εκφράζεται στο έργο του «Ηθικά», καθώς και η παιδαγ. και διδακτ. αξιοποίηση αυτού του έργου κατά τη διδασκαλία του μαθήματος Αρχ. Ελλην. στη Μέση Εκπαίδευση	Ιωάννης Πετρόπουλος
Μιχελογιαννάκη Αταλάντη	Αρχαιοελληνικό επίγραμμα & κρητικό δίστιχο – παραλληλίες και κοινοί τόποι	Χαρίκλεια Ιωαννίδου
Σαραφιανού Άννα	Στρατηγικές εκμάθησης της ξένης γλώσσας: η άμεση & ενσωματωμένη διδασκαλία τους στα πλαίσια εφαρμογής ενός παρεμβατικού προγράμματος καλλιέργειας στρατηγικής εκμάθησης των Αγγλικών σε μαθητές Λυκείου	Ζωή Γαβριηλίδου
Πρωτοπρεσβύτερος, Χατζηγηρηγορίου Στυλιανός	Εορτές και Ύμνοι στο Λειτουργικό Βιβλίο «Πεντηκοστάριον»	Γρηγόρης Παπαγιάννης
Σάγγου Άννα	Μαρτυρίες γυναικών για την περίοδο από τη Γερμανική κατοχή ως το πραξικόπημα της 21ης Απριλίου 1967	Βασιλική Κοντογιάννη
Μαθιουδάκης Νικόλαος	Νεολογικά Αθησαύριτα στην «Οδύσσεια» του Νίκου Καζαντζάκη: στρατηγικές κατανόησης, ασάφεια και βεβαιότητα	Πηνελόπη Καμπάκη

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΕΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
Χριστοδούλου Αιμιλία	Αρχαιογνωσία : Η πρόσληψη της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας στη Νεότερη Ελληνική δημιουργία	Φλώρα Μανακίδου
Τερζίδου Μαρία	Μελέτη της γραμματικής και μουσικής παιδείας στην Ελληνορωμαϊκή Αίγυπτο μέσα από παπύρους της εποχής	Παναγιώτα Σαρίσχουλη
Χατζημιχαήλ Χρήστος	Ιωσήφ και Ασηνέθ	Χαρίκλεια Ιωαννίδου
Ιντζέ Πολυξένη	Ορθότητα και βεβαιότητα στο νεοελληνικό λεξιλόγιο Μ.Φ.Ο. (μη φυσικών ομιλητών) της ελληνικής γλώσσας στη Δυτική Θράκη	Πηνελόπη Καμπάκη
Εμμανουήλ Κοσκινάς	Η στρατηγική χρήση λεξιλογίου γραπτού λόγου από τον αποτελεσματικό γλωσσικά μαθητή της Β΄ Γυμνασίου	Πηνελόπη Καμπάκη
Θεοδοσία Λαμπράκη	Οι Εβραίοι στην Ελληνιστική Αίγυπτο	Χαρίκλεια Ιωαννίδου
Χατζηαναστασιάδης Δημήτριος	Αρχαίοι Έλληνες και θάνατος	Χαρίκλεια Ιωαννίδου
Καπρούλιας Απόστολος	Η έννοια της κάθαρσης στην οντολογία του Πρόκλου	Ανδρέας Μάνος
Πλατυπόδης Λαμπρινός	Το δραματικό στοιχείο στην οντολογία του Πλωτίνου	Ανδρέας Μάνος
Παΐδας Κωνσταντίνος	Η θεματική των βυζαντινών Κατόπτρων Ηγεμόνος της πρώιμης και μέσης βυζαντινής περιόδου (398-1085)	Μαρία Τζιάτζη

Υποψήφιοι Διδάκτορες του Τμήματος Ελληνικής Φιλολογίας

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΕΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
Ζήδρος Ανέστης	Το θέμα είναι υπό διαμόρφωση	Γρηγόρης Παπαγιάννης
Βρακοπούλου Ολυμπία	Το θέμα είναι υπό διαμόρφωση	Νικόλαος Μαυρέλος
Ρόιδου Χαΐδω	Στρατηγικές εκμάθησης της δεύτερης/ξένης γλώσσας σε συνάρτηση με τη βεβαιότητα των υποκειμένων για την αποτελεσματικότητα των συγκεκριμένων στρατηγικών.	Πηνελόπη Καμπάκη
Αναγνωστόπουλος Ιωάννης	Ανάπτυξη επιχειρηματολογίας & στρατηγικές διαπραγματεύσεων: Αυτόματη ανάλυση & εξαγωγή γλωσσικών δομών σε ηλεκτρονικά σώματα κειμένων.	Ζωή Γαβριηλίδου
Βαλσαμίδου Παναγιώτα	Πλατωνική Φιλοσοφία	Ανδρέας Μάνος
Δουτσίνη Λαμπρινή	Το Επιστολικό Μυθιστόρημα στην Ελλάδα (19ος αιώνας - αρχές 20ού).	Νικόλαος Μαυρέλος
Γεωργαντά Μαρία	Η χρήση νέων τεχνολογιών στη διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών: Η δημιουργία του αρχαίου ελληνικού Nooj Module & διδακτικές εφαρμογές.	Γαβριηλίδου Ζωή
Γκινίδης Εμμανουήλ	Εξεγέρσεις τοι αιγυπτιακού λαού κατά τους πολεμειαίους & ρωμαϊκούς χρόνους.	Χαρίκλεια Ιωαννίδου
Χατζηπαπά Ελίνα	Μελέτη της επίδρασης προγράμματος στρατηγικής χρήσης λεξικού στη λεξικογραφική αναζήτηση μαθητών δημοτικού & γυμνασίου.	Γαβριηλίδου Ζωή

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΕΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
Λυδία Μίτιτς	Πολυγλωσσία & στρατηγικές εκμάθησης της γλώσσας στα πλαίσια της ξενόγλωσσης εκπαίδευσης.	Γαβριηλίδου Ζωή
Νικολάου Αναστασία	Οι κανόνες της Παρακλητικής που αποδίδονται στον Κοσμά τον Με- λωδό - σχολιασμένη έκδοση.	Γρηγόρης Παπαγιάννης
Δαλακούρα Βερονίκη	Ο Ιωάννης Συκουτρής & η ελληνική παιδεία : η φιλολογία & παι- δαγωγική θεωρία ως πολιτισμική & κοινωνική κριτική.	Χαρίκλεια Ιωαννίδου
Χριστοδούλου Φώτιος	Πλατωνική Φιλοσοφία - Η Πλατωνική Έννοια της Παιδείας.	Ανδρέας Μάνος
Εφραιμίδου Ανθούσα	Η μορφή του Ορφέα από τις αρχές του 7ου π.χ. αιώνα ως τον 5ο μ.Χ. αιώνα	Γεώργιος Τσομής
Σεβαστιανός Ανδρεάδης	Σημαίνοντα και σημαινόμενα στα Φιλοκαλικά κείμενα	Γρηγόρης Παπαγιάννης
Βατάκογλου Ελισάβετ	Σημαίνοντα και σημαινόμενα στα Φιλοκαλικά κείμενα	Ανδρέας Μάνος
Κυρίτση Αλεξάνδρα	Ο Ηρακλής, ο θάνατος, η Αποθέ- ωση. Ερμηνευτικές Προσεγγίσεις στη μυθολογία του Ηρακλή.	Ιωάννης Πετρόπουλος
Σπυριδάκη Δέσποινα	Η σχέση της Ελληνιστικής ποίησης στην κυνική φιλοσοφία	Χαρίκλεια Ιωαννίδου
Αμπατζή Μαρία	Το έργο του Θανάση Βαλτινού	Βασιλική Κοντογιάννη
Στούρου Αναστασία	Η διάδοση της Μυστηριακής Θρη- σκείας του Ιρανικού Θεού Μίθρα στον Ελληνορωμαϊκό Κόσμο	Φλώρα Μανακίδου

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΘΕΜΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ	ΕΠΙΒΛΕΠΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ
Βουγιουκλή Ανθή	Ποιητική και πολιτική της γεωγραφίας: χαρτογραφώντας ελληνιστικούς ποιητές ΕΣΠΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΡΑΚΛΕΙΤΟΣ 1/9/2010-31/8/2013	Φλώρα Μανακίδου
Ιωάννα Μιχάλη	Ο θεσμός του γάμου στην ελληνιστική Αίγυπτο	Χαρίκλεια Ιωαννίδου
Μπαρτζώκας Αθανάσιος	Ελληνικές επιγραφές σε έργα μικροτεχνίας χρονολογούμενα από τα μέσα του 15ου αιώνα μέχρι το 1700	Κωνσταντίνος Τσουρής
Ισαακίδου Ειρήνη	Πλατωνική Φιλοσοφία	Ανδρέας Μάνος
Τσουρούλας Θεόδωρος	Η Πλατωνική παιδεία στην Πολιτεία και τους Νόμους ως διαπολιτισμική αξία.	Ανδρέας Μάνος
Αργυρώ Τριανταφύλλου	Νεοπλατωνική φιλοσοφία	Ανδρέας Μάνος
Κυρικλίδου Συμέλα	Πλατωνική φιλοσοφία	Ανδρέας Μάνος
Ράιος Κωνσταντίνος	Ο Αίλιος Αριστείδης και η Αίγυπτος	Χαρίκλεια Ιωαννίδου
Αλεξανδρίδου Σύρμω	Ελληνικός Γυναικείος Τύπος του 19ου αιώνα	Βασιλική Κοντογιάννη
Μητούση Μεταξία	Γυναίκες και σοσιαλιστική γραφή Η περίπτωση της Γαλάτειας Καζαντζάκη	Ελισάβετ Αρσενίου
Τσιούσια Μαρία	Η Στωϊκή Φιλοσοφία	Ανδρέας Μάνος
Κουτσονίκου Ελένη	Νεοπλατωνική Φιλοσοφία	Ανδρέας Μάνος
Παραλίδου Μαρία	Πλατωνική Φιλοσοφία	Ανδρέας Μάνος
Μπασματζή Ειρήνη	Γυναίκες στην Ελληνιστική Αίγυπτο	Χαρίκλεια Ιωαννίδου
Μενεσελίδου Μακρίνα	Αρχαίες ελληνικές καταβολές στον έντεχνο λαϊκό λόγο των Ποντίων	Χαρίκλεια Ιωαννίδου

3. ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

3. ΘΕΜΑΤΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ

Απόφαση 3/11.12.2013 Γ.Σ. του ΤΕΦ για το έτος 2013-2014

Εισαγωγή

Ο κανονισμός αυτός ρυθμίζει τα καθήκοντα, τις υποχρεώσεις και τις απαιτήσεις των διδασκόντων, των φοιτητών και του λοιπού προσωπικού για την ομαλή διεξαγωγή των εξετάσεων κατά την εξεταστική περίοδο Ιανουαρίου, Ιουνίου και Σεπτεμβρίου.

Προετοιμασία των εξετάσεων

Η διάρκεια των εξεταστικών περιόδων ορίζεται από τη Σύγκλητο του Πανεπιστημίου και στη συνέχεια επικυρώνεται από τη Γενική Συνέλευση (ΓΣ) του Τμήματος με την έναρξη κάθε ακαδημαϊκής χρονιάς. Τροποποίηση μπορεί να γίνει μόνο με απόφαση της ΓΣ του Τμήματος και εφόσον συντρέχουν ειδικοί λόγοι.

Το πρόγραμμα διεξαγωγής των εξετάσεων επικυρώνεται πριν από την εξεταστική περίοδο από τη ΓΣ του Τμήματος και περιλαμβάνει την ημερομηνία, τόπο και ώρα διεξαγωγής της εξέτασης για κάθε μάθημα.

Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις

Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις ενός μαθήματος έχουν μόνο οι φοιτητές που έχουν εμπρόθεσμα δηλώσει το μάθημα στο Unistudent στο αντίστοιχο εξάμηνο φοίτησης.

Έναρξη εξέτασης

Τα μέλη ΕΤΕΠ του Τμήματός μας που είναι υπεύθυνα για την επιτήρηση προσέρχονται στον χώρο των εξετάσεων 20 λεπτά πριν από την έναρξη της εξέτασης, ώστε να φροντίσουν για την επιτυχή διεξαγωγή της.

Κάθε εξεταζόμενος οφείλει να παρουσιαστεί στην καθορισμένη αίθουσα το αργότερο 15 λεπτά πριν από την προγραμματισμένη για την εξέταση ώρα.

Κανείς φοιτητής και καμία φοιτήτρια δεν εισέρχεται στο αμφιθέατρο ή στην αίθουσα εξετάσεων, αν είναι άδειο, προτού εισέλθουν οι επιτηρητές και του/της υποδείξουν πού θα καθίσει.

Φοιτητής/τρια που θα γίνει αντιληπτός/ή να γράφει πάνω στα έδρανα πριν από την έναρξη των εξετάσεων, θα αποκλείεται από τη συμμετοχή του/της σε αυτές. Οι φοιτητές/τριες οφείλουν να έχουν μαζί τους κατά τις εξετάσεις αποδεικτικό στοιχείο της ταυτότητάς τους και πιο συγκεκριμένα την κάρτα φοιτητή και την αστυνομική ταυτότητα. Σε περίπτωση που κάποιος/α το αμελεί, δεν θα γίνεται δεκτή η συμμετοχή του/της στις εξετάσεις και στην περίπτωση που διαπιστωθεί

ότι το όνομα του/της εξεταζόμενου/ης φοιτητή/τριας δεν είναι το ίδιο με το όνομα εκείνου/ης που παραδίδει την κόλλα, θα ακολουθούνται οι προβλεπόμενες από τον νόμο διαδικασίες περί πλαστοπροσωπίας και απάτης.

Ο εξεταζόμενος αναγράφει τα στοιχεία του στο γραπτό του και επιδεικνύει τη φοιτητική του ταυτότητα στον επιτηρητή που έχει οριστεί από τον διδάσκοντα/τη διδάσκουσα, ώστε να γίνει ταυτοποίηση ενώ συγχρόνως ο επιτηρητής υπογράφει την κόλα εξέτασης.

Πριν από τη διανομή των θεμάτων δίνονται σαφείς οδηγίες από τον διδάσκοντα/τη διδάσκουσα ότι τα κινητά οφείλουν να είναι απενεργοποιημένα (όχι απλά σε ρύθμιση αθόρυβης κλήσης) και να τοποθετηθούν σε θέση εμφανή (π.χ. δίπλα στο άδειο έδρανο, στην έδρα). Απομακρύνονται επίσης οι σημειώσεις, τα βιβλία, οι τσάντες και τα λοιπά προσωπικά αντικείμενα. Σε περίπτωση που κάποιος/α φοιτητής/ρια δεν ακολουθεί την οδηγία, θα αποκλείεται από τις εξετάσεις. Αν κατά τη διάρκεια των εξετάσεων βρεθούν προσωπικά αντικείμενα ή βιβλία σε άλλη θέση (π.χ. κάτω από το έδρανο), το γραπτό θα μονογραφείται.

Όποιος/α φοιτητής/τρια γίνει αντιληπτός/ή από τους επιτηρητές ή τον διδάσκοντα ότι χρησιμοποιεί σμικρύνσεις ή άλλα μέσα αντιγραφής (π.χ. ακουστική αντιγραφή), απομακρύνεται από τον χώρο των εξετάσεων και το γραπτό του/της μονογράφεται και μηδενίζεται (δηλαδή στο βαθμολόγιο να εμφανίζεται ο βαθμός «Μηδέν» και όχι «Ένα» ή «Μονάδα»), ασχέτως αν έγινε αντιληπτός/ή προτού αρχίσει να γράφει ή κατά τη διάρκεια των εξετάσεων.

Απαγορεύεται η έξοδος των φοιτητών που παραδίδουν λευκή κόλλα, αν δεν έχει περάσει μία (1) ώρα από την έναρξη της εξέτασης.

Συνοδεύεται οπωσδήποτε όποιος/α φοιτητής/τρια επιθυμεί να εξέλθει για λίγο από τον χώρο εξετάσεων για οποιονδήποτε λόγο (ζαλάδα, τουαλέτα κλπ.).

Σε περίπτωση ανάρμοστης συμπεριφοράς (συμπεριλαμβανομένης π.χ. της αντιγραφής με οιονδήποτε τρόπο, της πλαστογράφησης ταυτότητας φοιτητή/τριας, της εξύβρισης επιτηρητή ή εξεταστή από φοιτητή), ο/η Πρόεδρος του Τμήματος, μετά από αξιολόγηση του περιστατικού, διαβιβάζει το υλικό στον Πρύτανη προς πειθαρχικό έλεγχο για την επιβολή κυρώσεων.

Διεξαγωγή εξετάσεων

Στην αρχή της εξέτασης και αμέσως μετά την επίδοση των θεμάτων οι φοιτητές μπορούν να υποβάλλουν διευκρινιστικές ερωτήσεις στον υπεύθυνο εξεταστή εφόσον αυτός το αποδέχεται.

Ο καθηγητής οφείλει να διενεργήσει προφορικές εξετάσεις για φοιτητές που έχουν σχετικό δικαιολογητικό προφορικής εξέτασης σε άλλο χώρο από το χώρο γραπτής εξέτασης του μαθήματος.

Δεκαπέντε λεπτά πριν από τη λήξη της προβλεπόμενης για την εξέταση ώρας ο

επιτηρητής ενημερώνει σχετικά τους εξεταζόμενους.

Μόλις ολοκληρωθεί η καθορισμένη για την εξέταση προθεσμία, ο επιτηρητής οφείλει να διακόψει την εξέταση και να παραλάβει τα γραπτά. Κατά την παράδοση ο εξεταζόμενος υπογράφει το σχετικό φύλλο παρουσίας. Ο αύξων αριθμός του φοιτητή στο φύλλο παρουσίας σημειώνεται στο γραπτό του φοιτητή.

Βεβαίωση προσέλευσης στις εξετάσεις δικαιούνται μόνο οι φοιτητές που έχουν δηλώσει το μάθημα και εξετάζονται σε αυτό.

Ο ελάχιστος αριθμός φοιτητών που επιτρέπεται να μείνουν στο τέλος στην αίθουσα είναι δύο (2).

Σε περίπτωση προφορικής εξέτασης ο/η φοιτητής/φοιτήτρια με την είσοδό του/της στον τόπο εξέτασης υπογράφει στο φύλλο παρουσίας. **ΠΟΤΕ** δεν εξετάζεται προφορικά μόνος του φοιτητής ή φοιτήτρια.

Διακοπή εξέτασης

Η εξέταση του μαθήματος είναι δυνατόν να διακοπεί εφόσον προκύψουν έκτακτοι λόγοι (π.χ. διακοπή ρεύματος, κατάσταση έκτακτης ανάγκης, έλλειψη θέρμανσης κ.τ.λ.).

Η διακοπή γίνεται με ευθύνη του υπεύθυνου εξεταστή.

Στην περίπτωση αυτή η εξέταση ακυρώνεται και ορίζεται από τον υπεύθυνο εξεταστή σε συνεργασία με τον υπεύθυνο κατάρτισης προγράμματος εξετάσεων επαναληπτική εξέταση αμέσως μετά τη λήξη της εξεταστικής περιόδου για όσους δεν παρέδωσαν το γραπτό τους.

Ακύρωση εξέτασης

Σε περίπτωση αποδεδειγμένης διαρροής των θεμάτων και μετά από απόφαση της ΓΣ του Τμήματος ο υπεύθυνος καθηγητής μπορεί να ακυρώσει την εξέταση. Η ΓΣ αποφαινεται για την ανάγκη διεξαγωγής νέας εξέτασης.

Υποβολή ένστασης

Φοιτητής ή φοιτήτρια που θεωρεί ότι με κάποιο τρόπο αδικήθηκε κατά τη διάρκεια της εξέτασης μπορεί να υποβάλει έγγραφη ένσταση είτε α) στον επιτηρητή κατά τη διάρκεια της εξέτασης είτε β) στη Γραμματεία του Τμήματος μετά τη λήξη της εξεταστικής περιόδου και οπωσδήποτε πριν την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων.

Αποτελέσματα εξετάσεων

Η βαθμολογία κατατίθεται από τον υπεύθυνο καθηγητή σε διάστημα 20 ημερών από τη διεξαγωγή της εξέτασης και σε κάθε περίπτωση το αργότερο σε 20 μέρες μετά τη λήξη της εξεταστικής περιόδου (βλ. Απόφαση Συγκλήτου 41/630/4 Δεκεμβρίου 2008). Σε περίπτωση που μέλη ΔΕΠ, λόγω του μεγάλου αριθμού των

γραπτών, δεν μπορούν να ανταποκριθούν εντός εικοσαήμερου αποφαίνεται καταθέτουν αίτημα προς τη Γενική Συνέλευση για παράταση του χρόνου υποβολής των βαθμολογιών. Η ΓΣ αποφασίζει σχετικά.

Μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την ημερομηνία ανακοίνωσης της βαθμολογίας του μαθήματος, με αιτιολογημένη αίτησή του, φοιτητής που συμμετείχε στην εξέταση μπορεί να ζητήσει διευκρινίσεις για το βαθμό του από τον υπεύθυνο καθηγητή. Στη συνέχεια, εάν θεωρηθεί απαραίτητο, το θέμα παραπέμπεται στη ΓΣ η οποία αποφασίζει σχετικά σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις της νομοθεσίας.

Δεν καταχωρούνται βαθμοί για ονόματα φοιτητών που δεν συμπεριλαμβάνονται στον κατάλογο εξεταζόμενων

Υποχρεώσεις των φοιτητών ως εξεταζόμενων

Οι φοιτητές οφείλουν να:

- Έχουν μαζί τους φοιτητική ταυτότητα,
- σέβονται τον παρόντα κανονισμό,
- ακολουθούν τις υποδείξεις των επιτηρητών,
- μην φέρνουν στο χώρο εξέτασης καφέδες, αναψυκτικά, τρόφιμα,
- μην καπνίζουν,
- μη χρησιμοποιούν κινητό τηλέφωνο ούτε να έχουν ενεργοποιημένο το τηλέφωνό τους

Υποχρεώσεις των καθηγητών

- Οι καθηγητές οφείλουν να αναρτούν στο eclass ή και έξω από το γραφείο τους την εξεταστέα ύλη.
- Τα θέματα των εξετάσεων πρέπει να εντάσσονται στην ύλη που έχει οριστεί προς εξέταση.
- Η φύση των θεμάτων να είναι τέτοια ώστε η εξέταση να μπορεί να ολοκληρωθεί κατά το προβλεπόμενο χρόνο.

Τήρηση του κανονισμού

Αρμόδιο όργανο για τη σύνταξη, την τήρηση, τη συμπλήρωση, τροποποίηση καθώς και την ερμηνεία των διατάξεων του παρόντος κανονισμού είναι η ΓΣ του τμήματος

Αλλαγή στις διατάξεις του κανονισμού

Αλλαγή στις διατάξεις του παρόντος κανονισμού μπορεί να γίνει μετά από σχετική πρόταση μέλους Δ.Ε.Π. ή του Συλλόγου φοιτητών προς τη ΓΣ η οποία και αποφασίζει σχετικά.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Χρήσιμοι Σύνδεσμοι

Αντιστοιχίες Πανεπιστημιακών Τμημάτων

<http://www.odigostoupoliti.eu/antistichies-panepistimiakon-tmimaton/>

Γραφείο Διασύνδεσης του Δημοκριτείου Πανεπιστημίου Θράκης

<http://career.duth.gr/>

ΕΥΔΟΞΟΣ

<http://eudoxus.gr/>

Πανεπιστήμια

www.uoa.gr	(Καποδιστριακό Αθηνών)
www.auth.gr	(Αριστοτέλειο Θεσσαλονίκης)
www.uoi.gr	(Ιωαννίνων)
www.uoc.gr	(Κρήτης)
www.duth.gr	(Δημοκρίτειο Θράκης)
www.upatras.gr	(Πάτρας)
www.uop.gr	(Πελοποννήσου)
www.eap.gr	(Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο)
www.asfa.gr	(Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών)
www.ucy.ac.cy	(Πανεπιστήμιο Κύπρου)

